

MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ YATIRIM FİZİBİLİTESİ

MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ YATIRIM FİZİBİLİTESİ

- BOŞ SAYFA-

PROJE KÜNYESİ

“DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ FİZİBİLİTESİ” T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı’nın desteği ile Denizli Organize Sanayi Bölgesi tarafından Denizli ABİGEM AŞ’ne hazırlanmıştır.

PROJE EKİBİ				
	Ahmet TAŞ	Bölge Müdürü	Sıdıka ARIKAN	Direktör/ Genel Koordinasyon
	Tayfun AYAZ –	İdari ve Yazı İşleri Şefi	Enis ERDAL	Ekonomik ve Mali Analiz Uzmanı
	Kadriye KESİCİ	Kalite Güvence ve Basın ve Halkla İlişkiler Şefi	Nezahat TÜRKÖZ	Fizibilite Uzmanı
	Fatma ERASLAN	Kalite Güvence ve Basın ve Halkla İlişkiler Personeli	Dr. Canan ARIKBAY	Ekonomik ve Teknik Analiz Uzmanı
	Hulusi KÖSEOĞLU	DOSTEM Eğitim Merkezi Yönetici	Besim OGELMAN	Talep Analizi (Anket) Uzmanı
PROJE DANIŞMA KURULU	Ahmet TAŞ - DOSB Bölge Müdürü			
	Süleyman TEPELİ - DOSTEK Koleji– Tekstil Teknolojisi Öğretmeni			
	Ömer DİCAN – PAÜ Denizli Teknik Bilimler MYO Öğretim Görevlisi			
	Prof. Dr. Osman Ozan AVİNÇ - PAÜ Tekstil Mühendisliği Bölüm Başkanı			
	Dr. Barış HASÇELİK – PAÜ Tekstil Mühendisliği Bölüm Başkan Yardımcısı			
	Prof. Dr. Sema PALAMUTÇU – PAÜ Tekstil Mühendisliği Öğretim Görevlisi			
	Akay GÜNDOĞAN - Denizli Ticaret Odası, Genel Sekreter Yard.			
	Sıdıka ARIKAN – ABİGEM A.Ş., Direktör			

© Bu Rapor T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın desteklediği "TR32/19/FD/0003 No.lu DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ FİZİBİLİTESİ Projesi" kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Denizli OSB'ye ve Denizli ABİGEM'e aittir ve T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmaz."

YÖNETİCİ ÖZETİ

Küçük ve orta boy işletmelerin (KOBİ) ülke ekonomisi içindeki önemi her geçen gün artmakta ve bu işletmelerin istihdam, üretim, ihracat, katma değer ve yatırım içindeki payları, önemli büyüklüklere ulaşmaktadır.

Denizli sanayisinde yer alan sanayici firmalar, ülkede Denizli'nin ihracat sıralamasında 8. Sıraya taşınmasına önemli katkı sağlarken bölgesel kalkınma ve istihdam açısından da önemli bir yere sahiptir.

Ancak İş dünyasının küreselleşmesi ile artan rekabetçilik ve teknolojiye hızlı gelişmeler, firmalara yeni fırsatlar sunarken, onları birtakım sorunlarla da karşı karşıya bırakmaktadır. Bu sorunlardan en önemlisi de bu gelişmeleri firmalar için fırsata dönüştürecek olan İnsan kaynağının beceri ve nitelik düzeyidir.

Denizli'de firmalar yıllardır nitelikli işgücü konusundaki sorunlarını çeşitli platformlarda dile getirmektedir. Ülke genelinde olduğu gibi Denizli'de de işsizlik sorunu olması, öte yandan sanayinin nitelikli işgücü bulamaması sorunu yapısal hale gelmiş durumdadır.

Bu yapısal sorunu gidermek için bir dönüştürücü gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı dönüştürücü bir merkezin gerekliliği konusunda sanayici firmalar, üniversite, STK ve diğer ilgili tarafların düşüncelerini öğrenmek üzere çalışılmıştır.

Bu amaçla, Denizli' de bulunan **tekstil ve makine sektöründe bulunan firmalara insan kaynağı yetiştirmek** için bir eğitim merkezi ve uygulama atölyelerinin kurulması planlanmaktadır. Ayrıca uygulama atölyelerinden test hizmeti alımı şeklinde sektör firmalarının faydalanması ile merkezin amacının genişletilmesi ve verimliliğinin arttırılması da düşünülmektedir. İş bu çalışma ile Denizli Eğitim v Test Merkezinin (DMETEM) kurulması için fizibilite çalışmasını içermektedir.

Çalışma kapsamında ikincil ve birincil verilerden yararlanılarak analizler yapılmıştır. İkincil veri kapsamında geçmiş raporlar, ulusal ve uluslararası veri tabanları ve literatür bilgisinden yararlanılmıştır.

Saha çalışmaları kapsamında, ilgili grup ve firmalar ile odak grup toplantıları, anket çalışmaları ve çalıştay yapılmış, örnek merkezler ziyaret edilerek mevcut uygulamaların avantajlı ve dezavantajlı tarafları tartışılmıştır.

Yapılan tüm saha çalışmalarında Pamukkale Üniversitesi (PAÜ) öğretim üyelerinin katkısı sağlanmıştır.

Yapılan çalışmalar sonucunda firmaların mevcut insan kaynakları becerilerinin dönüştürülmesinin yanı sıra nitelikli bir işgücünün oluşturacağı bir havuza da ihtiyaç olduğu konusunda ortak bir karar içinde oldukları sonucuna varılmıştır.

Merkezde verilecek eğitim konuları için firma temsilcilerinden ihtiyaçlar alınmış Milli Eğitim Müdürlüğü ve Halk Eğitim Müdürlüğü ile eğitim modülleri ve içerikleri tartışılmış, ihtiyaçlara binaen mevcut MEM Modüllerinin uygulanmasına veya yeni modüller üretilmesi uygun bulunmuştur. Eğitimlerin uygulamalı verilmesi için bir atölyenin kurulmasına karar verilmiştir.

Yine firmaların ortak kullanım için ihtiyaç duyduğu aynı zamanda da uygulamalı eğitimlerde kullanılabilecek makine-ekipman ihtiyacı tespit edilmiştir.

Uygulama atölyelerinde yer alacak makine ve teçhizat için sektör temsilcileri ve PAÜ öğretim üyeleri ile birlikte bir çalışma yürütülerek atölyelerde yer alacak makineler, sayıları ve özellikleri kesinleşmiştir.

Yatırım ömrü olarak 15 yıl planlanmıştır. Bu sürenin belirlenmesinde kullanılan makinelerin amortisman süreleri, teknolojinin gelişim seyri ve yeni teknolojinin Denizli'ye gelme süresi dikkate alınmıştır.

Yapılan fizibilite çalışmasına göre, Merkezin hizmete girebilmesi için ihtiyaç duyulan toplam yatırım tutarı 8.844.821,03 TL'dir. Bu tutarın 8.715.914,81 TL sini sabit sermaye yatırımı, 128.906,22 TL sini ise işletme sermayesi oluşturmaktadır.

Toplam yatırım maliyetinin 6.600.000,00 TL olan kısmının GEKA GÜDÜMLÜ proje kapsamında GEKA katkısı ile gerçekleştirilmesi, kalan kısmının ise DOSB tarafından proje katkısı dışında kendi öz kaynakları ile karşılanması planlanmaktadır.

Yapılan Finansal Analize göre amortisman maliyetlerinin yüksekliğine rağmen yatırımının fizibil olduğu değerlendirilmektedir. Projenin geri ödeme süresi dokuzuncu yıldadır.

Yatırım maliyetinin %10 artması ya da gelirlerin %10 azalması durumuna karşı duyarlıdır. Ancak projenin kar amaçlı değil sosyal fayda amaçlı olduğu dikkate alınmalıdır.

Dolayısıyla DMETEM projesi hem ülke ekonomisi hem de Denizli’de yerleşik sektör üyelerinin üretim verimliliği açısından gereklidir.

B. ANA RAPOR**İÇİNDEKİLER**

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
B. ANA RAPOR	4
İÇİNDEKİLER	4
TABLolar	7
GRAFİKLER	10
ŞEKİLLER	11
KISALTMALAR	12
1. GİRİŞ.....	15
3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI	19
4. PROJENİN ARKA PLANI.....	24
i. Sosyo-Ekonomik Durum (genel, sektörel ve/veya bölgesel).....	24
ii. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar	52
iii. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat	55
iv. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu	59
1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına (politika, plan ve programlar) Uygunluğu	59
2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi	63
3. Projenin diğer kurum projeleri ile ilişkisi	64
4. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu	64
5. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı	65
6. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar ..	66
5. PROJENİN GEREKÇESİ.....	69
v. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi.....	69
1. Talebi belirleyen temel nedenler ve göstergeler	69
2. Talebin geçmişteki büyüme eğilimi	70
3. Mevcut talep düzeyi hakkında bilgiler	71
4. Mevcut kapasite ve geçmiş yıllar kapasite kullanım oranları.....	71
vi. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini	72
1. Bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ve talep tahminleri ile ilişkisi.....	72
2. Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.	75

	3. Talep tahminlerine temel teşkil eden varsayımlar, çalışmalar ve kullanılan yöntemler (basit ekstrapolasyon, model vb.)	76
6.	MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI	78
	i. Üretim ve Satış Programı	78
	ii. Pazarlama Stratejisi	84
7.	PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI	86
8.	TEKNİK ANALİZ VE TASARIM	93
	i. Kapasite Analizi ve Seçimi	93
	ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi	93
	iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti	93
	iv. Teknik Tasarım	94
	v. Yatırım Maliyetleri	96
9.	PROJE GİRDİLERİ	98
	i. Girdi İhtiyacı	98
	ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini	98
10.	ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI	100
	i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi	100
	ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri	101
	iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler	102
11.	PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI	104
	i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri	104
	i. Proje Organizasyonu ve Yönetim	105
	ii. Proje Uygulama Programı	107
12.	İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ	110
	i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması	110
	ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi	116
13.	TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI	120
	i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)	120
14.	PROJENİN FİNANSMANI	127
	i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı	127
	ii. Finansman Yöntemi	127
	iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları	127
	iv. Finansman Maliyeti	128
	v. Finansman Planı	128
15.	PROJE ANALİZİ	131
	i. Finansal Analiz	131

ii.	Ekonomik Analiz	141
iii.	Sosyal Analiz	144
iv.	Bölgesel Analiz	147
v.	Duyarlılık Analizi	147
vi.	Risk Analizi	148
16.	KAYNAKÇA	150
17.	EKLER	153

TABLOLAR

TABLO 1-DENİZLİ-TR NÜFUSUNDAKİ GELİŞMELER	26
TABLO 2-DENİZLİ VE İLÇELERİNDE NÜFUS (2019)	26
TABLO 3-DENİZLİ-TR NÜFUS YOĞUNLUĞU.....	27
TABLO 4-DENİZLİ'DE NET GÖÇ HIZI	27
TABLO 5-DENİZLİ'DE HANE HALKI SAYISI.....	27
TABLO 6-DENİZLİ'-TR GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILA GELİŞİMİ	28
TABLO 7-TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATINDA İLLERE GÖRE ÜRETİCİ VE ÇALIŞAN VERİLERİ	29
TABLO 8-GİYİM EŞYALARININ İMALATINDA İLLERE GÖRE ÜRETİCİ VE ÇALIŞAN VERİLERİ	30
TABLO 9-DENİZLİ-TR FAYDALI MODEL, MARKA, PATENT VE TASARIM İSTATİSTİKLERİ.....	30
TABLO 10-DENİZLİ-TR İHRACATINDAKİ GELİŞMELER.....	31
TABLO 11-YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI	32
TABLO 12-DENİZLİ'DE TOPLAM GİRİŞİM SAYISI.....	33
TABLO 13-DENİZLİ'DE SİGORTALI İŞÇİ SAYISI.....	33
TABLO 14-DENİZLİ-TR AKTİF ÇALIŞAN SAYILARI (2019)	34
TABLO 15-DENİZLİ İŞKUR MÜDÜRLÜĞÜ'NE YAPILAN İŞ BAŞVURULARI	34
TABLO 16-DENİZLİ-TR'DE TEKSTİL SEKTÖRÜNDE ALANLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI (2018)	34
TABLO 17-DENİZLİ'DE YATIRIM TEŞVİKLERİ VE YARATTIKLARI İSTİHDAM.....	35
TABLO 18-DENİZLİ' DE TOPLAM İŞLENEN TARIM ALANI.....	36
TABLO 19-DENİZLİ'DE BİTKİSEL VE HAYVANSAL ÜRETİM DEĞERİ.....	36
TABLO 20-DENİZLİ'DE BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI VE CANLI HAYVAN DEĞERİ.....	37
TABLO 21-DENİZLİ'DE YABANCI GELİŞ VE GECELEME SAYILARI	37
TABLO 22-HONAZ İLÇE NÜFUSUNDA GELİŞMELER.....	39
TABLO 23-DENİZLİ'DE İLKÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI	40
TABLO 24-DENİZLİ-TR'DE OKUL TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ SAYILARININ DAĞILIMI..	40
TABLO 25-PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ SAYILARI (2019-2020)	41
TABLO 26-DENİZLİ'DE ALANLARA GÖRE MESLEKİ EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYILARI.....	42

TABLO 27-DENİZLİ-TR'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI	42
TABLO 28-DENİZLİ'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKUL, ŞUBE, ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE DERSLİK SAYISI	43
TABLO 29-DENİZLİ-TR'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKUL, ŞUBE, ÖĞRETMEN VE DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI.....	43
TABLO 30-DENİZLİ'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE YERLEŞİM YERİNE GÖRE MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYISI	43
TABLO 31-DENİZLİ'DE ÖZEL MESLEKİ VE TEKNİK LİSELER	43
TABLO 32-DENİZLİ'DE KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ.....	47
TABLO 33-TÜRKİYE'DE OSB'LERDE YER ALAN MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ SAYISI.....	48
TABLO 34-OSB'DE YER ALAN MTAL'LERDE EN SIK TERCİH EDİLEN MESLEKİ ALANLAR.	48
TABLO 35-OSB'DE YER ALAN MTAL'LERDE EN AZ TERCİH EDİLEN MESLEKİ ALANLAR ..	49
TABLO 36-İLLERE GÖRE OSB KAPSAMINDA BULUNAN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ ..	50
TABLO 37-OSB'LERDEKİ MEM'LERDE ÖĞRENCİ SAYISININ EN FAZLA OLDUĞU MESLEK ALANLARI.....	50
TABLO 38-TÜRKİYE TEKSTİL, HAZIRGIYIM VE DERİ ÜRÜNLERİ SEKTÖRLERİ STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI (2015-2018) TÜRKİYE'NİN REKABET GÜCÜ DEĞERLENDİRMESİ	61
TABLO 39-TÜRK MAKİNA SANAYİNİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ İLE ÖNÜNDEKİ FIRSATLAR VE TEHDİTLER	63
TABLO 40-DMETEM'İN KAPASİTE KULLANIM ORANLARI	79
TABLO 41- DMEMET' DE PLANLANAN MODÜL VE KURSIYER SAYISI	81
TABLO 42-TEKSSTİL SEKTÖRÜ İÇİN PLANLANAN TESTLER.....	82
TABLO 43-MAKİNE SEKTÖRÜ İÇİN PLANLANAN TESTLER.....	83
TABLO 44-PLANLANAN MYK BELGESİ HİZMET SUNUMU SAYISI.....	84
TABLO 45- İNSAN KAYNAĞI- GÖREV TABLOSU	101
TABLO 46- İNSAN KAYNAĞI AYLIK ÜCRET MALİYETİ (TL)	102
TABLO 47- PROJE UYGULAMA PLANI.....	107
TABLO 48-PLANLANAN EĞİTİM BİRİM ÜCRETLERİ (TL/MODÜL)	111
TABLO 49-PLANLANAN TEKSTİL SEKTÖRÜ TEST BİRİM FİYATLARI (TL/BİRİM).....	112
TABLO 50-PLANLANAN MAKİNE SEKTÖRÜ TEST BİRİM FİYATLARI (TL/BİRİM)	114
TABLO 51-PLANLANAN MYK BELGELENDİRME HİZMETİ BİRİM FİYATI (TL/KİŞİ)	115

TABLO 52- YILLAR İTİBARİ İLE GELİRLER (TL)	116
TABLO 53-YILLAR İTİBARİ İLE GİDERLER (TL).....	117
TABLO 54-MAKİNE-TEÇHİZAT LİSTESİ	120
TABLO 55-TOPLAM YATIRIM TUTARI (TL)	124
TABLO 56-YATIRIM MALİYETİ-PROJE MALİYETİ (TL).....	124
TABLO 57-PROJE MALİYETİ VE GEKA KATKISI (TL).....	125
TABLO 58-TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI (TL).....	128
TABLO 59-KARLILIK HESABI TABLOSU (TL).....	131
TABLO 60- AMORTİSMAN TUTARLARI (TL).....	133
TABLO 61-BAŞABAŞ NOKTASI ANALİZİ.....	134
TABLO 62-PROFORMA NAKİT AKIM TABLOSU (TL)	135
TABLO 63-TİCARİ NAKİT AKIM TABLOSU	136
TABLO 64-İNDİRGENMİŞ NAKİT AKIM TABLOSU	138
TABLO 65-FAYDA/MALİYET ORANI HESAPLAMASI	139
TABLO 66-İÇ KARLILIK ORANI HESAPLAMA TABLOSU	139
TABLO 67-YATIRIMIN GERİ DÖNÜŞ SÜRESİ TABLOSU (TL).....	140
TABLO 68-YATIRIMIN DEVLET BÜTÇESİNE ÖLÇÜLEBİLİR KATKISI (TL).....	140
TABLO 69- YILLARA GÖRE EKONOMİK KATMA DEĞER	141
TABLO 70-YARATILAN EKONOMİK KATMA DEĞERİN BUGÜNKÜ DEĞERİ	143
TABLO 71-DUYARLILIK ANALİZİ	148

GRAFİKLER

GRAFİK 1- EN ÇOK İHTİYAÇ DUYULAN MESLEKLER.....	72
GRAFİK 2- DENİZLİ'DE TEKSTİL SEKTÖRÜNDE İHTİYAÇ DUYULAN SEKTÖRLER.....	73
GRAFİK 3- DENİZLİ'DE SANAYİDE İHTİYAÇ DUYULAN MESLEKLER.....	73

ŞEKİLLER

ŞEKİL 1-DOSB KROKİSİ	86
ŞEKİL 2-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ'NİN DENİZLİ'DE BULUNDUĞU MEVKİİ.....	86
ŞEKİL 3-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ'NİN DOSB İÇİNDE KONUMU.....	86
ŞEKİL 4- DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİNİN BİNA İÇİNDEKİ KONUMU	87
ŞEKİL 5-MAKİNE YERLEŞİM PLANI.....	95
ŞEKİL 6-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ ORGANİZASYON ŞEMASI.....	100
ŞEKİL 7-DOSB MÜDÜRLÜĞÜ ORGANİZASYON ŞEMASI	104

KISALTMALAR

ABİGEM	Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezi
AG	Alçak Gerilim
DENİB	Denizli İhracatçılar Birliği
DMETEM	Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi
DOSAV	Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı
DOSB	Denizli Organize Sanayi Bölgesi
DOSTEK	Denizli Organize Sanayi Teknik Koleji
DOSTEM Akademi	Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı DOSTEM Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi
DSO	Denizli Sanayi Odası
DTO	Denizli Ticaret Odası
DTTDP	Denizli Teknik Tekstil Dönüşüm Projesi
GEKA	Güney Ege Kalkınma Ajansı
GSYİH	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
GZFT	Güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler
İİMEK	İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu
İK	İnsan Kaynağı
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KKO	Kapasite Kullanım Oranı
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
MEM	Mesleki Eğitim Merkezi
MTAL	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
MYB	Mesleki Yeterlilik Belgesi
MYO	Meslek Yüksek Okulu
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OSBÜK	Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu
PAÜ	Pamukkale Üniversitesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
STA	Serbest Ticaret Anlaşması

STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TR	Türkiye
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

2. GİRİŞ

1. GİRİŞ

Raporun Amacı

Denizli ilindeki işletmelerin mesleki eğitim ve test ihtiyaçlarının analizinden hareket ederek Denizli Organize Sanayi Bölgesi (DOSB) tarafından Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi kurulması için fizibilite çalışmasının hazırlanmasıdır.

Raporun Kapsamı

Raporun kapsamı Güney Ege Kalkınma Ajansı fizibilite formatı içeriğinde oluşturulmuştur.

Organizasyonu

“DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ FİZİBİLİTESİ” T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı’nın desteği ile Denizli Organize Sanayi Bölgesi tarafından Denizli ABİGEM AŞ’ne hazırlanmıştır.

Ancak Proje ortakları ve iştirakçileri aşağıdaki konularda görev almışlardır;

2. Anket Çalışması: DOSB, Denizli Ticaret Odası (DTO), Pamukkale Üniversitesi (PAÜ)
3. Odak Grup Toplantıları: DOSB, Denizli Organize Sanayi Teknik Koleji (DOSTEK), DTO
4. Bursa ve Eskişehir MEM ziyaretleri: OSB, DTO, PAÜ, DOSTEK
5. Teknoloji Belirleme: DOSB, DTO, PAÜ, DOSTEK
6. Eğitim Programları: DOSB, Halk Eğitim Merkezi, Milli Eğitim Müdürlüğü, PAÜ, DOSTEK, DOSTEM Akademi
7. Paydaş Çalıştayı: DOSB, DTO, PAÜ, DOSTEM Akademi, DOSTEK, DOSAV
8. Fizibilite Raporu değerlendirmesi: DOSB, DTO

Çalışma Yöntemi

Rapor hazırlanması çalışmasında kullanılan yöntemler aşağıda yer almaktadır:

1. İkincil veri kapsamında geçmiş raporlar, ulusal veri tabanları ve literatür bilgisinden yararlanıldı.
2. Denizli’deki 325 işletme temsilcisi ile “Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Talep Araştırması”.
3. Danışma Kurulu tarafından örnek mesleki eğitim merkezlerine (Bursa, Eskişehir) ziyaretler yapıldı.
4. Danışma Kurulu tarafından teknoloji belirleme toplantısı yapıldı.
5. Paydaş Çalıştayı yapılarak görüş alındı.
6. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Fizibilite Raporu hazırlandı.
7. Güdümlü Proje Desteği başlangıç toplantısında paydaş gruba rapor sunumu yapıldı.

Bulguların Özeti

Tüm saha çalışmaları sonucunda, varılan sonuç Denizli’ de tekstil ve makine sektöründe insan kaynağı yetiştirilmesi konusunda bir mesleki eğitim ve test merkezine ihtiyaç duyulduğu şeklindedir.

Yürütülen araştırmalar sayesinde, MEM’in vereceği hizmetlerden, içerisinde yer alacak makinelere, merkezin yönetilme şekline, kadar tüm bilgilere ulaşılmıştır.

Sonuçlar

Raporun hazırlanması sürecinde Denizli ilinde, özellikle OSB ve çevresinde yer alan imalat işletmelerinde insan kaynağının mesleki gelişimi ihtiyacı tespit edilmiş olup, fizibiliteye konu merkezin kurulması önerisi sunulmaktadır.

Yatırım fizibilitesine göre DMETEM ’de;

1. Aşağıdaki Konularda hizmet verecektir;
 - a. Mesleki/Teknik Eğitim Hizmetleri
 - i. Meslek Edindirme,
 - ii. Meslek Geliştirme,
 - iii. Kapasite Arttırma ve Kanunen zorunlu eğitimler
 - b. Tekstil ve Makine Sanayicilerine Test Atölyelerinden faydalanma hizmeti
 - c. Mesleki Yeterlilik Kurumlarına yönelik sertifikalandırma hizmeti için yer tahsisi
2. Tekstil sektöründe; Konfeksiyon Dikim Teknikleri, Konfeksiyon Makineleri, Moda Tasarım, Modelistlik, Jakarlı Armürlü Dokuma Kumaş Desinatörlüğü, Düz Dokuma Operatörlüğü, Tekstil Boyama İşlemleri ile Ön Terbiye İşlemleri vb. eğitimleri verilebilecektir. Makine Bölümünde ise 2D Çizim, 2D-3D Tasarım, CNC Programlama, CNC Torna Operatör Yetiştirme, CNC Freze Yetiştirme, Universal Torna, Universal Freze, CNC Plazma Kesme, Kaynak, Robotik Kaynak, Robotik kullanma ve Programlama, Spektral Analiz Röntgen ve Ölçme Değerlendirme eğitimleri verilecektir. Katılımcılar için uygulama alanlarında kullanacakları makine teçhizat alımı gerçekleştirilerek “Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi” uygulama eğitim alan kursiyerler T.C. Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifikalara sahip olacaktır.
3. İşsiz kursiyerlerden ücret alınmayacak bu eğitimler DOSAV ile düzenlenecek. Çalışan kursiyerlerden kayıt için sembolik kayıt ücreti istenecek bu ücretler DOSTEM Akademi’ye gelir olarak işlenip işletme giderlerinde kullanılacaktır. DOSB, DOSAV ve DOSTEM Akademi sanayicilerden topladıkları katkı payını gelir olarak defterine kayıt ederek işletme giderlerini sağlayarak merkezin sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.
4. Meslek Geliştirme Eğitimleri ve kanunen zorunlu eğitimler firma çalışanlarına yönelik olarak düzenlenecektir. Bu eğitimler için ücretler firmalardan talep edilecektir. DOSTEM Akademi hesaplarında izlenecektir.

5. Kursiyerler ve Eğitimciler ile ilgili İŞ-KUR, Milli Eğitim Honaz İlçe Müdürlüğü, Halk Eğitim Merkezleri ve diğer Organize Sanayi Bölgeleri ile iletişime geçilecektir. Proje ortakları veya iştirakçisi kurumlar da üyelerinin ihtiyaçları olan eğitimleri merkeze ileteceklerdir. Ayrıca düzenlenen eğitimlerin de üyelerine duyurulmalarını sağlayacaklardır. Denizli Organize Sanayi Teknik Eğitim Merkezi (DOSTEM Akademi) dersliklerini kursiyerlerin kullanımına sunacaktır. DOSAV iş edindirme eğitimlerinin finansmanını üstlenecektir. PAÜ öğretim üyeleri ile merkezin faaliyetlerinin sürdürülmesine destek verecektir.
6. Firmaların ortak ihtiyaçları olan testlerin de test atölyesinde yapılması, cihazların ortak kullanıma açık olmasına karar verilmiştir.
7. Sürdürülebilirliğe katkı sağlanması ve firmalara hizmet sunulması amacı ile merkezin, Mesleki yeterlilik kurumlarının testleri için ücret karşılığında kullanıma sunulmasına karar verilmiştir.
8. Atölyelerin yönetimi ve idaresi DOSTEM Akademi tarafından sağlanacaktır. Binanın temini ile hizmetli (1 servis personeli ve 3 güvenlik görevlisi) personel çalışanların maaşları, binanın temini, elektrik, su ısıtma gibi diğer işletme giderleri DOSB ve DOSAV tarafından karşılanacaktır.
9. 2 farklı sektörde (Tekstil ve makine) hizmet verilmesine karar verilmiştir. Merkezin hizmete girebilmesi için ihtiyaç duyulan toplam yatırım tutarı 8.844.821,03 TL'dir. Bu tutarın 128.906,22 TL'si ihtiyaç duyulan işletme sermayesini oluşturmaktadır. Yapılan Finansal Analize göre DMETEM yatırımının fizibil olduğu değerlendirilmektedir. Yatırımın ömrü 15 yıl, geri ödeme süresi ise 9 yıldır. Yatırım kar amaçlı olmadığından ve maddi getirisinden çok sosyo-ekonomik getirisi önemli olduğundan geri ödeme süresinin uzun olması önemli değildir.

Öneriler

Raporun hazırlanması sürecinde Denizli ilinde, özellikle OSB ve çevresinde yer alan imalat işletmelerinde insan kaynağının mesleki gelişimi ihtiyacı tespit edilmiş olup, fizibiliteye konu merkezin kurulması önerisi sunulmaktadır.

Merkezin sürdürülebilirliğinin sağlanması için sanayiciler ile ilişkilerin sıkı tutulmasına, sanayicilerin eğitim ihtiyaçlarının yakından takip edilmesine, eğitim programlarının konu ve içeriklerinin belirlenmesinde ihtiyaçların temel teşkil etmesine önem verilmelidir.

3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI

3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI

Projenin Adı

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi

Amacı

Projenin Genel Amacı

Denizli ilinde tekstil ve makine sektörleri başta olmak üzere sanayinin ve iş dünyasının ihtiyaç duyduğu alanlarda insan kaynaklarının geliştirilmesi ve nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanması, özel sektörün rekabet gücünün artırılmasıdır.

Projenin Özel Amacı

Yüksek sanayi dönüşümünün sağlanması için yenilik, girişimcilik, teknoloji, tasarım ve markalaşma kapasitesini artırmaya yönelik yapının oluşturulmasına ve nitelikli işgücüne sahip etkin bir işgücü piyasası oluşturulması için uygulamalı Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezinin kurulmasıdır.

Türü

Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Yatırım Fizibilitesi

Teknik İçeriği

- a. Mesleki/Teknik Eğitim Hizmetleri
 - i. Meslek Edindirme,
 - ii. Meslek Geliştirme,
 - iii. Kapasite Arttırma ve Kanunen zorunlu eğitimler
- b. Tekstil ve Makine Sanayicilerine test Atölyelerinden faydalanma hizmeti
- c. Mesleki Yeterlilik Kurumlarına yönelik sertifikalandırma hizmeti için yer tahsisi

Bileşenleri

- Makine / Ekipman Tedarik Bileşenleri
- Eğitim Teknik Destek Bileşenleri

Büyüklüğü

3300 m²

Uygulama Süresi

Proje süresi 24 aydır. Bu süre içinde aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilecektir.

1. Proje Yönetim Faaliyetleri
 - 1.1. Proje Ekibinin Faaliyetleri
 - 1.2. Proje Danışma Kurulu Faaliyetleri
 - 1.3. Satın Almaların ve Görünürlüğün Yürütülmesi
2. Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Kurulması
 - 2.1. Tekstil Teknolojisi Mesleki Eğitim ve Test Atölye/ Sınıflarının Oluşturulması
 - 2.1. Makine ve Metal Mesleki Eğitim ve Test Atölye/ Sınıflarının Oluşturulması
3. Merkezin Hizmete Açılması
 - 3.1. Açılış
 - 3.2. Merkezde Hizmete Başlanması

Uygulama Yeri Veya Alanı

Proje Denizli ili Honaz ilçe sınırlarında yer alan Denizli Organize Sanayi Bölgesindedir.

Proje konusu taşınmaz DOSTEM Akademinin bulunduğu, Denizli Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne ait; 21U III Pafta 131 Ada 1 Parsel Gürlek Köyü Honaz İlçesinde bulunan 16.500 m²'lik parselde 3300 m²'lik kapalı alandadır. Proje uygulama yeri Denizli merkezine yaklaşık 20 km. mesafededir.

Alan Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı (DOSAV) tarafından kurulan Denizli Organize Sanayi Bölgesi Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi (DOSTEM Akademi) kullanımındadır.

Proje Çıktıları

Fizibilite, Merkezi Eğitim ve Test Merkezi

Ana Girdileri

İnsan Kaynakları: Çalışanlar, Eğitimciler ve Yönetim

Tekstil ile Makine Eğitimleri için İçerik ve Makineler

Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge

Hedef Grup SGK ve İŞKUR verilerine göre, Denizli ilindeki 25.942 işletme, 188.845 çalışan ve bu işletmelerde çalışmaya aday 45.261 işsizdir.

Hedef gruptaki işsizler, İŞKUR 2019 Yılı Aralık Ayı verilerine göre Denizli'deki Toplam 45.261 işsizdir. Denizli Büyükşehir Belediyesi tüm il nüfusuna hizmet sunan yerel yönetim olarak, özellikler işsizlerin mesleki eğitimine önem vermektedir.

Diğer hedef grup ise SGK 2018 Yılı Aralık Ayı verilerine göre Denizli'deki Denizli ilindeki 25.942 işletme ve 188.845 çalışandır. İşletmeler ve çalışanların mesleki temsilcileri büyük ölçüde projemize dahil olan Başvuru sahibi, Proje ortakları ve İştirakçilerin üyeleri ile çalışanlarıdır. Hedef grup kapsamında yer alan projemize dahil olan bu kurumlar özelinde hedef gruba dahil kitlelerin tanımı ve tahmini sayıları aşağıdadır, OSB'de yer alan firmalar ile DTO ve DSO üyesidir. DSO üyeleri aynı zamanda DTO üyesidir. Bu bağlamda tüm kitleyi temsil etme noktasında en kapsamlı meslek örgütü yaklaşık 13 bin üyesiyle DTO'dur. Projeye dahil kurumlar ile üye sayıları ise şöyledir.

- DOSB: 2020 yılı ağustos ayı verilerine göre OSB'de yer alan 206 üretim işletmesi.
- DTO: 2020 yılı ağustos ayı verilerine göre 2.595 sanayi işletmesi dahil 12.865 üye işletme
- DSO: 2020 yılı ağustos ayı verilerine göre DSO üyesi 1.429 sanayi işletmesi

Nihai Yararlanıcılar

Başta merkezde yaşayanlar olmak üzere tüm Denizli Nüfusu: Denizli ili 2019 yılına TÜİK verilerine göre 1.037.208 kişi, Merkezde yer alan Pamukkale, Merkezefendi ve Honaz ilçelerinin toplam nüfusu 692.145 kişidir. Özellikle merkez ilçelerdekiler projeden daha hızlı olumlu etkilenecektir.

Denizli'deki 182.445 özel sektör çalışanı ve aileleri (2020, Nisan)

2019 Yıl sonu İŞKUR verilerine göre Denizli'deki Toplam 45.261 işsizlerin aileleri (İşsizlerin dağılımı: büro hizmetlerinde çalışan elemanlar 4.549 kişi, hizmet ve satış elemanları 8.120 kişi, nitelik gerektirmeyen mesleklerden 15.819 kişi, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları 701 kişi, profesyonel meslek mensupları 4.269 kişi, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar 4.647 kişi, silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler 13, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları 3.081 kişi, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar 3.796 kişi, yöneticiler 266 kişi)

Beklenen Çıktılar

1. Tekstil Teknolojisi eğitimleri için eğitim ortamı oluşturuldu.
2. Makine ve Metal Teknolojisi eğitimleri için eğitim ortamı oluşturuldu.
3. Sınıf içi eğitimler için eğitim ortamı düzenlendi.
4. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezinin kuruldu ve hizmete açıldı.
5. Eğitimlere başlandı.

Proje Sahibi Kuruluş ve Yasal Statüsü

Denizli Organize Sanayi Bölgesi(DOSB),

Yasal Statüsü: Organize Sanayi Bölgesi

Yürütücü Kuruluş

DOSTEM Akademi, DOSAV

Yasal Statüsü: Özel Mesleki Eğitim Merkezi

Proje Ortakları

1-Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı (DOSAV)

2-Denizli Ticaret Odası

3-Pamukkale Üniversitesi

4-Denizli Büyükşehir Belediyesi

Paydaş: Milli Eğitim Müdürlüğü- Halk Eğitim Merkezi

İştirakçiler:

1- Denizli Sanayi Odası

4. PROJENİN ARKA PLANI

4. PROJENİN ARKA PLANI

i. Sosyo-Ekonomik Durum (genel, sektörel ve/veya bölgesel)

Denizli Hakkında Genel Bilgiler:

Denizli ilinde yerleşimin günümüzden 6000 yıl önce Kalkolitik dönemle başladığı öngörülmektedir. Denizli şehri, ilk defa bugünkü şehrin 6 km. kuzeyinde, Eskihisar Köyü civarında M.Ö.261-245 yılları arasında, Suriye Kralı II. Antiyokustheos tarafından kurulmuş ve karısının adına izafeten Laodikya ismi verilmiştir. Türkler Denizli havasını zapt ettikten sonra şehri, suyun bol bulunduğu bugünkü Kaleiçi mevkiine nakletmişlerdir. Denizli’de Türkler ilk kez 1070 yılında görülmüştür. Selçuklu Sultanı Alparslan, emrindeki Afşin Bey ve yanındaki kumandanlar, akınlar düzenleyerek bölgenin Türkleşmesi için ilk adımı atmışlardır. 1071 Malazgirt zaferinden sonra Anadolu, Türklerin kontrolüne girmiş, 1391 yılında ilk defa Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Turizm açısından önemli bir güzergâhta yer alan Denizli ili; Aphrodisias antik kentine komşu olup sınırları içinde Colossae, Tripolis, Hierapolis, Laodikya gibi antik şehirleri, beyaz ve kırmızı renkte travertenleri, termal tesisleri ile önemli bir uygarlık beşiğidir. İl Anadolu Yarımadası’nın güneybatısında, Ege Bölgesi’nin güneydoğusunda yer almakta, Ege, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri arasında bir geçit teşkil etmektedir.

Denizli’de 1876 yılında ilk Belediye Teşkilatı kurulmuş, 1883’te Sarayköy, Buldan ve Tavas İlçelerinin bağlanmasıyla Sancak haline getirilmiş, 1884’te Çal, 1888’de Acıpayam ilçelerinin katılımıyla Aydın’a bağlı mutasarrıflık, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuyla da 1923’te il olmuştur ¹

Denizli ili 28° 38' - 30° 05' doğu meridyenleri arasındadır. Doğu uç noktası; Çivril ilçesi Gümüşsu - Gökgöl Köyü, Dinar sınırında Efekli Tepe, batı uç Aydın, Manisa; güneyde Muğla; kuzeyde Uşak illeri ile komşudur. Yüzölçümü 12.134 km², denizden yüksekliği ise 219 m’dir. Ege Bölgesi sınırları içerisinde olmasına rağmen Denizli’de, bu bölgenin iklimi tamamen görülmez. Kıyı kesimlerinden iç bölgelere geçit yerinde olduğundan az da olsa iç bölgelerin iklimi hissedilir. Sıcaklık Ege Bölgesi ortalamasından düşük seyreder.

Bir sanayi, ihracat ve ticaret merkezi olan Denizli’nin tekstil, tarım ve turizm alanında öne çıkan 19 ilçesi bulunmaktadır. Güney Ege Kalkınma Ajansı’nın (GEKA) merkezi Denizli’dedir. Ege Bölgesi’nde bir sanayi merkezi olarak öne çıkmıştır.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan İllerin ve Bölgelerin Sosyo - Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması SEGE-2017 Araştırması’na göre, Denizli Türkiye genelinde 10. sırada, ikinci kademe gelişmişlik

¹ (Denizli Valiliği Resmi web sitesi, Erişim Tarihi: 10.08.2020)

seviyesindeki illerin en üst sırasında yer almaktadır. Denizli, eczane sayısı ve imalat sanayii kayıtlı işyeri oranı değişkenlerinde en iyi üçüncü il konumundadır.

Denizli'nin bir diğer özelliği yüksek ihracat kapasitesidir. Türkiye'nin en ihracatçı yedinci ili olan Denizli (yüzde 1,8) kişi başına düşen ihracat miktarı itibarıyla beşinci (2.877 \$) sıradadır. İllerin alt boyutlar itibarıyla gelişmişlik sıralamasını veren tabloya göre ise, Denizli "Yaşam Kalitesi" boyutu itibarıyla Türkiye genelinde 8. sırada iken, "Erişilebilirlik" boyutu itibarıyla 23. sıradadır.²

Denizli, Türk ekonomisinin dışa açılan en önemli kapılarından biridir. Tekstil, turizm ve mermer başta olmak üzere, tüm ekonomik faaliyetlerde dünya ile rekabet edebilir hale gelen Denizli, özellikle dışa açık ve ihracata dayalı sanayileşmesi ile tekstil dışı sektörlerde de ön sıralara gelmiştir. Yem, ambalaj malzemeleri, emaye bakır tel, elektrolitik bakır mamulleri, gıda, tekstil sektörlerinde Denizli şirketleri ülkemizin en büyük şirketleri arasında faaliyet göstermektedir. "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu" çalışmasında Denizli her yıl en az 10 firma ile temsil edilmektedir. Havlu ve bornoz üretiminde önemli bir merkez olan Denizli, bu alanda ülkenin yıllık ihracatının yaklaşık üçte birini karşılamaktadır³

Enerji merkezi olma yolunda hızla ilerleyen Denizli yenilenebilir enerji potansiyeli açısından da zengin bir ildir. Bunlardan biri olan jeotermal kaynaklar ve potansiyeli bakımından 7 adet jeotermal saha bulunduran Denizli bu anlamda Türkiye'de yaklaşık %16 paya sahiptir. Gerçekleştirilen hidroelektrik, jeotermal ve doğalgaz enerji çevrim santralleri yatırımlarının tamamlanmasıyla birlikte Denizli 1.500 megavatlık elektrik enerjisi üreten bir kent olacaktır⁴

Denizli'de sanayi ve tarım birbirine entegre olmuş gerek sulu tarımda gerekse sanayide büyük gelişmeler sağlanmıştır. Denizli, özellikle son yıllarda tekstilde göstermiş olduğu başarıyı yavaş yavaş tarım ve hayvancılık alanına yöneltmektedir. Denizli tarımsal ürünlerin ihracatında tüm ülkelere ürün göndermede yetkilendirilen illerdendir. 87 çeşit tarım ürünü 83 ayrı ülkeye ihraç edilmektedir⁵

Denizli'de Nüfus ve Demografik Yapı:

31 Aralık 2019 tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi⁶ (ADNKS) sonuçlarına göre, Türkiye'nin toplam nüfusu, 83.154.997, Denizli nüfusu 1.037.208 olmuştur. Toplam il nüfusunda erkeklerin payı %49,9, kadınların payı % 50,1'dir. Tablo 1'de Denizli nüfusu ve nüfus artış hızındaki gelişmeler Türkiye ile karşılaştırmalı olarak verilmiştir. 2008-

² (<https://www.sanayi.gov.tr/bolgesel-kalkinma-faaliyetleri/analitik-calismalar,sf.53>, erişim tarihi: 01.09.2020).

³ (<http://www.denizli.gov.tr/>, erişim tarihi: 10.08.2020)

⁴ (<http://www.denizli.gov.tr/>, erişim tarihi: 10.08.2020)

⁵ (<http://www.denizli.gov.tr/>, erişim tarihi: 10.08.2020)

⁶ <http://www.tuik.gov.tr/> erişim tarihi 10.08.2020

2019 yılları arasında Denizli’de yıllık nüfus artış hızı 2014 ve 2015 yılları dışında Türkiye ortalamasının altında olmuştur.

TABLO 1-DENİZLİ-TR NÜFUSUNDAKİ GELİŞMELER

YILLAR	DENİZLİ NÜFUSU	DENİZLİ NÜFUS ARTIŞ HIZI (BİNDE)	TÜRKİYE NÜFUS ARTIŞ HIZI (BİNDE)
2008	917.836	11,52	13,1
2009	926.362	9,25	14,5
2010	931.823	5,88	15,88
2011	942.278	11,16	13,49
2012	950.557	8,75	12,01
2013	963.464	13,49	13,66
2014	978.700	15,69	13,32
2015	993.442	14,95	13,36
2016	1.005.687	12,25	13,55
2017	1.018.735	12,89	12,4
2018	1.027.782	8,84	14,66
2019	1.037.208	9,13	13,94

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Sistemi (2019) ve İstatistiksel Göstergeler

Tablo 2’de Denizli ilçelerinin 2019 yılı ve Denizli nüfusu içindeki payları verilmiştir. Bu verilere göre Denizli nüfusunun %63,42’si Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerdeki çalışan nüfusun büyük bir kısmı Honaz’da bulunan DOSB’deki firmalarda çalışmaktadır. Çivril, Acıpayam, Tavas ve Buldan, Denizli nüfusu içinde önemli sayılabilecek ilçelerdir.

TABLO 2-DENİZLİ VE İLÇELERİNDE NÜFUS (2019)

İLÇELER	NÜFUS	ORAN (%)
Pamukkale	346.625	33,42
Merkezefendi	311.177	30,00
Çivril	60.333	5,82
Acıpayam	55.351	5,34
Tavas	43.320	4,18
Honaz	34.343	3,31
Sarayköy	30.810	2,97
Buldan	27.179	2,62
Kale	20.310	1,96
Çal	18.869	1,82
Çameli	18.039	1,74
Serinhisar	14.451	1,39
Bozkurt	12.671	1,22
Güney	9.802	0,94
Çardak	8.736	0,84
Bekilli	6.826	0,66
Babadağ	6.445	0,62
Bey ağaç	6.397	0,62
Baklan	5.524	0,53
Toplam	1.037.208	100,00

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (2019)

Denizli nüfus yoğunluğunu veren Tablo 3'e göre, 2007-2019 yılları arasında km²'ye düşen kişi sayısı giderek artmıştır. Buna rağmen Türkiye nüfus yoğunluğu ile karşılaştırıldığında Denizli'nin tüm yıllar itibariyle daha düşük nüfus yoğunluğuna sahip olduğu görülmektedir.

TABLO 3-DENİZLİ-TR NÜFUS YOĞUNLUĞU

YILLAR	DENİZLİ NÜFUS YOĞUNLUĞU (KM ² 'YE DÜŞEN KİŞİ SAYISI)	TÜRKİYE NÜFUS YOĞUNLUĞU (KM ² 'YE DÜŞEN KİŞİ SAYISI)
2007	77,60	91,72
2008	78,50	92,93
2009	79,23	94,28
2010	79,70	95,79
2011	80,59	97,09
2012	81,30	98,27
2013	82,40	99,62
2014	83,71	100,96
2015	84,97	102,31
2016	86,01	103,71
2017	87,13	105,00
2018	87,90	106,55
2019	88,71	108,05

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

TABLO 4-DENİZLİ'DE NET GÖÇ HIZI

YILLAR	NET GÖÇ HIZI (BİNDE)
2008	0,66
2009	-1,71
2010	-1,72
2011	-0,42
2012	2,58
2013	3,17
2014	3,59
2015	5,27
2016	3,36
2017	0,33
2018	-0,84
2019	-0,88

Kaynak: TÜİK İstatistiksel göstergeler

TABLO 5-DENİZLİ'DE HANE HALKI SAYISI

YILLAR	TOPLAM HANE HALKI SAYISI
2012	290.562
2013	297.663
2014	305.134
2015	312.673
2016	318.423
2017	323.607
2018	329.679
2019	337.607

Kaynak: TÜİK İstatistiksel göstergeler

2008-2019 yılları arasındaki dönemde, net göç hızını veren Tablo 4'e göre, Denizli, 2012-2017 yılları arasında yüksek göç alan bir il konumunda iken, 2018 ve 2019 yıllarında göç vermekte olan bir il konumuna gelmiştir.

Denizli hane halkı sayısını veren Tablo 5' e göre, 2012 yılında 290.562 olan hane halkı sayısı, 2019 yılında %8,6 artışla 329.679' a ulaşmıştır. Denizli'de hane halkı sayısı yıllar itibari ile artış eğilimindedir

Denizli Ekonomisi:

Denizli'de GSYİH:

Tablo 6'da Denizli ve Türkiye'de toplam ve kişi başına düşen Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla (GSYİH) verileri verilmiştir. 2004-2018 yılları arasında Denizli'de kişi başına GSYİH değerleri Türkiye ortalamasının altında seyretmiştir. Dönem itibariyle Denizli'nin Türkiye toplam GSYİH içindeki payı en yüksek 2004 yılında %1,33 ve 2015 yılında %1,32 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılı itibariyle Denizli ekonomik aktiviteleri itibariyle Türkiye'ye 44.123.218.000 TL'lik bir GSYİH katkısı vermiştir.

TABLO 6-DENİZLİ'-TR GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HÂSILA GELİŞİMİ

YILLAR	DENİZLİ		TÜRKİYE		DENİZLİ'NİN TÜRKİYE İÇİNDEKİ GSYİH PAYI
	TOPLAM (BİN TL.)	KİŞİ BAŞI (\$)	TOPLAM (BİN TL.)	KİŞİ BAŞI (\$)	
2004	7.697.966	6.137	577.023.497	5.961	1,33
2005	8.374.792	7.023	673.702.943	7.304	1,24
2006	9.966.708	7.740	789.227.555	7.906	1,26
2007	10.639.650	9.067	880.460.879	9.656	1,21
2008	11.599.478	9.923	994.782.858	10.931	1,17
2009	11.150.044	7.829	999.191.848	8.980	1,12
2010	13.191.064	9.453	1.160.013.978	10.560	1,14
2011	16.180.263	10.298	1.394.477.166	11.205	1,16
2012	18.050.215	10.584	1.569.672.115	11.588	1,15
2013	20.885.573	11.461	1.809.713.087	12.480	1,15
2014	24.055.631	11.327	2.044.465.876	12.112	1,18
2015	26.462.081	9.890	2.338.647.494	11.019	1,32
2016	30.185.494	9.988	2.608.525.749	10.883	1,16
2017	36.253.619	9.817	3.110.650.155	10.616	1,17
2018	44.123.218	9.135	3.724.387.936	9.693	1,18

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Denizli Sanayi Sektörü:

Uzun bir tarihi geçmişe sahip olan Denizli sanayinin gelişimi, 1970'li yıllardan sonra yeni bir hız kazanmış, 1980'li yıllardan sonra atağa geçmiştir. Denizli, ekonomisi sanayileşme potansiyelini uzun yıllar boyunca canlı tutmuş ve sanayi altyapısını geliştirme becerisini göstermiş bir ildir. Denizli, sanayileşme konusunda belli bir mesafe almış, sanayi kültürü oluşturmuş, dinamik bir müteşebbis nüfusa sahiptir. İstanbul Sanayi Odası tarafından

açıklanan “Türkiye’nin ilk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’ sıralamasında Denizli ilinden 2019 yılında 10 sanayi kuruluşu bulunmaktadır. Bu firmaların 4’ü kablo/bakır, 3’ü gıda ve yem sanayiinde, 2’si tekstil ve konfeksiyon ve 1’i haddecilik sektöründe üretim yapmaktadır. 2017 yılında “TİM tarafından yayımlanan Türkiye’nin ilk 1000 İhracatçı firması” sıralamasında, Denizli’den 28 ihracatçı firma yer almaktadır⁷. Ayrıca Ekonomist Dergisi’nin her yıl belirlediği Anadolu 500 listesine Denizli’den 2018 yılında 30 firma girmiştir.

Denizli’de bulunan sanayi işletmeleri çalışan sayısına göre; %62,4 mikro, %25,9 küçük , %10,3 orta ve %1,4 oranında büyük ölçekli işletmelerdir. Sanayi işletmelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde, ilk sırada %42,21 ile tekstil ürünleri, ikinci sırada %16,22 ile gıda ürünleri ve üçüncü sırada ise % 7,35 ile metalik olmayan mineral ürünler sektörü yer almaktadır. Denizli İlinde sanayi sektöründe istihdamda %50,20 ile tekstil ürünleri, %11,26 ile metalik olmayan mineral ürünler, %8,16 ile gıda ürünleri sektörü ilk üç sırada yer almaktadır. Çalışan sayısına göre İlk 5 işletme şunlardır: ⁸

- Menderes Tekstil San. ve Tic. A.Ş. Sarayköy Şubesi
- Gamateks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
- Ozanteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
- Aynes Gıda San. ve Tic. A.Ş.
- Küçüker Tekstil San. ve Tic. A.Ş.

Denizli’nin Tekstil ve Giyim Sektöründeki Yeri:

TOBB veri tabanına göre, Tablo 7’de yer alan ve Türkiye genelinde tekstil ürünlerinin imalatında önem taşıyan iller arasında Denizli 566 işletme ve yaklaşık 40000 çalışanı ile 5. sırada yer almaktadır.

TABLO 7-TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN İMALATINDA İLLERE GÖRE ÜRETİCİ VE ÇALIŞAN VERİLERİ

İLLER	KAYITLI ÜRETİCİ	M	T	U	İ	İD	TOPLAM
İstanbul	2646	879	1074	3846	60571	10763	77358
Bursa	1115	1555	1354	4696	54354	7760	70142
Gaziantep	609	858	1021	3516	52345	5223	62972
Tekirdağ	326	837	1380	2750	39052	5058	49237
Denizli	566	611	750	1989	32010	4263	39692
Kahramanmaraş	224	391	762	1923	26211	1647	30955
Kayseri	137	459	197	870	15358	1515	18468
Adana	150	400	383	1067	11976	1352	15263
İzmir	209	466	287	611	10461	1854	13726
Uşak	259	100	121	516	12223	532	13514
Türkiye Toplamı	7553	8403	9800	27272	400505	47568	495498

(*)M: Mühendis; T: Teknisyen; U: Usta; İ: İşçi; İD: İdari

Kaynak: TOBB Veri Tabanı, Erişim Tarihi 10.08.2020

⁷ (Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Denizli İl Sanayi Durum Raporu, 2018)

⁸ (Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Denizli İl Sanayi Durum Raporu, 2018)

TOBB veri tabanına göre, Tablo 8’de gösterilen ve Türkiye genelinde giyim eşyalarının imalatında önem taşıyan iller arasında Denizli 265 işletme ve 21.366 çalışanı ile 3. sırada yer almaktadır.

TABLO 8-GİYİM EŞYALARININ İMALATINDA İLLERE GÖRE ÜRETİCİ VE ÇALIŞAN VERİLERİ

İLLER	KAYITLI ÜRETİCİ	M	T	U	İ	İD	TOPLAM
İstanbul	3283	1304	840	5896	125897	18979	153208
İzmir	350	690	415	1100	21084	3269	26790
Denizli	265	309	270	931	17284	2503	21366
Tekirdağ	68	202	280	696	14332	1244	16846
Bursa	214	127	129	615	10226	1152	12940
Malatya	64	80	50	324	8851	401	9706
Edirne	29	38	54	225	7757	376	8450
Batman	81	8	24	253	7798	250	8423
Kırklareli	35	72	93	208	7226	619	8219
Tokat	34	37	85	292	7111	195	7800
Düzce	47	31	49	218	6968	319	7586
Türkiye Toplamı	5625	3429	2993	15036	335857	34446	394910

(*)M: Mühendis; T: Teknisyen; U: Usta; İ: İşçi; İD: İdari

Kaynak: TOBB Veri Tabanı, Erişim Tarihi 10.08.2020

Denizli’de Sınai Mülkiyet Haklarının Kullanımı:

Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü verilerine göre (Bkz. Tablo 9), Denizli’de 2002-2016 yılları arasında 513 Faydalı Model, 14259 marka, 258 patent başvurusu yapılmıştır. 2018 yılındaki faydalı model ve marka başvuruları ve tasarım sayısı 2017 yılına göre daha düşük gerçekleşirken, patent başvurusu yükselmiştir. 2018 yılında Denizli’nin faydalı model başvurusu sayısı itibariyle Türkiye payı % 1,18, marka başvurusundaki payı %1,29, tasarım sayısındaki payı %1,20’dir. Denizli, patent başvurusu itibariyle diğer sınai mülkiyet haklarına göre daha düşük bir Türkiye payına (2018- %0,68) sahiptir.

TABLO 9-DENİZLİ-TR FAYDALI MODEL, MARKA, PATENT VE TASARIM İSTATİSTİKLERİ

FAALİYET	2002-2016	2002- 2016 DÖNEMİ TR PAYI (%)	2017	2017 YILI TR PAYI (%)	2018	2018 YILI TR PAYI (%)
Faydalı Model Başvurusu	513	1,27	38	1,16	32	1,18
Marka Başvurusu	14.269	1,38	1.548	1,46	1.357	1,29
Patent Başvurusu	258	0,59	37	0,43	50	0,68
Tasarım Sayısı	6.645	1,40	471	1,20	424	1,20
Dosya Sayısı	1353	1,41	114	1,34	76	1,00

Kaynak: Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Denizli İl Sanayi Durum Raporu, 2018

Denizli İhracatı

Denizli ili ihracatı; ağırlıklı olarak AB ülkelerine yönelik olmakla birlikte G-8 ülkelerine de yapılmaktadır. 2018 yılında en fazla ihracat yapılan ülkeler sırasıyla 442.171.797 \$ ile İngiltere, 273.967.152 \$ ile Almanya, 212.904.062 \$ ile ABD, 196.686.509 \$ ile İtalya, 154.520.215 \$ ile Fransa, 143.520.458 \$ ile İsrail, 109.643.467 \$ ile Hollanda başta olmak üzere, Romanya, İspanya ve Mısır da ihracat açısından önemli illerin içinde yer almaktadır.

İhracata Konu Olan ilk 10 Sektör

- Tekstil ürünleri,
- Ana metal sanayi,
- Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makina ve cihazlar,
- Giyim eşyası,
- Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç),
- Metalik olmayan diğer mineral ürünler,
- Gıda ürünleri ve içecek,
- Tarım ve hayvancılık,
- Taş ocakçılığı ve diğer madencilik,
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat,

2013-2019 yılları arasında Denizli ihracatını ve Türkiye ihracatındaki payını veren Tablo 10'a göre, Denizli'nin Türkiye ihracatının yaklaşık %1,7'sini karşıladığı görülmektedir.

TABLO 10-DENİZLİ-TR İHRACATINDAKİ GELİŞMELER

YILLAR	DENİZLİ İHRACATI (BİN \$)	TÜRKİYE İHRACATI (BİN \$)	TÜRKİYE PAYI (%)
2013	2.694.157	161.480.915	1,67
2014	2.774.038	166.504.862	1,67
2015	2.483.397	150.982.114	1,64
2016	2.374.601	149.246.999	1,59
2017	2.742.274	164.494.619	1,67
2018	3.063.896	177.168.756	1,73
2019	2.922.628	171.464.945	1,7

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Denizli'ye en fazla ithalat yapılan ülkelerin başında; 403.403.121\$ ile Rusya Federasyonu, 337.061.608\$ ile Kazakistan, 191.861.854\$ ile Özbekistan, 119.898.975\$ ile ABD, 115.934.775\$ ile Bulgaristan, 93.196.854\$ ile Çin ve 78.148.637\$ ile Ukrayna başta olmak üzere Türkmenistan, Almanya ve BAE gelmektedir.

İthalata konu olan ilk 10 sektör:

- Ana metal sanayi,

- Tekstil ürünleri,
- Kimyasal madde ve ürünler,
- Tarım ve hayvancılık,
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat,
- Atık ve hurdalar,
- Kâğıt ve kâğıt ürünleri,
- Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makina ve cihazlar,
- Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları,
- Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler,

Yabancı Sermaye:

Denizli'ye yabancı sermaye ilgisini gösteren Tablo 11'e göre, 11 yabancı sermayeli firma ile Denizli 16. sıradadır. Denizli'nin üretim ve ihracattaki payı ile karşılaştırıldığında yabancı sermaye ilgisini yeterince çekmemiş olduğu söylenebilir.

TABLO 11-YABANCI SERMAYELİ FİRMALARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İLLER	FİRMA SAYISI
İstanbul	220
İzmir	167
Kocaeli	165
Bursa	108
Tekirdağ	68
Ankara	67
Manisa	46
Antalya	41
Sakarya	31
Adana	23
Eskişehir	15
Bilecik	14
Balıkesir	13
Düzce	13
Kırklareli	11
Denizli	11

Kaynak: TOBB Veri Tabanı, Erişim Tarihi 11.08.2020

Firma Sayıları ve İstihdam:

Denizli Ticaret Odası'na kayıtlı faal üye sayısı 2017 yılında 13.416, 2018 yılında 13.708 ve 2019 yılında 13.370'dir. 2019 yılında yeni kayıt olan üye sayısı 1.320, kaydı sildiren üye sayısı ise 612'dir. Tablo 12'e göre, 2009-2018 yılları arasında Denizli'de toplam girişim sayısı giderek artan bir görünüm sergilemiştir. Bu gelişmede Denizli'nin girişimci potansiyelinin yüksekliğinin yanı sıra KOSGEB'in verdiği girişimcilik desteklerinin de katkısı olduğu düşünülmektedir.

TABLO 12-DENİZLİ'DE TOPLAM GİRİŞİM SAYISI

YILLAR	GİRİŞİM SAYISI
2009	50.075
2010	50.251
2011	50.279
2012	50.800
2013	50.916
2014	51.206
2015	52.273
2016	53.993
2017	55.775
2018	57.640

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Tablo 13, Denizli’de 2007-2019 yılları arasında sigortalı işçi sayısındaki gelişimi vermektedir. 2019 yılında 4/a kapsamındaki sigortalı çalışan sayısı 213.868’dir. SGK Denizli İl Müdürlüğü verilerine göre, kentte 4/a kapsamındaki sigortalı çalışan sayıları 2008, 2009, 2018 ve 2019 yıllarında düşmüş, diğer yıllarda ise artmıştır⁹. 2010-2017 yılları arasındaki yüksek oranlı sigortalı işçi sayısı artışının 2018 yılında tekrar azalma eğilimine girdiği görülmektedir.

TABLO 13-DENİZLİ'DE SİGORTALI İŞÇİ SAYISI

YILLAR	SİGORTALI ÇALIŞAN SAYISI	DEĞİŞİM (%)
2007	148.114	-
2008	140.555	-5,10
2009	134.920	-4,01
2010	152.593	13,10
2011	162.243	6,32
2012	173.142	6,72
2013	185.887	7,36
2014	192.324	3,46
2015	200.732	4,37
2016	214.637	6,93
2017	229.382	6,87
2018	215.811	-5,92
2019	213.868	-0,90

Kaynak: SGK Denizli İl Müdürlüğü’nden aktaran DTO Ekonomik Yönüyle Denizli, 2020.

SGK verilerine göre, 2019 yılında SSK (4/1/a) kapsamında 213.868 kişi, Esnaf BAĞ-KUR (4/1/b) kapsamında 35.591 kişi, Tarım BAĞ-KUR (4/1/b) kapsamında 13.234 kişi ve Emekli Sandığı (4/1/c) kapsamında 37.749 kişi olmak üzere aktif çalışanların sayısı toplam 300.442’dir. (Tablo 14) Denizli’de farklı sosyal güvenlik kurumlarına bağlı aktif çalışan sayılarını vermektedir. Bu verilere göre, Denizli’nin TR içinde Tarım BAĞ-KUR’daki oranı diğer sosyal güvenlik kurum paylarına göre daha yüksektir.

⁹ <http://www.dto.org.tr/yayinlar/> Ekonomik Yönüyle Denizli, 2020, Erişim Tarihi .10.08.2020

TABLO 14-DENİZLİ-TR AKTİF ÇALIŞAN SAYILARI (2019)

AKTİF ÇALIŞAN SAYILARI	DENİZLİ	TÜRKİYE	DENİZLİ/TÜRKİYE ORANI (%)
4/1/a (SSK)	213.868	16.010.002	1,34
4/1/b (Esnaf BAĞ-KUR)	35.591	2.127.836	1,67
4/1/b/4 (Tarım BAĞ-KUR)	13.234	600.787	2,20
4/1/c (Emekli Sandığı)	37.749	3.102.808	1,22

Kaynak: SGK Denizli İl Müdürlüğü'nden aktaran DTO Ekonomik Yönüyle Denizli, 2020.

Tablo 15'deki Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verilerine göre; 2019 yılında yapılan başvuru sayısında bir önceki yıla göre artış görülmektedir. Müdürlüğe başvuran 85.933 kişiden 2.368 kişi engelli, 221 kişi ise eski hükümlüdür.

TABLO 15-DENİZLİ İŞKUR MÜDÜRLÜĞÜ'NE YAPILAN İŞ BAŞVURULARI

İŞKUR BAŞVURULARI	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Erkek Başvuru	19.976	17.447	21.656	27.632	31.739	46.119
Kadın Başvuru	14.482	17.417	20.302	26.056	32.049	39.814
Toplam	34.458	36.879	41.958	53.688	63.788	85.933

Kaynak: SGK Denizli İl Müdürlüğü'nden aktaran DTO Ekonomik Yönüyle Denizli, 2020.

Denizli'de hâkim sektör olan tekstil ve giyim üretim teknolojisi alanında çalışanların Türkiye genelindeki payını veren Tablo 16'ya göre % 27,98 ile tekstil teknolojisinde çalışanların Türkiye genelinde çok önemli bir pay aldığı görülmektedir. Giyim üretim teknolojisindeki çalışan payı ise, % 15,08 ile daha düşüktür. Tekstil ürünlerinin üretiminde 5. Sıradaki il (Bkz. Tablo 7) olmasına karşın tekstil teknolojisinde Türkiye çalışanlarının yaklaşık üçte birinin Denizli'de yer alması bu açıdan Denizli'nin önemli bir yerde olduğunu ifade etmektedir. Tablo 8'deki verilere göre giyim eşyaları üretiminde üçüncü sırada yer alan Denizli'nin bu alandaki teknolojik gelişmeye daha fazla önem vermesi gerektği söylenebilir.

TABLO 16-DENİZLİ-TR'DE TEKSTİL SEKTÖRÜNDE ALANLARINA GÖRE ÇALIŞAN SAYILARI (2018)

ALANLAR	DENİZLİ (ÇALIŞAN SAYISI)	TÜRKİYE (ÇALIŞAN SAYISI)	ORAN (%)
Tekstil Teknolojisi	148.000	528.935	27,98
Giyim Üretim Teknolojisi	84.787	562.331	15,08

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim Haritası, 2018.

Denizli'de Yatırımlar:

Denizli'de alınan teşvik sayılarını gösteren Tablo 17'ye göre, 2001-2019 döneminde; 2002, 2003, 2010, 2011, 2013, 2016 ve 2017'nin parlak yıllar olduğu, istihdam açısından da yine bu yıllardaki teşviklerin Denizli'ye önemli getiriler sağladığı görülmektedir. 2007 ve 2019 yıllarında teşvik sayısında azalma görülmesine karşın yarattıkları istihdam artışı ise dikkat çekicidir.

TABLO 17-DENİZLİ'DE YATIRIM TEŞVİKLERİ VE YARATTIKLARI İSTİHDAM

YILLAR	ALINAN TEŞVİK SAYISI	DEĞİŞİM (%)	İSTİHDAM	DEĞİŞİM (%)
2001	59	-	2807	-
2002	102	72,88	4468	59,17
2003	141	38,24	6130	37,2
2004	116	-17,73	3393	-44,65
2005	85	-26,72	1939	-42,85
2006	79	-7,06	1745	-10,01
2007	74	-6,33	2152	23,32
2008	47	-36,49	932	-56,69
2009	35	-25,53	760	-18,45
2010	62	77,14	1212	59,47
2011	74	19,35	1554	28,22
2012	71	-4,05	1364	-12,23
2013	98	38,03	1815	33,06
2014	63	-35,71	819	-54,88
2015	62	-1,59	771	-5,86
2016	100	58,73	1016	31,78
2017	120	20,00	1841	81,20
2018	90	-25,00	1619	-12,06
2019	83	-7,78	965	55,90

Kaynak: DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli, 2020.

Denizli'de Tarım Sektörü:

Denizli, sahip olduğu iklim çeşitliliği ve farklı rakım özelliklerinden dolayı zengin bir ürün desenine sahiptir. Tahıl, pamuk, şeker pancarı, tütün, mısır, baklagiller gibi her türlü tarla ürünleri ile çeşitli sebzeler ve tropik ürünler hariç hemen hemen her türlü meyve yetiştirilebilmektedir. İhracata konu olan ve ekonomik olarak tarımı yapılan 125 çeşit tarımsal ürün bulunmaktadır¹⁰

¹⁰(DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli Raporu, 2020)

TABLO 18-DENİZLİ' DE TOPLAM İŞLENEN TARIM ALANI

YILLAR	İŞLENEN ALAN (HA.)
2004	305.845
2005	305.657
2006	301.452
2007	289.727
2008	280.309
2009	279.735
2010	286.413
2011	275.129
2012	280.702
2013	284.985
2014	284.272
2015	280.599
2016	272.868
2017	268.049
2018	268.213
2019	267.730

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Tablo 18, Denizli'de toplam işlenen tarım alanı itibariyle 2004-2019 yılları arasındaki gelişimi göstermektedir. Bu verilere göre Denizli'de toplam işlenen alan 2004 yılındaki 305.845 hektar olan düzeyinden 38.115 hektar azalarak 2019 yılında 267.730 hektara düşmüştür.

TABLO 19-DENİZLİ'DE BİTKİSEL VE HAYVANSAL ÜRETİM DEĞERİ

YILLAR	BİTKİSEL ÜRETİM DEĞERİ (1000 TL.)	HAYVANSAL ÜRETİM DEĞERİ (1000 TL.)
2004	977.960	202.733
2005	955.211	199.237
2006	1.133.034	236.145
2007	1.068.542	287.071
2008	1.339.402	307.726
2009	1.429.355	315.841
2010	1.564.767	547.901
2011	1.934.038	320.481
2012	1.999.253	398.969
2013	2.005.063	403.564
2014	2.184.829	505.733
2015	1.894.502	466.853
2016	2.477.122	459.953
2017	2.764.938	519.250
2018	3.261.560	797.177
2019	4.158.874	906.959

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Denizli'de bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretim değerlerini veren Tablo 21'e göre, 2019 yılında bitkisel ürünlerin üretim değeri 4.158 milyar TL, hayvansal ürünlerin üretim tutarı 906 milyon TL'dir.

TABLO 20-DENİZLİ'DE BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI VE CANLI HAYVAN DEĞERİ

YILLAR	BÜYÜKBAŞ HAYVAN SAYISI	CANLI HAYVAN DEĞERİ (BİN TL.)
2004	114.783	231.168
2005	123.415	281.244
2006	140.111	330.839
2007	152.247	387.564
2008	162.646	435.012
2009	160.492	463.380
2010	190.993	799.376
2011	213.020	1.126.488
2012	243.522	1.226.381
2013	240.298	1.012.087
2014	228.628	981.115
2015	244.064	1.267.688
2016	242.389	1.530.279
2017	264.097	1.963.470
2018	292.086	2.523.027
2019	293.655	2.808.735

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Turizm Sektörü:

İç ve dış turizme on iki ay hizmet sunabilen Denizli, Türkiye’de en çok turist çeken iller içinde yer almaktadır. Yerli ve yabancı turistlerin her geçen gün daha fazla rağbet ettiği sağlık ve termal tedavi tesislerinin ucuz, bol ve çeşitli kaynak suları Denizli’de mevcuttur. Denizli, Termal (Sağlık) turizm potansiyeli açısından ülkenin önemli merkezlerinin başında gelmektedir. Çardak İlçesi Beylerli Kaplıcaları, Buldan İlçesi Yenicekent Bölmekaya-Kamara Kaplıcaları, Sarayköy İlçesi Tekkeköy-İnsuyu, Babacık – Kızıldere Kaplıcaları ve Akköy İlçesi Gölemezli Kaplıcaları, Denizli Termal Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi olarak ilan edilmiştir ¹¹

TABLO 21-DENİZLİ'DE YABANCI GELİŞ VE GECELEME SAYILARI

YILLAR	YABANCI GELİŞ SAYISI	YABANCI GECELEME SAYISI
2002	0	644.333
2003	0	720.254
2004	472	727.197
2005	99	825.124
2006	5	418.518
2007	11	633.460
2008	4	915.142
2009	23	862.292
2010	2	1.087.574
2011	47	1.130.539
2012	45	967.040
2013	61	853.493

¹¹ Denizli Valiliği Resmi web sitesi, Erişim Tarihi: 10.08.2020

2014	39	785.259
2015	58	631.843
2016	4.843	311.747
2017	46.044	296.008
2018	45.254	528.511
2019	58.880	633.640

Kaynak: TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Tablo 21, Denizli'ye yabancı turistlerin geliş ve geceleme sayılarını vermektedir. 2002-2015 yılları arasında oldukça düşük sayıdaki yabancı turist geliş sayısı 2017 yılından sonra çok hızlı bir yükseliş göstermiştir. Ancak yıllar itibariyle geceleme sayısı 2019 yılında 2002 yılındaki geceleme sayısının altında kalmıştır.

Honaz İlçesi:

Honaz'ın kimler tarafından ve hangi dönemlerde kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Ancak Helenler tarafından kurulduğu kabul edilmektedir. MÖ. XXI. ve XIX. yy. arasında Balkanlardan gelen akınlar nedeniyle Mora ve Makedonya yarımadasından Anadolu'ya geçmek zorunda kalan Helenler Denizli yakınlarında Laodikya, Honaz Dağı yakınlarında da Colossae şehirlerini kurmuşlardır. Kuruluşundan sonra zaman içerisinde yeri ve adı değişerek, günümüze Honaz adıyla ulaşmıştır. İlk şehir, Honaz Dağının 3 km. kadar kuzeyinde yer almış, ancak geçirdiği deprem felaketi sonucu yeri değişmiştir. Yeni kurulan şehrin de aynı sonu yaşaması üzerine bir kez daha yeri değişmiştir. Antik çağda Asya Yunanlılarının bir kolonisi iken, önce Seleukos, sonra da Bergama krallığının yönetimine girmiş, arkasından da Roma ve Bizans İmparatorluklarının egemenliğine geçmiştir. 1071 yılında ise Selçuklular tarafından Türk topraklarına katılmış ve atalarımızın kutsal mirası olarak bizlere ulaşmıştır.

Antik çağda parlak dönemler yaşayan, Hristiyanlığın başlarında kurulan 7 önemli kiliseden birini barındıran şehrin kaderini ne yazık ki yaşanan iki büyük deprem belirlemiştir. Dramatik bir şekilde tarih sahnesinden silinen antik şehirden günümüze kalan bir şey yoktur. Antik şehir bugün Hüyük olarak bilinen yerde, geçmişin ihtişamıyla gömülü olarak, gün yüzüne çıkarılmayı beklemektedir ¹²

Honaz'ın denizden yüksekliği 540 metre, yüzölçümü 504 km², Denizli'ye uzaklığı 21 km'dir. 2019 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre, ilçenin toplam nüfusu 34.344'tür. Tablo 22'te Honaz'ın 2007- 2019 yılları arasındaki nüfus gelişmeleri yer almaktadır. İlçenin yıllık nüfus artış hızı, %0 34,3'tür. İlçe ekonomisi genellikle tarım ve hayvancılığa dayalı olup, DOSB ve çevresinde irili ufaklı 186 fabrika bulunmaktadır. Buralarda başta tekstil ürünü olmak üzere değişik sanayi ürünleri üretilmekte, yurtiçi ve yurt dışına pazarlanmaktadır.

¹² (Honaz Kaymakamlığı, Resmi Web Sitesi, erişim tarihi: 12.10.2020)

TABLO 22-HONAZ İLÇE NÜFUSUNDA GELİŞMELER

YILLAR	HONAZ NÜFUSU
2007	28941
2008	29146
2009	30931
2010	30530
2011	31731
2012	31470
2013	32324
2014	32282
2015	31779
2016	32136
2017	33456
2018	33184
2019	34343

DOSB, Honaz ilçe sınırları içerisinde bulunmaktadır.

İlçe nüfusunun çoğunluğu kırsal alanda yaşamakta ve ilçede tarımsal faaliyetler öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra ilçede imalat sanayi içinde tekstil ürünleri ve mineral ürünleri imalatı sektörleri de söz sahibidir.¹³

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (2019)

İlçedeki traverten rezervlerinin büyük bir kısmı Kocabaş mahallesinin kuzeyinde yer alan Ballık Boğazı Mevkii'nden çıkarılmaktadır. Bu travertenler dünyanın en kaliteli travertenlerinden sayılmaktadır. Bu ocaklarda üretilen travertenler, fabrikalarda işlenerek başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere değişik ülkelere ihraç edilmektedir¹⁴.

İlçede 4.698 hektar kuru, 11.705 hektar sulu olmak üzere toplam 16.403 hektar alanda tarım yapılmaktadır. 12 adet tarımsal sulama kooperatifi, 8 adet tarımsal kalkınma kooperatifi, 1 adet süt üreticileri birliği ve 1 adet meyve üreticileri birliği olan ilçenin en önemli tarımsal faaliyeti kiraz yetiştiriciliği ve bağcılıktır. 2019 yılı kiraz hasat zamanında yaklaşık 3.500 ton kiraz ihraç edilmiş ve 154.300.000 lira gelir elde edilmiştir. Ayrıca 17.645 ton çekirdekli ve 47.935 ton çekirdeksiz olmak üzere 65.580 ton üzüm üretilmiştir. Belli başlı hayvan ve tavuk çiftliklerinin bulunduğu ilçede Abaloğlu Yumurta Tavukçuluğu işletmesinde 1.300.531 adet yumurtacı tavuk bulunmaktadır. İlçede üretilen sütler değişik firmalara pazarlanmaktadır. Pazarlama değerini artırmak amacıyla süt toplama ve soğutma tankı projeleri uygulanmaktadır. Ayrıca Kaklık mahallesindeki mağara, gezilip görülebilecek doğal güzelliklerdendir.¹⁵

Denizli'de Eğitim:

Denizli'de, okul öncesi eğitim veren 92 okul, 344 de ana sınıfı olan eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu kuruluşlardaki toplam 895 derslikte eğitim gören öğrenci sayısı 23.155, görev yapan öğretmen sayısı 1110'dur. İlkokul eğitimi veren 283 okulda, 3501 derslik bulunmaktadır. Bu kuruluşlarda eğitim gören öğrenci sayısı 54.809, görev yapan öğretmen sayısı ise 3.430'dur. Ortaokul eğitimi veren 256 okulda, 2869 derslik bulunmakta, bu kurumlarda 59.075 öğrenci eğitim görmekte, 4.823 öğretmen görev yapmaktadır. Ortaöğretim eğitimi veren 172 okulda, 3.034 derslik bulunmakta, bu

¹³ GEKA, Güney Ege İlçelerinde Genel Sosyo-Ekonomik Durum, 2009

¹⁴ DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli Raporu, 2020

¹⁵ DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli Raporu, 2020

kurumlarda 50.643 öğrenci eğitim görmekte, 4.322 öğretmen görev yapmaktadır. Okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim kurumları, mesleki eğitim merkezleri ile halk eğitim merkezleri birlikte ele alındığında toplam 808 okulda 10.299 derslik bulunmaktadır. Okullarda toplam 14.454 öğretmen görev yapmaktadır ¹⁶

Tablo 23, Denizli’de ilköğretimde okullaşma oranını vermektedir. Tabloya göre, 2012 yılında % 98,52 olan ilköğretim okullaşma oranı, 2018’de %94,9’a düşmüştür.

TABLO 23-DENİZLİ’DE İLKÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI

YILLAR	NET OKULLAŞMA ORANI (%)
2012	98,52
2013	99,78
2014	96,22
2015	95,46
2016	95,46
2017	94,88
2018	94,9

Kaynak: İlköğretim/ (ilkokul + ortaokul) okullaşma oranı 2012 ve sonrası, TÜİK İstatistiksel Göstergeler

Tablo 24, Denizli’de okul türlerine göre öğrenci sayılarının dağılımını Türkiye ile karşılaştırmalı olarak vermektedir. Bu verilere göre, Denizli’de Genel Lise öğrenci sayısı oranı Türkiye ortalamasından daha yüksek iken mesleki ve teknik lise, özel lise öğrenci sayılarının oranı Türkiye ortalamasına yakın düzeydedir.

TABLO 24-DENİZLİ-TR’DE OKUL TÜRLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ SAYILARININ DAĞILIMI

	DENİZLİ (%)	TÜRKİYE (%)
Genel Lise	43,19	39,58
Mesleki ve Teknik Lisesi	34,14	34,62
Özel Lise	13,10	13,21
Anadolu İmam Hatip Lisesi	8,66	11,81
Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	0,91	0,78

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim Haritası, 2018.

Yaygın Eğitim:

Yaygın Eğitim alanında Halk Eğitim Merkezi ile Çıraklık (Mesleki) Eğitim Merkezi faaliyet göstermektedir. Denizli’de mesleki eğitim veren 5 okul bulunmakta ve 106 öğretmen görev yapmaktadır.

Bu okullarda, 1862 çırak ve 266 kalfa eğitim görmektedir. İl genelindeki Halk Eğitim Merkezlerinde 168 öğretmen görev yapmaktadır ¹⁷

¹⁶ DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli Raporu, 2020

¹⁷ DTO, Ekonomik Yönüyle Denizli Raporu, 2020

Yüksek Öğretim:

Pamukkale Üniversitesi 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı kanun ile kurulmuştur. 16 Fakülte, 3 Yüksekokul, 17 Meslek Yüksekokulu, 6 Enstitü ile 41 Araştırma ve Uygulama Merkezinin bulunduğu Pamukkale Üniversitesinde toplam 51.639 öğrenci eğitim görmektedir. Tablo 25’de Pamukkale Üniversitesi’nde 2019/2020 öğretim yılında öğrenci sayıları verilmektedir.

TABLO 25-PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ SAYILARI (2019-2020)

AKADEMİK BİRİMLER	KIZ	ERKEK	TOPLAM
Dış Hekimliği Fakültesi	217	147	364
Eğitim Fakültesi	2623	1459	4082
Fen-Edebiyat Fakültesi	3904	3199	7103
Hukuk Fakültesi	105	81	186
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	3727	4913	8640
İlahiyat Fakültesi	439	271	710
İletişim Fakültesi	180	128	308
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi	468	347	815
Mühendislik Fakültesi	1616	4337	5953
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	2	5	7
Sağlık Bilimleri Fakültesi	620	190	810
Spor Bilimleri Fakültesi	265	504	769
Teknik Eğitim Fakültesi	0	15	15
Teknoloji Fakültesi	459	1573	2032
Tıp Fakültesi	763	635	1398
Turizm Fakültesi	407	513	920
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	400	222	622
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	402	708	1110
Acıpayam Meslek Yüksekokulu	453	363	816
Bekilli Meslek Yüksekokulu	197	169	366
Bozkurt Meslek Yüksekokulu	46	73	119
Buldan Meslek Yüksekokulu	446	381	827
Çal Meslek Yüksekokulu	67	59	126
Çameli Meslek Yüksekokulu	17	12	29
Çardak Organize Sanayi Bölgesi Meslek Yüksekokulu	1	30	31
Çivril Atasay Kemer Meslek Yüksekokulu	450	460	1088
Denizli Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	964	309	1273
Denizli Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	361	754	1115
Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	928	1971	2899
Honaz Meslek Yüksekokulu	1125	1425	2550
Kale Meslek Yüksekokulu	397	187	584
Sarayköy Meslek Yüksekokulu	93	65	158
Serinhisar Meslek Yüksekokulu	18	10	28
Tavas Meslek Yüksekokulu	655	430	1085
Tavas Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	23	16	39

Kaynak: <https://www.pau.edu.tr/>

Mesleki Eğitim:

Denizli’de alanlar itibari ile mesleki eğitim öğrenci sayılarını veren Tablo 26’ya göre, 2018 yılında en yüksek öğrenciye sahip mesleki alan, elektrik-elektronik teknolojisidir. Bu

alanı yine oldukça yakın sayıda Bilişim Teknolojileri alanı izlemektedir. Kimya, metal, yenilenebilir enerji, gıda teknolojileri ve tarım alanında ise mesleki eğitim alan öğrenci sayıları düşük düzeydedir.

TABLO 26-DENİZLİ'DE ALANLARA GÖRE MESLEKİ EĞİTİM ÖĞRENCİ SAYILARI

ALANLAR	ÖĞRENCİ SAYISI
Elektrik-Elektronik Teknolojisi	1450
Bilişim Teknolojileri	1395
Yiyecek İçecek Hizmetleri	763
Giyim Üretim Teknolojisi	406
Makine Teknolojisi	381
Motorlu Araçlar Teknolojisi	229
Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	174
Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	136
Tekstil Teknolojisi	174
İnşaat Teknolojisi	282
Kimya Teknolojisi	83
Metal Teknolojisi	61
Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	50
Gıda Teknolojisi	68
Tarım	11

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim Haritası, 2018.

Tablo 27, Denizli'de 2018/2019 öğretim yılında mesleki ve teknik ortaöğretimde okullaşma oranını vermektedir. Net okullaşma oranı itibariyle Denizli ve Türkiye ortalaması çok farklılık göstermemektedir. Ancak cinsiyet temelli bakıldığında kadınlarda oran Türkiye ortalamasının altındadır.

TABLO 27-DENİZLİ-TR'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKULLAŞMA ORANI¹⁸

OKULLAŞMA ORANI (2018/2019 ÖĞRETİM YILI)	DENİZLİ	TÜRKİYE
Toplam Brüt	45,90	48,48
Erkek	51,55	53,43
Kadın	39,95	43,25
Toplam Net	39,51	39,63
Erkek	43,47	43,00
Kadın	35,35	36,07

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2018/2019

Tablo 28, Denizli'de mesleki ve teknik ortaöğretimde okul, şube, öğretmen ve derslik sayısını vermektedir.

¹⁸ İmam Hatip Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Mesleki ve Teknik Liseler, Güzel Sanatlar Lisesi, Spor Lisesi, Özel Eğitim Meslek Liseleri ve Özel Meslek Liseleri,

TABLO 28-DENİZLİ'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKUL, ŞUBE, ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE DERSLİK SAYISI

2018/2019 ÖĞRETİM YILI	ÖĞRENCİ	ÖĞRETMEN	DERSLİK
Erkek	14 534	1 364	
Kadın	10 941	1 332	
Toplam	25475	1696	1 553

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2018/2019

Tablo 29, Denizli'de mesleki ve teknik ortaöğretimde okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayılarını vermektedir. Verilere göre, Denizli tüm göstergeler itibariyle Türkiye ortalamasından daha düşük düzeylere sahiptir.

TABLO 29-DENİZLİ-TR'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE OKUL, ŞUBE, ÖĞRETMEN VE DERSLİK BAŞINA DÜŞEN ÖĞRENCİ SAYISI

2018/2019 ÖĞRETİM YILI	DENİZLİ	TÜRKİYE
Okul	278	338
Şube	16	20
Öğretmen	9	11
Derslik	16	19

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2018/2019

Tablo 30'a göre, Denizli'de 2017/2018 öğretim yılında mesleki ve teknik ortaöğretimde mezun olan toplam öğrenci sayısı 5973'tür.

TABLO 30-DENİZLİ'DE MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİMDE YERLEŞİM YERİNE GÖRE MEZUN OLAN ÖĞRENCİ SAYISI

2017/2018 ÖĞRETİM YILI	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY
Erkek	3126	3126	-
Kadın	2847	2847	-
Toplam	5973	5973	-

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2018/2019

Denizli'de toplam 6 özel mesleki ve teknik lise vardır. Tablo 31, bu okulların listesini vermektedir. Özel Denizli Organize Sanayi Bölgesi Teknik Koleji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, bu liselerden birisidir.

TABLO 31-DENİZLİ'DE ÖZEL MESLEKİ VE TEKNİK LİSELER

ADI	İLÇE
Özel Denizli Organize Sanayi Bölgesi Teknik Koleji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Honaz
Özel Bitek Koleji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Merkezefendi
Özel Denizli Egebil Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Merkezefendi
Denizli Özel Nuri Çiçek Nehir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Pamukkale
Özel Denizli Bilim Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Pamukkale
Özel Kokpit mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Pamukkale

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı

Türkiye’de ve Dünya’da OSB Uygulamaları:

Dünya’da OSB’ler¹⁹:

Dünyadaki ilk OSB örneği, XIX. Yüzyılın ilk yarısında ABD’de tekstil imalathanelerinin fiziksel yerleşmelerle kendiliğinden bir araya geldiği bir oluşumdur. 1885 yılında hazırlanan bir raporda ekonominin geliştirilmesiyle bağlantılı olarak “Sanayi Bölgesi” fikri ortaya atılmış ve sanayi bölgelerinin oluşturulmasının sanayinin geliştirilmesi için önemli bir araç olacağına dikkat çekilmiştir. OSB’ler ile ilgili ilk bilinçli uygulama ise; 1896 yılında İngiltere’nin Manchester kenti yakınlarında kurulan “Trafford Park” uygulamasıdır. OSB düşüncesinin ilk ortaya atıldığı ABD’deki uygulamalara 1899 yılında geçilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı ile birlikte başlayan dönemde, OSB’ler bir devlet yatırımı olarak görülmeye başlanmış, gelişmekte olan ülkelerde KOBİ’lerin geliştirilmesine hizmet eder bir biçimde düzenlenmiştir. Geç sanayileşen ülkelerde ise OSB uygulamaları 1950’li yıllarda gelişmeye başlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında İngiltere’de yaygın olarak oluşturulan OSB’ler aracılığıyla, bir yandan geri kalmış yörelerde yeni sanayi merkezlerinin oluşturulmasına çalışılırken, öte yandan büyük kentlerde sanayinin kent dışında geliştirilmesi sağlanmıştır.

Bu dönemde ABD’ de sanayinin gelişmesine koşut olarak sanayi parkları da hızlı bir gelişme göstermiştir. ABD’de sanayi bölgelerinin gelişimi federal devletin güdümü olmaksızın ortaya çıkmış, fakat 1951 yılından sonra federal hükümet politikaları sanayi

¹⁹ <https://osbuk.org/turkiyede-ve-dunyada-osb-uygulamalari>

parkı uygulamalarını belli boyutlarda etkilemiş, özellikle yeni sanayi yerleşimlerinin ülke düzeyindeki dağılımında stratejik bir rol oynamıştır. ABD uygulamasının bir özelliği de, sanayi bölgelerinin önemli bir bölümünün kâr amacı gütmeyen örgütlerce oluşturulmuş olmasıdır.

Türkiye’de Organize Sanayi Bölgesi Uygulamaları²⁰

Türkiye’de KOBİ’lerin gelişmesi ve sanayi politikalarının uygulanması açısından sanayi bölgeleri önemli bir konudur. Bunların en önemli uygulamaları ise OSB’lerdir.

2000 yılında çıkarılan 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, OSB’leri “Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgeleri” olarak tanımlamaktadır.

Türkiye’de OSB’lerin Kuruluş Amaçları:

- Sanayinin disipline edilmesi,
- Şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunulması,
- Birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada ve bir program dâhilinde üretim yapmalarıyla, üretimde verimliliğin ve kar artışının sağlanması,
- Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması,
- Tarım alanlarının sanayide kullanılmasının disipline edilmesi,
- Sağlıklı, ucuz, güvenilir bir altyapı ve ortak sosyal tesisler kurulması,
- Müşterek arıtma tesisleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi,
- Bölgelerin devlet gözetiminde, kendi organlarınca yönetiminin sağlanması şeklinde özetlenebilmektedir.

OSB’lerin ekonomik gelişim sürecinde üç önemli işlevi bulunmaktadır. Birincisi, OSB’lerin kuruluşundaki asıl amaç olan sanayileşmenin yol açtığı olumsuz etkilerin üstesinden gelinmesi; çevreye duyarlı düzenli kentleşmenin sağlanmasıdır. İkincisi, üretim faaliyetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için gerekli olan çok sayıdaki kamu hizmetinin girişimcilere ulaştırılabilmesidir. İmarı ve altyapı bağlantıları tamamlanmış arsaya erişim, izin ve ruhsatların verilmesi, altyapı hizmetlerinin nitelikli ve ucuz olarak sağlanması bu işlevin unsurları arasındadır. Üçüncüsü, benzer faaliyetlerde bulunan firmaların aynı coğrafi yerleşke içinde bulunması sonucu birbirleri üzerinde olumlu etki

²⁰ <https://osbuk.org/turkiyede-ve-dunyada-osb-uygulamaları>

yaratmalarıdır. Kümelenme yaklaşımıyla açıklanacak bu etki sonucu firmalar gerek birbirleri arasındaki işlem maliyetlerini düşürerek gerekse sinerji yaratarak bir arada olmak suretiyle verimliliklerini artırabilmektedirler.²¹

OSB'lerin kuruluş ve işleyişinde yetkili ve sorumlu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın OSB'ler üzerindeki görev ve yetkileri;

- Yer seçimini yönetmek ve oy birliği ile seçilen yeri OSB alanı olarak tasdik ve ilan etmek,
- OSB'nin kuruluşunu onaylayarak tüzel kişilik vermek,
- İmar planı ve altyapı projelerini tasdik etmek,
- Kamulaştırma taleplerini inceleyerek "Kamu Yararı Kararı" vermek,
- Kredi talebi uygun görülen OSB'leri kredilendirmek,
- Gerekli gördüğü hallerde veya şikâyet üzerine OSB'lerin her türlü hesap ve işlemlerini denetlemek ve gerekli tedbirleri almak

olarak özetlenebilmektedir.

OSB tüzel kişiliklerinin çok sayıdaki görevleri arasından önemli olan bazıları; OSB tüzel kişiliğinin görev ve yetkileri kendi bütçesi ve gelir kaynakları ile (kullanılan kredi de faizi ile birlikte geri ödenmektedir); imar planları ve altyapı projelerini yaparak inşasını tamamlamak, gerekli olan her türlü altyapı ve sosyal tesisleri yapmak ve işletmek, "Tek Durak Ofis" mantığı ile OSB' de faaliyet gösteren sanayicilerin her türlü izin, ruhsat ve bürokratik işlemlerini kaynağında sonuçlandırmak şeklinde özetlenebilir.

Türkiye'de, şu anda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Tarım Orman Bakanlığı tarafından sicil numarası verilerek tüzel kişilik kazanmış 81 ilimizde 341 OSB, 54.674 parselde 2.009.000 çalışanla faaliyet göstermekte ve yine OSB Kanunu ile "OSB'lerin kendi aralarında yardımlaşmaları ve ortak sorunlarını çözüme kavuşturmalarını sağlamak üzere" kurulmuş tek yasal OSB Üst Kuruluşu (OSBÜK) mevcuttur.

Denizli'de Organize Sanayi Bölgeleri

Denizli ilinde 3 adet sicil almış OSB bulunmaktadır. Bunlar Denizli Organize Sanayi Bölgesi (DOSB), Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve Çardak Özdemir Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'dir. Ayrıca Denizli Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesi halen yatırım aşamasındadır. Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (Sarayköy) ise henüz girişim aşamasındadır.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Denizli İl Sanayi Durum Raporu 2018" başlıklı yayında Denizli'de bulunan

²¹Organize Sanayi Bölgeleri ve Kamusal Yetkiler: Faydalar ve Sorunlar Nelerdir? TEPAV, 16 Ekim 2006, s.2

OSB'ler hakkında aşağıdaki bilgilere yer verilmiştir.

- **Denizli Organize Sanayi Bölgesi (DOSB): (Sicil No:10)**

Yüksek Planlama Kurulu'nun 23.12.1974 tarih ve 139 sayılı raporunun kabulü ve 28.07.1967 tarih ve 933 sayılı Kanun'un 2/c bendinin 13'üncü maddesine göre; 24.01.1975 tarih ve 7/9359 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile resmen kurulmuştur. OSB'nin ilk Müteşebbis Teşekkülü; Vilayet, Belediye, Ticaret Odası ve Sanayi Odası'ndan teşekkül eden dördü kuruluştan oluşmuştur. DOSB, Denizli'ye 18 km. mesafede 445 hektar büyüklüğünde bir alanda faaliyet göstermektedir. Bölgede tamamı tahsis edilmiş toplam 183 sanayi parseli bulunmaktadır. DOSB sınırlarında üretimin aktif olarak yapıldığı 154 parselde 142 üretim işletmesi yer almaktadır.

Ağırlıklı sektör grubu; Tekstil ürünlerinin imalatı, fabrikasyon metal ürünleri imalatı diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı sanayidir.

DOSB büyük çoğunlukla imalatçı firmaların yer aldığı yapısıyla nitelikli işgücü ihtiyacının yoğunlaştığı bir yapıya sahiptir.

- **Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi : (Sicil No:48)**

Proje doluluk oranı %33'tür. Ağırlıklı sektör grubu; derinin tabaklanması ve işlenmesi ve deri giyim eşyası üretimidir. 630.000 m² alana sahiptir. Halen bazı firmaların inşaa çalışmaları sürmektedir.

- **Çardak Özdemir Sabancı Organize Sanayi Bölgesi : (Sicil No:28)**

1996 yılında kurulan ve 3.225.913 m² alana sahip olan Bölge, Denizli'ye 60 km, uluslararası niteliğe sahip hava alanına 2 km uzaklıktadır. Bölgede toplam 98 adet sanayi parseli bulunmaktadır. Bu bölgede yatırım yapmaları konusunda değişik firmalarla görüşmeler devam etmektedir. Çardak Özdemir Sabancı OSB'nin altyapı ve diğer eksiklikleri tamamlanmış olup, yapılmış ve yapılmakta olan yeni yatırımlar mevcuttur. Proje doluluk oranı %14,3'tür. Ağırlıklı sektör grubu; otomotiv yan sanayi, plastik hammadde imalatı ve asansör ray imalatı sanayidir.

Denizli Küçük Sanayi Siteleri

Denizli'de Endüstri Bölgesi bulunmamaktadır. 881 işyeri kapasitesine sahip 6 adet Küçük Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur (Tablo 32).²²

TABLO 32-DENİZLİ'DE KÜÇÜK SANAYİ SİTELERİ

SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
Yeşil Çivril K.S.S.	234	155	79	66

²² Denizli İl Sanayi Durum Raporu 2018, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2019, sf.3,4

Sarayköy K.S.S.	118	116	2	98
Serinhisar K.S.S.	98	95	3	97
Serinhisar Seyfullah Hacımuftüoğlu Leblebi İmalatçıları K.S.S.	96	96 (5 adet depo)	0	100
Kızılcabölük K.S.S.	81	81 (52 adet depo)	0	100
Yeşilyuva Ayakkabıcılar K.S.S.	254	204	50	80

Kaynak: Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Denizli İl Sanayi Durum Raporu, 2018

OSB'lerde Mesleki Eğitim:

Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında (2007-2013), ekonominin ara eleman ihtiyacını karşılamak için mesleki eğitim faaliyetlerinin, kümeleşme ortamı oluşturan OSB'lerde ilgili hizmet kurumları ve özel sektörle etkili işbirliği içinde yaygınlaşmasını sağlayan mekanizmaların güçlendirilmesi ve inşaatı devam eden OSB'lerin biran önce sanayicinin kullanımına açılması öncelikli politikalar arasında yer almıştır.²³

Kalkınma planı doğrultusunda, OSB'ler mesleki eğitim faaliyetlerine özel bir önem atfetmişlerdir. Günümüzde OSB'lerde mesleki ve teknik eğitim, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) ve Mesleki Eğitim Merkezi (MEM) olmak üzere iki farklı kurumda verilmektedir. Tablo 33, OSB'lerde yer alan bu eğitim kurumlarındaki öğrenci sayılarını vermektedir. Görüldüğü gibi MTAL'lerdeki öğrenci sayısı %80,79 oranında olup MEM'lerin 4 katı kadardır.

TABLO 33-TÜRKİYE'DE OSB'LERDE YER ALAN MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINDA ÖĞRENCİ SAYISI

2018/2019 ÖĞRETİM YILI TOPLAM ÖĞRENCİ SAYISI	MTAL		MEM	
	Öğrenci Sayısı	Oran (%)	Öğrenci Sayısı	Oran (%)
56.334	45.514	80,79	10.820	19,21

Kaynak: MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.8.

OSB'lerde Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri:

Türkiye'deki OSB'lerde 33'ü resmi, 39'u özel olmak üzere toplam 72 MTAL (Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) yer almaktadır.

TABLO 34-OSB'DE YER ALAN MTAL'LERDE EN SIK TERCİH EDİLEN MESLEKİ ALANLAR

MESLEKİ ALAN	TERCİH ORANI (%)
Elektrik-Elektronik Teknolojisi	20,18
Makine Teknolojisi	15,49

²³ (Cansız, M. Türkiye'de OSB Politikaları ve Uygulamaları, DPT Yayın No: 2808, s.48).

Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri	8,02
-------------------------------------	------

Kaynak: MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.8.

MTAL'deki öğrencilerin ise 32.062'si (%70,44) özel, 13.452'si (%29,56) resmi kurumlarda eğitim almaktadır. OSB kapsamındaki mesleki ortaöğretim kurumlarında eğitim alan öğrenciler, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı tüm mesleki ortaöğretim öğrencilerinin yaklaşık %3'ünü oluşturmaktadır. Tablo 34 ve 3 OSB'lerde yer alan MTAL'lerde en sık ve en az tercih edilen mesleki alanları vermektedir.

TABLO 35-OSB'DE YER ALAN MTAL'LERDE EN AZ TERCİH EDİLEN MESLEKİ ALANLAR

MESLEKİ ALAN	TERCİH ORANI (%)
Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	0,06
Moda Tasarım Teknolojileri	0,06
Muhasebe ve Finansman	0,06
Gazetecilik	0,05
Metalürji Teknolojisi	0,05

Kaynak: MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.8.

İller düzeyinde yapılan incelemeler, OSB'lerde yer alan MTAL'lerde tercih edilen meslek alanlarının birçok ilde Elektrik-Elektronik Teknolojisi, Makine Teknolojisi, Endüstriyel Otomasyon Teknolojisi, Metal Teknolojisi ve Bilişim Teknolojisi alanlarında yoğunlaştığını göstermiştir. Bu sonuçla birlikte birçok ilde OSB'lerdeki üretim alanları ve ilin genelindeki çalışma alanları ile OSB kapsamındaki MTAL'lerde yoğunlaşan eğitim alanlarının uyumlu olmadığı belirlenmiştir. Özellikle tekstil üretimi, mobilya imalatı, gıda ürünlerinin imalatı, tarım ve mineral üretiminin yüksek olduğu bazı illerde, OSB kapsamındaki MTAL'lerde bu meslek alanlarında eğitim verilmediği ya da bu alanlardaki öğrenci sayısının düşük olduğu görülmüştür²⁴.

OSB'lerde Mesleki Eğitim Merkezleri (MEM):

OSB'ler mesleki eğitimde öğrencilerin uygulama becerilerini geliştirmek için önemli bir potansiyele sahiptir. Mesleki ve teknik eğitim alan öğrencilerin staj ve işbaşı eğitimlerini yapabilecekleri birçok kurumun bir arada olması uygulamaya dönük becerilerini geliştirmeleri için öğrencilere çeşitli fırsatların sunulmasını sağlamaktadır. Mezunlarının istihdam oranlarının oldukça yüksek (%88) olduğu MEM'lerde öğrenciler yoğun işbaşı eğitimi almaktadır. OSB'lerdeki MEM'lerin yaygınlaştırılmasının, mezunların istihdam olanaklarını zenginleştireceği ve işbaşı eğitimi yaptığı işletmede istihdam edilen mezun oranını (%75) artıracak düşünülmektedir. OSB'lerde uygulamalı eğitimle yetişen MEM mezunları özel sektörün usta ve kalfa ihtiyacını karşılamak açısından önem taşımaktadır.

OSB'ler kapsamında 18 ilde 32 MEM hizmet vermekte ve bu kurumlarda 10.820 öğrenci ve 522 öğretmen bulunmaktadır. Tablo 36, illere göre OSB kapsamında bulunan

²⁴ MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.8

MEM'lerin sayısını vermektedir. OSB içindeki mesleki eğitim merkezlerinin sayısı en yüksek olan Antalya'da sadece bir OSB bulunmasına rağmen bu bölge içinde beş MEM bulunmaktadır. OSB sayısının görece yüksek olduğu İstanbul ve İzmir'de ise yalnız bir MEM hizmet vermektedir.

TABLO 36-İLLERE GÖRE OSB KAPSAMINDA BULUNAN MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİ

İL	OSB SAYISI	OSB'DE YER ALAN MEM SAYISI
Adana	3	1
Ankara	11	2
Antalya	1	5
Artvin	1	1
Bilecik	6	1
Burdur	3	2
Çanakkale	4	4
Giresun	2	2
İstanbul	8	1
İzmir	13	1
Kahramanmaraş	4	3
Mardin	2	1
Muğla	1	1
Niğde	2	2
Ordu	4	2
Siirt	1	1
Şırnak	2	1

Kaynak: MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.29, Erişim Tarihi 10.08.2020

Yukarıdaki tablo hazırlandığı dönemde Denizli henüz olmasa da DOSTEM Akademi ile Denizli'de artık bir adet Mesleki Eğitim Merkezi mevcuttur.

TABLO 37-OSB'LERDEKİ MEM'LERDE ÖĞRENCİ SAYISININ EN FAZLA OLDUĞU MESLEK ALANLARI

MESLEK ALANLARI	TERCİH ORANI (%)
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	21,54
Motorlu Araçlar Teknolojisi	16,21
Makine Teknolojisi	13,84
Elektrik-Elektronik Teknolojisi	11,06

Kaynak: MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, s.8

OSB'lerde Mesleki Eğitime İlişkin Sorunlar

UNDP'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği, "2023'e Doğru Türkiye'de OSB'lerin Dönüşümü" Araştırmasına göre, OSB'lerde dış dinamiklere dayanan sorunlar, politika, eğitim ve

üretim olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır. En önemli dışsal sorunun eğitimle ilgili olduğu vurgulanmış ve bu sorun da kendi içinde ikiye ayrılmıştır.²⁵

1. Sanayiye eleman kazandırması beklenen mesleki ve teknik liselerin eğitim müfredatları ve eğitim politikaları ile ilgili sorunlar
2. Teknolojik gelişimi gerek zihinsel gerekse uygulamada sanayiye taşıması umulan üniversite ile ilgili sorunlar (üniversite ile ilişkilerin zayıflığı, eğitimlerin teorik oluşu, akademisyenler ile sanayicilerin farklı bakış açılarına ve beklentilerine sahip olması, vb.)

Mart 2017 - Ocak 2018 tarihleri arasında 9 ilde bulunan 12 OSB’de 293 yüz yüze görüşme gerçekleştirilen UNDP araştırmasında, OSB’nin asli işlevleri arasında yer alan denetimden dahi daha fazla puan alan mesleki eğitim (4,5) ve üniversite-sanayi iş birliği (4,5), bu işlevlerin OSB’lerin artık asli görevleri arasında görülmeye başlandığı hipotezini doğrulamaktadır. Eğitim ile ilgili yapılması beklenenler içinde bölgede mesleki eğitim faaliyetleri öne çıkmaktadır. Burada katılımcılar yalnızca lise eğitimi gibi sınırlı kapsamda bir eğitimden bahsetmeyip aynı zamanda hayat boyu eğitim bağlamında düşünülebilecek türde eğitimlerden bahsetmektedirler.²⁶

Eğitim faaliyetlerine ilişkin beklentiler katılımcıların OSB’lerde sorunlu gördükleri ana mesele olan iş gücü ve istihdam sorunları ile çok yakından ilgilidir. Katılımcılar eğitim faaliyetlerinin iş gücü sorunlarının temelinde olan ve aynı zamanda onu çözecek olan konu olduğunu vurgulamaktadırlar. Ancak burada beklenti, çok başarılı, Türkiye’de ve dünyada ses getirecek başarılarla sahip meslek lisesi mezunları yetiştirmek değil, güncel sorunlara çözüm bulacak ve hem genel olarak iş gücü sorununu hem de özelde nitelikli eleman sorununu çözecek önerilerdir. Bu durum, sanayicinin günü kurtarma zorunluluğu, mücadele ettiği içsel ve dışsal sorunları giderme ihtiyacı ve üretimde verimliliğini artıracak hamleleri yapma gereği ile yakından ilgilidir. Aynı zamanda eğitim ile ilgili beklentilerin içerisinde yabancı dil bilen ve Sanayi 4.0 bilgi ve becerilerine sahip bireylerin de sanayide istihdamı yer almaktadır.²⁷

Analiz sonuçlarına göre, çoğu OSB’de mesleki ve teknik eğitim alanındaki hizmetlerin sistematik biçimde yürütülmediği anlaşılmaktadır. 12 OSB genelinde bu hizmet alanının etkinliği ortalamada 5 üzerinden 3,3 puan olarak değerlendirilirken (ne etkin ne değil), bu hizmete duyulan ihtiyaç 5 üzerinden 4,5 puan almıştır. OSB bünyesindeki okulların ve MEM’lerin niteliğinin geliştirilmesi, buradaki programların firmaların teknolojik

²⁵ UNDP, 2023’e Doğru Türkiye’de OSB’lerin Dönüşümü, 2019, s. 55

²⁶ UNDP, 2023’e Doğru Türkiye’de OSB’lerin Dönüşümü, 2019, s. 75

²⁷ UNDP, 2023’e Doğru Türkiye’de OSB’lerin Dönüşümü, 2019, s. 76

ihtiyaçlarıyla uyumlu hale getirilmesi ve firmalarla okul/merkezler arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi yeni kurulacak bir birimin misyonu olarak tanımlanabilir.²⁸

OSB'lerde eğitim konusuna eğilen bir diğer çalışmada; yapılan eğitim faaliyetlerinin artırılmasının önemli bir konu olduğu vurgulanmıştır. OSB'lerde verilen eğitimle ve alınan danışmanlık hizmetleriyle bölgede yer alan işletmelerin sorunlarının hızlı bir şekilde çözüleceği, işletmelerin birbirleriyle oluşturacakları sinerjinin de artacağı belirtilmektedir. Bu kapsamda başarılı örnekler olan Sincan OSB ve Bursa Demirtaş OSB'de uygulanan eğitim faaliyeti model alınarak, bu modelin belirli bir program dâhilinde diğer OSB'lere de yayılması önerilmektedir. Genel iş eğitimleri açısından Bursa, mesleki eğitimde ve iş garantili bir sistem olması açısından da Sincan OSB'deki faaliyetler son derece başarılı görülmekte, OSB'lerde bulunan işletmelerdeki iş gücünün niteliğini geliştirmeye yönelik olarak bir takım programların OSB bölge müdürlükleri koordinatörlüğünde uygulanmasının, işletmelerin rekabet gücüne olumlu katkı sağlayacağı ifade edilmektedir.²⁹

Aynı çalışmanın OSB'lerde mesleki eğitimle ilgili önerilerinden birisi de "Meslek eğitimi ve meslek içi eğitim konularında, özel sektör-kamu işbirliği ile kurulacak okullarda, müfredatın bölgedeki işletmelerin ihtiyaçları ve katılımları doğrultusunda belirlenmesi programların başarısını artıracaktır"³⁰ şeklindedir.

İl düzeyinde üretim ve istihdam alanları ile birlikte mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin mesleki alanlarına ilişkin güncel bilgi sağlayan ve 2023 Eğitim Vizyonu kapsamında hazırlanan Mesleki Eğitim Haritasında, İl düzeyindeki istihdam alanları, OSB üretim alanları ve mesleki ortaöğretim kurumlarının meslek alanları arasındaki uyumu artırmak için meslek alanlarının açılmasında ve güncellenmesinde Mesleki Eğitim Haritasında sunulan güncel bilgilerin kullanılması önerilmektedir.³¹ Haritaya göre Denizli' de en fazla çalışan Tekstil sektöründedir. Mesleki eğitimde ise öğrenci sayısı en fazla olan bölüm Elektrik-Elektronik ve bilişimdir.

ii. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar

OSB'lerde mesleki eğitimin geliştirilmesine ilişkin politika ve tedbirleri ortaya koyan üst ölçekli plan, program ve strateji belgeleri olarak GEKA Bölge Planı, 11. Kalkınma Planı, MEB 2023 Eğitim Vizyonu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi ve Teknoloji Stratejisi (2019-2023) ele alınmıştır. Planların proje ile ilgili olan maddeleri aşağıda sıralanmıştır;

²⁸ UNDP, 2023'e Doğru Türkiye'de OSB'lerin Dönüşümü, 2019, s. 96

²⁹ Cansız, M. Türkiye'de OSB Politikaları ve Uygulamaları, DPT Yayın No: 2808, s.111

³⁰ Cansız, M. Türkiye'de OSB Politikaları ve Uygulamaları, DPT Yayın No: 2808, s.113

³¹ MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, s.9

GEKA Bölge Planı 2014-2023

T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2014-2023 Bölge Planında TR32 Düzey 2 Bölgesi'nin (Aydın, Denizli, Muğla) vizyonu "Yaşam kalitesi yüksek, yeniliğe dayalı üreten, doğasını koruyan, küresel turizm odağı Güney Ege" olarak belirlenmiş, 4 ana ekseninde vizyonun sağlanması öngörülmüştür. Projemiz bunlardan ilki "Zengin Beşeri Sermaye, Güçlü Toplumsal Yapı" ve ikincisi "Yüksek Katma Değer ve Yenilik Odaklı Üretim" konularına hizmet edecek olan mesleki eğitim ve test merkezi kurulmasına yönelik fizibilite çalışmasıdır.

11. Kalkınma Planı (2019-2023)***İş ve Yatırım Ortamına ilişkin politika ve tedbirler:***

322. Sanayi ve teknoloji bölgelerinde (OSB, KSS, Endüstri Bölgeleri, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri, Serbest Bölgeler) sunulan hizmetler geliştirilecek, bu bölgelerin sanayinin rekabetçiliğine ve verimliliğine daha etkin katkı vermesi sağlanacaktır.

İnsan Kaynağına ilişkin politika ve tedbirler:

330. İmalat sanayiinde çalışan işgücünün dijital becerileri geliştirilecektir.

330.2. Firma çalışanlarının dijital yetkinliklerinin artırılmasına yönelik sertifikalı eğitimler desteklenecektir.

331. Mesleki eğitim, işgücünün niteliğini yükseltmeye yönelik geliştirilecektir.

331.1. Eğitim-istihdam-üretim ilişkisini güçlendirmek amacıyla eğitim-sektör işbirliği protokolleri yapılacaktır.

331.6. Sanayinin ihtiyaç duyduğu işgücü profili belirlenecek, bu ihtiyaca dönük mesleki ve teknik eğitim ortaöğretim, fen liseleri ve yükseköğretim kurumlarının öğretim programları güncellenecektir.

331.10. Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında sektör talepleri ve ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim programları güncellenecek, fiziki ortam ve malzeme ihtiyaçları giderilecektir.

331.13. OSB'lerdeki mesleki ve teknik liselerin sayısı ve çeşitliliği artırılacak, teknolojik donanımı güçlendirilecektir.

332. Öncelikli sektörlerde mevcut işgücünün niteliği artırılacak, bu sektörlerde çalışabilir nitelikte insan kaynağı yetiştirilmesine öncelik verilecektir.

332.1. Öncelikli sektörlerde çalışan işgücünün mesleki yeterlilik belgesi alması desteklenecektir.

Eğitime ilişkin politika ve tedbirler:

559. Mesleki ve Teknik Eğitimde Üretime Yönelik Yapısal Dönüşüm ve İstihdam Seferberliğine başlanacaktır.

559.2. Mesleki eğitimdeki kurum ve kuruluşlar bünyesindeki atölyelerin daha etkin bir şekilde kullanılması suretiyle döner sermaye gelirleri artırılabacaktır.

559.6. Vasıflı insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim ile işgücü piyasası arasındaki bağ güçlendirilecektir.

559.9. Mesleki ve teknik eğitim kurumları ile sektör arasında işbirliği protokolleri artırılabacaktır.

559.12. Özel sektörün özel mesleki eğitim merkezi kurabilmesine yönelik mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

MEB 2023 Eğitim Vizyonu

Hedef 1: Mesleki Eğitime Atfedilen Değerin Artırılması Sağlanacak

- Mesleki eğitim kurumlarından mezun olan öğrencilere çeşitli kaynaklardan sertifikalı eğitim, nano kredili dersler, endüstri ve akademinin birlikte akredite ettiği dersler alma ve benzeri imkânlar sunularak, mezunların kendilerini sürekli yeni bilgi ve becerilerle güncellemeleri sağlanacaktır.

Hedef 2: Mesleki ve Teknik Eğitimde Rehberlik Erişim İmkânları Artırılacak

- Okul türleri arasında program bazında esnek ve geçirgen yatay hareketlilik imkânları geliştirilerek, çocukların, kazanımlarını bir başka mesleğin becerilerini edinmede fırsat olarak kullanmaları sağlanacaktır.
- Çeşitli kurumlardaki ustabaşların ve kıdemli uzman çalışanların belirlenecek ölçütlerle işbaşı eğitimlerde derslere girmesi kolaylaştırılacaktır.

Hedef 3: Yeni Nesil Müfredatlar Geliştirilecek

- Müfredatlar sektörün talep ettiği yetkinliklere uygun olarak geliştirilecek, dijital dönüşüme uygun alan ve dalların açılması sağlanacaktır.
- Mesleki ve teknik ortaöğretim alan, dal ve modüllerinin içerikleri, öğretim süreleri ve öğretim materyalleri, çocukların ihtiyaçları ve iş hayatının talepleri doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir.

Hedef 6: Mesleki ve Teknik Eğitimde Eğitim- İstihdam- Üretim İlişkisi Güçlendirilecek

- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Türkiye'deki sektör liderleriyle yoğun bir şekilde etkileşim hâlinde olması sağlanacaktır.
- OSB'lerde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle mesleki ve teknik okul sayısı artırılabacaktır.
- Kamu ve sivil toplum kuruluşlarının mesleki ve teknik eğitim kurumu açma ve finansal katkı sağlama girişimleri desteklenecektir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Stratejisi, 2019-2023

Sanayi ve Teknoloji Stratejisinin Yüksek Teknoloji ve İnovasyon bileşeni OSB’lerde mesleki eğitimin ve ortak test merkezlerinin güçlendirilmesine temel oluşturacak eylemleri kapsamaktadır.

1. Yüksek Teknoloji ve İnovasyon

- Ar-Ge’de Ekosistem Anlayışı ve Mükemmeliyet Merkezleri

Üniversiteler, OSB’ler ve TGB’lerde bulunan makine teçhizat, laboratuvar ve test ekipmanları, araştırmada kullanılan yazılım ve donanım envanteri çıkarılarak, araştırma ve geliştirme ekosistemi ile paylaşılacaktır.

- Teknoloji Standartlarının Gelişimine Aktif Katılım, Test Merkezi ve Sertifikasyon “TSE, ICAS, üniversiteler ve bölgesel yönetimlerin (OSB, TGB ve sanayi ve ticaret odaları gibi) test merkezi hizmeti sunma kapasiteleri değerlendirilerek sanayici ve girişimcilerin kullanımına açık, uluslararası standartlara uygun ilave merkezlerin kurulması için teşvik sağlanacak; bu yapıların özellikle nükleer enerji gibi nitelikli alanlarda kapasite geliştirerek çevre ülkelere hizmet vermesi desteklenecektir.”

iii. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat

Kanun ve Yönetmelikler:

1. 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu 12.04.2000 tarihinde TBMM’de kabul edilmiş ve 15.04.2000 tarihli Resmi Gazete ’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun gereğince hazırlanması gereken “Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği” 21.05.2001-24408 tarih ve sayılı, “Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği” ise 01.04.2002-24713 tarih ve sayılı Resmi Gazete ‘de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4562 Sayılı OSB Kanunu ile OSB’lerin hukuki statüsü yasa koyucu tarafından düzenlenmiş ve OSB tüzel kişiliklerinin hak ve yükümlülükleri belirlenmiştir.

OSB’ler, özel hukuk tüzel kişiliğine sahiplerdir. Ancak, diğer özel hukuk tüzel kişiliklerinden farkı, kamu yararı gerekçesiyle adına kamulaştırma yapılabilen veya yaptırılabilen bir özel tüzel kişiliğine sahip olmasıdır.

2. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 2 Şubat 2019, Resmi Gazete Sayısı: 30674
OSB Uygulama Yönetmeliği; OSB’lerin planlanmasını, yer seçimini, OSB’nin gerçekleşebilmesi için zorunlu olan ve Bakanlığın uygun gördüğü teknik altyapılarla ilgili OSB dışında kalan alanların onaylı sınır olarak belirlenmesini, imar planları ve parselasyon planları ile değişikliklerinin onayını, arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımı ile ilgili ruhsat ve izinleri, kuruluş

protokolünün şeklini ve içeriğini, organların oluşumunu, görev ve yetkilerini, çalışma usul ve esaslarını, genel idare giderleri için kredi kullanmakta olan OSB'lerde bölge müdürü ve görevlendirilecek diğer personelin nitelikleri ve sayıları ile görevlendirme şeklini, kredi talebi ve bunun geri ödeme usul ve esaslarını, arsa tahsislerini, altyapı tesisleri kurma, kullanma ve işletme hakkı ile ilgili hususları, kredi kullanmakta olan OSB'lerde ihale usul ve esasları ile hak edişlerin düzenlenmesi ve onaylanmasını, kiralama usul ve esaslarını, OSB üst kuruluşunun görev ve çalışma şeklini ve Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususları kapsamaktadır.

3. Mesleki Eğitim Kanunu, Kanun Numarası: 3308 Kabul Tarihi: 5.6.1986 Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 19.6.1986 Sayı: 19139

Bu Kanun, Yükseköğretim Kurulu ve Mesleki Eğitim Kurulunun belirleyeceği mesleklerde, kamu ve özel sektöre ait kurum, kuruluş ve iş yerleri ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarındaki eğitim ve öğretimi kapsar. Birinci bölümde Mesleki Eğitim Kurulu'nun, ikinci bölüm İl Mesleki Eğitim Kurulu'nun kuruluşunu ve görevlerini açıklar. Üçüncü bölüm çıraklık, kalfalık eğitiminin ve işletmelerde mesleki eğitimin, ücret ve sosyal güvenlik uygulamalarının, ustalık eğitiminin, usta öğreticiliğin esaslarını açıklar. Bu bölümün 6. Kısımında sanayi sitelerinde çıraklık eğitim kurumları, meslek kursları, geliştirme ve uyum kursları, Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi, Mesleki ve Teknik Eğitim merkezlerinin kuruluşu, kalfalık ve ustalık belgesi verilmesi hakkındaki tanımlar, usul ve esaslar yer alır.

4. Özel Öğretim Kurumları Kanunu Kanun Numarası: 5580 Kabul Tarihi: 8.2.2007 Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 14.2.2007 Sayı: 26434

Bu Kanunun amacı, T.C. uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. İkinci bölüm, Kurum Açma, Kurucu, Kurum Binaları, Milletlerarası Özel Öğretim Kurumları, Yabancı Okullar ve Azınlık Okulları kurum açma izni, Kurucu/kurucu temsilcisinin nitelikleri ve kurum binaları, üçüncü bölüm Eğitim-Öğretim, Yönetim, Kurumun Kapatılması ve Personel İşlemler, dördüncü bölüm denetim, reklâm ve ilânlar ile ilgili usul ve esasları açıklar.

Özel Mesleki Eğitim Merkezleri: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü'nden alınan yazıda; Özel Mesleki Eğitim merkezlerine ilişkin ilgi Kanunun 9. maddesiyle 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2.maddesinin birinci fıkrasının b bendinde yer alan Kanun kapsamında açılacak kurumlar arasına özel mesleki eğitim merkezi de eklenmiş; ayrıca aynı fıkranın (r)

bendinde mesleki eğitim merkezleri; Çıraklık, Kalfalık ve ustalık eğitimi ile mesleki ve teknik kurs programlarının uygulandığı özel eğitim kurumu olarak tanımlanmıştır.

Özel mesleki eğitim merkezlerinin yasal alt yapısı yukarıda ifade edilen mevzuat ile tamamlanmış konuya ilişkin alt mevzuat geliştirme çalışmaları ise devam etmektedir. Özel mesleki eğitim merkezleri organize sanayi bölgelerinde müstakil olarak açılabilceği gibi organize sanayi bölgesi içinde ya da dışında faaliyet gösteren ve Bakanlıkça belirlenen şartlara haiz iş yerlerinin bünyesinde de açılabilir.

5. Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 20.03.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28239

Bu Yönetmeliğin amacı, her derece ve türdeki özel öğretim kurumlarının açılış ve işleyişiyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir. İkinci bölüm kurum açma, devir, nakil ve kapatma, üçüncü bölüm eğitim personelinin nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları, öğretim programları, dördüncü bölüm, eğitim ve öğretim başlığı altında ders çizelgeleri ve başarının değerlendirilmesi, sınavlar, beşinci bölüm ücretlerin tespiti, ilan ve tahsili konularındaki usul ve esasları açıklamaktadır.

Teşvikler

Mesleki Eğitim Kurumlarına Yönelik Teşvikler

Özel Mesleki ve Teknik Öğrenim Kurumlarına Verilen Teşvik

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından OSB'lerdeki özel öğretim kurumlarına yönelik sağlanan teşvik politikaları 2016- 2017 eğitim öğretim yılından itibaren OSB dışındaki özel mesleki ve teknik eğitim kurumlarında da geçerli olacak şekilde genişletilmiştir. Bu kapsamda 2017- 2018 eğitim öğretim yılında OSB içinde açılan mesleki eğitim veren özel liselere 21 alanda, OSB dışında yer alan liselere ise 27 alanda devlet teşviki sağlanmıştır.³²

İşverenlere Tanınan Teşvikler

4447 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi gereğince Mesleki eğitim almış çalışanların istihdamda öncelik alması için de işverenler teşvik edilmektedir. Teşvik kapsamında 31.12.2020 Tarihine kadar işsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerinin prime esas kazanç üst sınırına kadarki sosyal güvenlik primi işveren payları İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmaktadır Çalışmakta iken; 01.03.2011 tarihinden sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar, mesleki ve teknik eğitimi tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden söz konusu işverenlere 12 ay, süreyle destek sağlanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı olmayı teşvik etmek amacıyla kişinin İŞKUR'a kayıtlı olması durumunda destek süresine 6 ay eklenilmesi yönünde hüküm getirilmiştir. Destek süresi için son tarih olarak 31.12.2020 belirtilse de, Mesleki Eğitimin geliştirilmesi,

³² MEB, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim, 2019, s.14.

işgücünün kalifikasyon kazanması için bu veya benze teşviklerin 2020 yılından sonra da söz konusu olacağı düşünülmektedir.

Bu destekten faydalanacak işverenlerin; aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içerisinde SGK 'ya vermesi ve primlerin yasal süresi içerisinde ödemesi gerekmektedir.

İşbaşı Eğitim Teşviki

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Genel Müdürlüğünce Kuruma kayıtlı işsizlerin mesleki deneyim edinmeleri ve teorik eğitimini aldıkları mesleklerde uygulamayı görmesi, çalışma ortamına uyumunun sağlanması amacıyla düzenlenen programlardır. İşsizlerin mesleki yeterliklerini geliştirebilecekleri ve tecrübe edinecekleri bir programdır. İşverenler istedikleri vasıftaki katılımcı adayını kendileri bulabilecekleri gibi kendilerine katılımcı adayını bulunmasını İŞKUR'dan da talep edebilirler.

Mesleki ve teknik Anadolu liselerinde öğrenim gören öğrenciler yaz tatillerini fırsata çevirerek mesleki bilgi, birikim ve becerilerini geliştirmek, ders yılı içerisinde gördüğü teorik bilgilerini iş ortamında uygulama fırsatı yakalamak amacıyla İşbaşı eğitim programlarına başvurabilirler. İşbaşı eğitim programlarında öğrencilere İŞKUR tarafından belirlenen ücretler verilmekte, öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primleri ile genel sağlık sigortası primleri karşılanmaktadır.

İşbaşı Eğitim Programı; bilişim ve imalat sektörlerindeki işyeri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 ay olarak uygulanmaktadır. Siber güvenlik, bulut bilişim, oyun geliştirme uzmanı ve kodlama gibi çağımızın ve geleceğin meslekleri olarak görülen alanlarda düzenlenecek olan işbaşı eğitim programlarına katılan 18-29 yaş arası gençler için işbaşı eğitim programlarının süresi en fazla 9 ay uygulanacaktır. Programlar günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilir.

İşbaşı Eğitim Programlarından Yararlanma Şartları

- Kuruma kayıtlı işsiz olmak,
- 15 yaşını tamamlamış olmak,
- İşverenin birinci veya ikinci dereceden kan hısmı veya eşi olmamak,
- Emekli olmamak,
- Programın başlama tarihinden önceki üç aylık dönemde programa başvuru yapan işverenin çalışanı olmamak,
- Program başlangıcından önceki son 1 ayda uzun vadeli sigorta kollarına ait primi yatırılmamış olmak,
- İş ve meslek danışmanlığı hizmetlerinden faydalanmış olmak,
- Yukarıdaki şartları sağlayan ve programa devam etmelerine engel durumları bulunmayan öğrenciler de programlara katılabilirler.
- Ayrıca tarımsal faaliyette bulunanlar ile isteğe bağlı sigortalı sayılanlar, sosyal yardım, engelli maaşı ile dul ve yetim aylığı alanlar da işbaşı eğitim programından yararlanabilirler.

İşbaşı Eğitim Programlarında Karşılanabilecek Giderler

- Katılımcı zaruri gideri (2020 yılı için; Günlük 61,65 TL, öğrenciler için 46,23, işsizlik ödeneği alanlar için 30,82 TL)
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenecek mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara (2020 yılı için; 75 TL)zaruri gider ödenecektir.
- Sanayi sektöründeki mesleklerde düzenlenecek işbaşı eğitim programlarına katılan kadınların bakmakla yükümlü oldukları 2-5 yaş arası çocukları için aylık (2020 yılı için;400 TL) bakım desteği program süresince karşılanacaktır.
- İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası Primi
- Genel Sağlık Sigortası Prim Giderleri

iv. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu

1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına (politika, plan ve programlar) Uygunluğu

1.1. DOSB önderliğinde kurulacak olan Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi uygulama ve test atölyesi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2020 Performans Program kapsamında yer alan “Sanayi ve Verimliliğin Geliştirilmesi” alt programlarının hedeflerine destek olacak niteliktedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2020 Performans Programı

- **Alt Program Adı:** Sanayi ve Verimliliğin Geliştirilmesi

Hedefi: Teknolojik odaklı, rekabetçi, sürdürülebilir, yerli ve milli bir sanayi yapısının oluşması ve ekonominin verimlilik esaslarına uygun olarak gelişmesine katkı sağlayacak uygulama, politika ve stratejiler geliştirilmesi ve bunların ülke düzeyinde uygulanmasının sağlanması

PERFORMANS GÖSTERGESİ	ÖLÇÜ BİRİMİ	2018	2019 PLANLANAN	2019 YS GERÇ. TAHMİNİ	2020 HEDEF	2021 TAHMİN	2022 TAHMİN
5- OSB’lerde kurulan üretimi geliştirme birimi sayısı	Adet	0	3	0	5	5	5

Göstergeye İlişkin Açıklama: OSB’lerde rekabet ve verimliliği artırıcı çalışmalar yapmak üzere kurulması planlanan birimleri ifade etmektedir. Verimlilik Destek Programı Geliştirme Projesi kapsamında OSB’lerde Üretimi Geliştirme Birimi kurulacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Kurulan Üretimi Geliştirme Birimi Sayısı

Verinin Kaynağı: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

DMETEM bünyesinde kurulacak olan atölyeler, şirketlerin üretimlerini geliştirme, numune üretme ve testleri yapma noktasında şirketlerin üretimlerini geliştirmelerine katkıda bulunacaklardır.

1.2. DOSB bünyesinde kurulacak olan Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi, GEKA Bölge Planı'nın vizyonuna ulaşmaya da katkıda bulunacaktır. T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2014-2023 Bölge Planı'nda TR32 Düzey 2 Bölgesi'nin (Aydın, Denizli, Muğla) vizyonu "Yaşam kalitesi yüksek, yeniliğe dayalı üreten, doğasını koruyan, küresel turizm odağı Güney Ege" olarak belirlenmiş, 4 ana ekseninde vizyonun sağlanması öngörülmektedir. Projemiz bunlardan ilki "Zengin Beşeri Sermaye, Güçlü Toplumsal Yapı" ve ikincisi "Yüksek Katma Değer ve Yenilik Odaklı Üretim" konularına hizmet edecek olan mesleki eğitim ve test merkezi kurulmasına yönelik fizibilite çalışmasıdır. Projemiz, GEKA Vizyonuna yönelik eksenlere ulaşmak için bölge kaynaklarının yerinde ve etkin kullanımını sağlayan bir yapıdadır. Tüm paydaşlarla birlikte yerel potansiyeli harekete geçirmek üzere DOSTEM Akademi bünyesinde kurulacak merkezde, faaliyetler, DOSB, DOSAV, DTO, DBB, DSO ve PAÜ ile istişare sonucu birlikte planlanarak uygulamaya alınacaktır. Düzenlenecek mesleki gelişim faaliyetleri ile verimliliği arttırırken, konferans ve seminerler ile de sürekli kalkınma için girişimcilik ve kümelenme inisiyatifinin harekete geçmesine katkı sağlanacaktır. Öte yandan atölyelerde sanayicilere ve girişimcilere verilecek hizmetler ile inovasyon motivasyonunu güçlendirecek ve nihayetinde bölgenin küresel ölçekte rekabet gücünün artmasına katkıda bulunarak bölge halkının yaşam kalitesini yükseltecektir.

1.3. DOSB sahipliğinde DOSAV ve DOSTEM Akademinin işleteceği Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi, Türkiye Tekstil, Hazır giyim ve Deri Ürünleri sektörleri Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda rekabet gücü değerlendirmesindeki (Bkz. Tablo 38) girdi koşulları arasında ilk sırada yer alan "Genç ve yetişmiş işgücü" koşulunun sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

Aynı çalışmada Türkiye'nin rekabet gücü başlığı altında yer alan "Ar-Ge ve tasarım yeteneği"ni, küçük işletmelere de DMETEM'deki makine ve test cihazları hizmetini sunarak geliştirecektir. Bu anlamda "Teknoloji kullanımı" başlığı altındaki "Makine ve ekipmana önemli yatırım yapılmakta, yenilikçi teknolojiler kullanılmaktadır" ifadesine de güçlendirici etki sunacaktır.

TABLO 38-TÜRKİYE TEKSTİL, HAZIRGIYIM VE DERİ ÜRÜNLERİ SEKTÖRLERİ STRATEJİ BELGESİ VE EYLEM PLANI (2015-2018) TÜRKİYE’NİN REKABET GÜCÜ DEĞERLENDİRMESİ

<u>Girdi Koşulları</u> Genç ve yetişmiş işgücü: <i>Nitelikli mavi yakalı ve beyaz yakalı insan kaynakları gelişmektedir.</i> İşgücü maliyeti: Türkiye’deki işgücü maliyetleri Çin, Hindistan ve AB’ye benzer yakınlık dinamiklerine sahip olan Tunus ve Fas’tan yüksektir. Hammadde üretiminde göreceli kendine yeterlik: Üretime bağlı hammadde yetersizliği olmakla beraber geleneksel pamuk üretimi sektörü olumlu yönde etkilemektedir. Makine kullanımı: Türkiye THD sektörlerine yönelik makine yatırımları konusunda dışa bağımlıdır. 2012 yılında 1.700 milyon dolar THD makineleri ithalatı yapılmıştır. Enerji maliyeti: Enerji maliyetleri yüksektir. Lojistik altyapısı: Lojistik altyapısı güçlüdür. Tatmin edici lojistik hizmetleri sunulmakta, hızlı teslimat yapılabilmektedir. Finansman: Firmaların öz sermayeleri azalmış, kredi kullanım miktarları artmıştır.	<u>Talep Koşulları</u> Avrupalı perakendecilerin satın alma stratejileri: Türkiye’nin AB pazarına yakınlığı, AB ile Gümrük Birliğimiz, vasıflı işgücümüz, lojistik altyapımız-hızlı teslimatımız THD sektörlerimizin AB’deki pazar payını yükseltmektedir. AB pazarına aşırı bağımlılık: AB’ye olan bağımlılığımız, AB pazarında daralma, AB’nin Türkiye’den bağımsız STA’ları nedenleriyle farklı pazarlara yönelmek (Rusya, Avrasya, Ortadoğu gibi) önemlidir. İç talep: Türkiye %23’ü 23-40 yaşları arasında bulunan genç nüfusu ile dünyanın en cazip pazarlarından biridir ve firmalar sahip olunan iç pazarın avantajlarını tam olarak kullanamamaktadır.
Türkiye’nin Rekabet Gücü	
İlgili ve Destekleyici Sanayiler Kümelenme yapıları: Kümelenmeler yaygınlaşmaya başlamıştır. Marmara, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde coğrafi kümelenme örnekleri bulunmaktadır. Perakendecilik yapısı: Sektör perakendecilikte gelişmiştir ancak bazı pazarlar etkin kullanılamamaktadır. Makine ithalatı bağımlılığı: Türkiye’de sektöre yönelik makine ve ekipman üretimi artmakla beraber ithalata bağımlılık devam etmekte, yurt içinde üretilen makine ve	Firma Stratejisi ve Rekabet Büyük dünya markalarına taşeronluk: İhracatımızın büyük bölümü dünyanın büyük alıcıları için gerçekleşmektedir. Burada oluşan rekabetin sektöre yenilikçilik getirmesi beklense de genel olarak rekabet fiyatlar üzerinde şekillenmektedir. Sektörde firma sahipliği: Yetişmiş yönetici ve profesyonel yönetim eksikliği yaşanmaktadır. Bu sebeple kısa vade kazanımları uzun dönemli planlamanın

ekipmanlarda satış sonrası hizmetler yetersiz bulunabilmektedir. Türkiye'nin yabancı makine üreticilerinin teknik desteğine ihtiyacı vardır. Türkiye'deki makine parkı oldukça gençtir. Sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri: Sektörlerde faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları oldukça etkin ve güçlüdür. Bu sebeple sektör stratejik yaklaşımla hareket edebilme kabiliyetini geliştirmeye başlamıştır. Kamu-özel sektör-üniversite işbirlikleri artmaktadır.	önündedir ve firmalar uzun soluklu stratejiler geliştirememektedir. Markalaşma: Türkiye'deki firmaların çoğu markalar geliştirmişler ancak yurt dışına açılmamışlardır. Markalaşmada yetersizlik olsa da gelişmeler olumluya kaymaktadır. İşletmenin büyüklüğü: Sektörde orta ölçekli işletmelerin hâkimiyeti hissedilmekte, butik üretim yapılabilmekte, yeniliklere süratle uyum sağlanabilmektedir. Ar-Ge ve tasarım yeteneği: Tasarım kabiliyetine erişilmiştir. Küçük işletmelerin Ar-Ge, Ür-Ge faaliyetleri eksiktir. Teknoloji kullanımı: Makine ve ekipmana önemli yatırım yapılmakta, yenilikçi teknolojiler kullanılmaktadır. Tedarik zinciri sahipliği ve yönetimi: Tedarik zinciri güçlüdür, farklı segmentlerde ürünleri birleştirebilme esnekliği vardır. Entegre üretim yapısı mevcuttur. Firma stratejileri: Firmaların büyük çoğunluğu maliyet temelli stratejiyi benimsemekte, az sayıda işletme farklılaştırma stratejisini uygulamaktadır.
--	---

1.4. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi, Türkiye Makina Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2017-2020) kapsamındaki GZFT analizinde (Bkz. Tablo 39) yer alan Zayıf yönler arasında

* “5.Verimsiz çalışma” maddesini, çalışanların nitelik ve becerilerinin artırılması ile verimlilik düzeylerinin artması,

* “13. Üretim süreçlerinde ve ürünlerde kalite ve standardizasyon ölçümü yapacak altyapı eksikliği” maddesine hizmete sunacağı test hizmetleri,

* “16. Farklı konularda verilen devlet destekleri hakkında bilgilendirme sağlayacak ve firmalar arası işbirliğine zemin hazırlayacak veri tabanı eksikliği” maddesine ise düzenleyeceği seminer ve konferanslar

ile azaltıcı yönde katkı sağlayacaktır.

DMETEM, işgücünü dönüştürücü rolü ile aynı analizde “Genç ve gelişime açık insan kaynağı” güçlü yönünün daha da güçlü hale gelmesine, “Mavi yakalı çalışanların tedarikindeki güçlükler ve servis sektörünün çalışanlar tarafından imalat sanayine göre daha fazla tercih edilmesi” konusundaki tehdidin ise aşılmasına katkıda bulunacaktır.

TABLO 39-TÜRK MAKİNA SANAYİNİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ İLE ÖNÜNDEKİ FIRSATLAR VE TEHDİTLER

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
1. Girişimci ve dinamik özel sektör, 2. Genç ve gelişime açık insan kaynağı; görece ucuz iş gücü 3. Sektörün örgütlü yapısı, 4. KOBİ yapısının sağladığı esneklik, 5. Gelişen iç pazar, 6. Kaliteli üretim yapabilme yeteneği, 7. Coğrafi konum avantajı.	1. Sermaye birikimi yetersizliği, 2. KOBİ'lerin ölçek ekonomisine geçememesi, aile işletme yapısı ve kurumsal zayıflıkları, 3. Kayıt dışılık ve denetim eksikliği, 4. Firmalar arası işbirliği zaafı, 5. <u>Verimsiz çalışma,</u> 6. Mühendis istihdamının yetersizliği, 7. Tasarım, geliştirme ve Ar-Ge'ye önem verilmemesi, 8. İleri teknolojiye sahip ara ürünlerde dışa bağımlılık, 9. Türkiye dışında üretim konusunda tecrübe eksikliği, 10. Türk malı imajının henüz oluşturulamaması, 11. Eximbank'ın yurt dışı alıcıları kredileendirme hususunda yetersiz kalabilmesi, 12. Üretim yerlerinde belirlenmiş bir standart olmaması, 13. <u>Üretim süreçlerinde ve ürünlerde kalite ve standardizasyon ölçümü yapacak altyapı eksikliği,</u> 14. İş güvenliği eksikliği, 15. Çevre kirliliği konusunda bilinç eksikliği ve çevre mevzuatına uyumda yaşanan sıkıntılar, 16. <u>Farklı konularda verilen devlet destekleri hakkında bilgilendirme sağlayacak ve firmalar arası iş birliğine zemin hazırlayacak veri tabanı eksikliği,</u> 17. Satış sonrası hizmet desteklerinin yeterince gelişmemiş olması.
1. Ortadoğu, Afrika ve Güney Amerika gibi yeni pazarlar, 2. Türk Cumhuriyetleri ile olumlu ilişkilerden yararlanma, 3. Teknik eğitimde hamle yapılması, 4. STA'lar, Gümrük Birliği ve AB teknik mevzuat uyumunun sektörün rekabet gücüne etkisi, 5. Kamu alımları yaklaşımı, 6. Tarımsal mekanizasyon destekleri, 7. Uluslararası kurumların alım fırsatlarının değerlendirilmesi, 8. Artarak sürdürülen Ar-Ge destekleri, 9. Yeni yatırım teşvik sistemi, 10. Yeni kurulan ve yaygınlaşan teknoloji geliştirme merkezleri.	1. AB'nin taraf olduğu STA'lara aynı eşgüdümde taraf olunamaması, 2. Yükselen ekonomilerin rekabet avantajı, 3. Enerji ve ara girdi sorunları, 4. Yatırım yeri maliyetleri, 5. Mühendislik eğitimindeki nitelik eksikliği, 6. Çevre ülkelerdeki siyasal istikrarsızlığın sürmesi, 7. <u>Mavi yakalı çalışanların tedarikindeki güçlükler ve servis sektörünün çalışanlar tarafından imalat sanayine göre daha fazla tercih edilmesi.</u>

2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi

DOSB, DTO'nun "Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı"na yönelik 2017 yılında hazırlanan ve değerlendirme sürecini başarıyla tamamlayan "Denizli'de Teknik

Tekstile Dönüşüm Projesi (DTTDP)”, proje işbirliği kurumlarından. Söz konusu projenin protokolü imzalanmış, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü AB Mali Programları Dairesi Başkanlığı kanalıyla AB Türkiye Delegasyonuna sunulmuş resmi onay alınmıştır. 2019 yılı sürecinde projenin mal ve hizmet alımına dönük çalışmalar başlatılmıştır.

DTTDP gereği teknik tekstil makine ve cihazlarının bulunacağı atölyeler, DOSB kampüs alanı içerisinde DOSTEM Akademi’ binasına oldukça yakınlıkta kurulacaktır. Aynı kampüs içine kurulacak olan her iki projenin makineleri ve test cihazları bağımsız bir yapıda kullanılacağı gibi inovasyon ve nitelikli üretim açısından da birbirlerini tamamlar şekilde kullanılabilir özelliklere sahiptirler. DMETEM konvansiyonel tekstil ağırlıklı olarak daha çok mavi yakalı personel için hizmet verirken, DTTDP ise teknik tekstil ağırlıklı olarak daha çok beyaz yakalı personel için hizmet sunacaktır.

Her iki projenin de başarısı birbirini tetikler niteliktedir.

3. Projenin diğer kurum projeleri ile ilişkisi

a) Proje ile eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurum projeleri

OSB’nin temel hizmetleri; Altyapı Hizmetleri (Elektrik, Su, Atıksu ve Doğalgaz), Ruhsatlandırma Hizmetleri (İmar), Güvenlik, Park ve Bahçeler, Çevre Yönetimi, Enerji Yönetimi, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu gibi hizmetlerdir. OSB’nin organizasyonel yapısı ve sahip olduğu insan kaynağı, tüm bu hizmetlerin yüksek bir performans düzeyi ile yürütülmesine olanak tanımaktadır. Proje ile eşzamanlı yürütülecek bu hizmetlerin işleyişinde bir aksaklık yaşanması söz konusu olmayacaktır. Mevcut idari kadro DMETEM Yöneticisi ve yardımcısı ile güçlenecektir. Denizli Organize Sanayi Bölgesi Teknik Koleji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (DOSTEK) ve DOSTEM Akademi’nin eğitim öğretim faaliyetleri DMETEM ile güçlenecektir.

b) Projede başka kurum projesi ile fiziki çakışma oluşmamasına yönelik tedbirler

DOSB ’de her projenin ekibi projeye uygun nitelikte ve yetkin personelden oluşturulmaktadır. Projeler, proje yönetimi yaklaşımına göre yönetilmekte ve gecikmelerin olmasına ya da proje faaliyetlerinin çıktılarının amaçlanan kalite düzeyinde olmasını sağlayacak önleyici tedbirler alınmaktadır. Bölge Müdürlüğü ve DOSTEK Koleji TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi’ne sahiptir.

4. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu

Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, vakıflar ve özel mesleki eğitim kurumları, 26 Şubat 2018 Tarihli, 30344 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” gereğince stratejik plan ve performans programı hazırlamak zorunda olan kurumlar içinde değildir.

Ancak 2 Şubat 2019 Tarihli ve 30674 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, OSB yetkili organlarına “Madde 23”de belirtilen “Katılımcıların nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere eğitim merkezi ve/veya eğitim kurumu oluşturmak ve/veya işletmek” görevini vermiştir.

DOSB Müdürlüğü, bölge sanayicilerinin nitelikli çalışan sorunlarını çözmek üzere ilgili kurumlar ile işbirliği yaparak çeşitli faaliyetlerde bulunmayı 2020-2025 planları arasına almıştır. Bu amaçla projelendirilen DMETEM, DOSTEM Akademi yürütücülüğünde kurularak, mevcut yapıyı tamamlayacak ve girişimcilere ve sanayicilere daha geniş imkânlar sunabilecektir. Ayrıca DMETEM atölyeleri ile mesleki eğitimin sadece teorik değil uygulamalı eğitim alanında da güçlü olması sağlanacaktır.

5. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı

Denizli’ de kalifiye eleman sıkıntısı birçok platformda dile getirilmektedir. DOSB’ a katılımcı olan sanayiciler de bu konudaki sıkıntılarını çözebilmek amacı ile ilgili her kuruma sorunlarını ileterek çözüm önerileri geliştirmeye çalışmaktadırlar.

İlin ekonomisini yönlendirmede etkin kamu veya sivil örgütlerde de aynı sorun üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından yayınlanan “Denizli İli Yatırım Destek Ve Tanıtım Stratejisi (2017-2023)³³’ de de ilin sorun alanları içinde 3.No’lu sorun olarak “Nitelikli İş Gücü Yetiştirilmesi ve Teminindeki Güçlükler” başlığı altında aşağıdakiler yer almaktadır;

“Denizli’nin tekstil, makine, bakır tel kablo üretimi, mermer vb. birçok önde gelen sektöründe kalifiye eleman yetersizliği yaşanmaktadır. Bu durum firma ziyaretleri ve sektörel toplantılarda da sıklıkla dile getirilmektedir. Denizli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü İşgücü Piyasası Araştırma Raporu (2016) sonuçları da nitelikli işgücü yetiştirilmesi ve temininde güçlükler yaşandığını göstermektedir. Söz konusu rapora göre, Denizli’deki işyerlerinin %34,4’ünde eleman temininde güçlük çekilmektedir. Türkiye geneli için bu oranın %27,2 olduğu dikkate alındığında Denizli’de eleman temininde yaşanan güçlüğü ülke genelinden yüksek olduğu görülmektedir. İlde eleman temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak incelendiğinde; ulaştırma ve depolama (%47,7); imalat (%40,0), konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (%37,6) sektörleri öne çıkmaktadır. Sektörlere göre eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları incelendiğinde; imalat (%60,9), toptan ve perakende ticaret (%14,8) ile inşaat (%10,3) faaliyetlerinde yoğunlaşma olduğu raporda belirtilmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, toplamın % 86’sını teşkil etmektedir.”

İşgücü Piyasası Araştırma Raporunda (2016); “Denizli’de eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sıralamasında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip

³³ Denizli İli Yatırım Destek Ve Tanıtım Stratejisi (2017-2023), Geka, Sf.11, Erişim Tarihi; 15.10.2020

eleman bulunamamasının (% 66,5) geldiği belirtilmiş olup bu durum Türkiye geneli (% 70,9) ile yakın seyretmektedir. Eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenlerinde; gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması (% 56,2) ve bu meslekte işe başvuru yapılmaması (% 52,0) takip etmektedir. Çalışma kapsamında soruların işverenlere veya işveren yetkililerine sorulması sebebiyle işveren kaynaklı nedenler olan çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, önerilen ücretin az bulunması ve vardiyalı çalışma yapılması gibi nedenlerin daha az tercih edildiği de düşünülmektedir” saptaması yapılmıştır.

Bir başka çalışma olan Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirmesi (BYOD) Projesi kapsamında hazırlanan rapor çerçevesinde ise işletmeler ile yapılan anket sonuçlarına göre; Türkiye ortalaması % 6,7 olan yetersiz eğitim almış çalışan oranı TR32 Bölgesi’nde % 12,1 seviyesinde gözükmektedir.”

Aynı yayında 2018 Eylem Planı kapsamındaki eylemlerin gerekçeleri arasında 11 no.lu Eylem olarak; “Sektör temsilcilerin talepleri doğrultusunda piyasada ihtiyaç duyulan alanlarda nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere Mesleki Eğitim Merkezi kurulmasına yönelik hazırlık çalışmaları yürütülecektir. Böylece hem ildeki sanayi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanın bulunmasına hem de istihdam olanaklarının artmasına katkı sağlanması beklenmektedir.” saptaması yapılmıştır.

Bu eylem ile ilgili olarak sorumlu kuruluş olarak DOSB belirlenmiştir.

DOSB, gerek kamu otoriteleri tarafından OSB’lere mesleki eğitim ile ilgili olarak verilen rol ve bölge otoritelerinin beklentisi ve gerekse katılımcı firmaların artan İK beceri ihtiyaçlarından dolayı durumu güncel bir saha araştırması ile tespit etmek istemiştir.

OSB’nin işbu fizibilite kapsamında anket yöntemi ile yapmış olduğu saha çalışmasında da aynı sorunların altı çizilmiş olduğu tespit edilmiştir.

6. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar

DOSB geçmişte firmaların ihtiyaç duyduğu insan kaynağı (İK) becerilerinin temini amacı ile iki yönlü çalışma yürütmüştür;

2. Yeni ve genç istihdamında, adayların sanayinin ihtiyaç duyduğu becerilere sahip olması: Bu amaçla DOSTEK Kolejini kurmuş, Denizli Valiliği, Milli Eğitim Müdürlüğü ve DOB de yer alan firma yöneticilerinin katkıları ile birlikte kolejin örnek bir MTAL olmasını sağlamıştır.
Kolej müfredatı için, DOSB öncülüğünde yapılan bir çalışma ile sanayicilerin ihtiyaç duyduğu becerileri kapsayan ve aynı zamanda da MEM müfredatına uygun bir ders programı hazırlanmıştır. Bugün kolej, Denizli ’de mesleki öğrenim görmek isteyen öğrenci ve aileleri tarafından ilk tercih edilen okul konumundadır.
3. Yetişkin işgücüne nitelik ve beceri kazandırmak amacı ile DOSB katılımcı firmaları bir araya getirerek DOSAV’ın kurulmasını sağlamıştır. DOSAV bünyesinde DOSTEM

Akademi'nin kurulmasına önayak olarak mevcut ancak atıl işgücünün beceri kazanarak iş hayatına girmesi için hizmet verilmesini sağlamıştır.

Söz konusu proje ile ise yakın geçmişte literatür araştırması, ankete dayalı saha çalışması, ilgili kamu, STK ve firma temsilcileri ile yüz yüze görüşme ve benzer yapıda eğitim ve test merkezlerinin incelenmesi çalışmaları yapılmıştır. Yapılan çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda; girişimci ve sanayicilerin ihtiyaç duyduğu İK beceri ve yetkinlikleri için teorik ve uygulama bazlı eğitimler verilmesine, uygulama atölyelerinde verilen test hizmetleri ile ise verimlilik, kalite ve rekabetçiliğin artırılması hedeflenmiştir.

Eğitimlerde niteliksiz ve/veya işsiz kişilere yönelik Meslek Edindirme Kursları ile temel bilgi/beceri kazandırma eğitimlerinin verilmesi, firmalarda çalışan personele ise güncel teknolojiler, verimli çalışma ve profesyonel işgücü oluşturmaya dönük Meslek Geliştirme Kursları ve kapasite artırma eğitimleri ile kanunen zorunlu eğitimlerin verilmesi planlanmıştır.

5. PROJENİN GEREKÇESİ

5. PROJENİN GEREKÇESİ

v. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

1. Talebi belirleyen temel nedenler ve göstergeler

Rekabette kritik başarı faktörü; kalifiye, verimli ve esnek bir işgücünün yetiştirilmesine dayanmaktadır. Bu noktada hayat boyu öğrenme ülkelerin en önemli varlığı olan insan kaynağının niteliğinin yükseltilmesinde, ekonomiye kazandırılmasında ve istihdam edilebilirlikte önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır.

Araştırmalar, eğitimin bir üretim faktörü olarak, işgücünün beceri ve üretkenlik kapasitesini geliştirme yoluyla ulusal gelirin büyümesine katkıda bulunduğunu göstermiştir. Bir toplumdaki eğitim düzeyinin yükselmesi, emeğin niteliğini artırarak üretim kapasitesini artırır. Emeğin niteliğindeki artış, insan sermayesine yatırım yoluyla gerçekleştirilebilir. O halde insan kaynağının eğitim düzeyinin yükselmesi ile ekonomik büyüme arasında bir ilişki vardır.

Çalışabilir yaş nüfusunda ortaya çıkan beceri eksiklikleri, mesleklere dair yaşanan hızlı değişim ve gelişimler dikkate alındığında, bu eksiklikler hem bireylerde hem de genel ekonomide negatif bir etki yaratmaktadır.

Özel sektörün mesleki ve teknik eğitimdeki payının artırılması amacıyla OSB’lerde yer alan özel mesleki ortaöğretim kurumlarına teşvik programları uygulanmaktadır. OSB’ler, ilgili illerde üretimin merkezleri olarak değerlendirilmekte, hem ilin ve bölgesinin ekonomik kalkınması açısından hem de bu bölgedeki imkânlar ile mesleki ve teknik eğitimin iyileştirilmesine fırsat sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Türkiye’de 18 ilde yer alan organize sanayi bölgelerinde 32 mesleki eğitim merkezi hizmet vermekte ve bu kurumlarda 10.820 öğrenci bulunmaktadır. Kocaeli, Konya, Tekirdağ gibi sanayiinin yoğun olduğu illerde MEM sayısı birden fazladır.³⁴ Oysa ülke ekonomisinin en önemli üretim merkezlerinden birisi olan Denizli’deki OSB’lerden sadece DOSB’ de bir adet MEM bulunmaktadır.

İŞKUR tarafından yapılan 2019 yılı Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırmasına göre ; “288 işletmede 1.375 açık iş tespit edilmiştir. Denizli ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Denizli ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 1.375 kişilik açık işin yüzde 63,9’una tekabül eden

³⁴ Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Raporu, MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No: 6, Haziran 2019

879 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Denizli ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 19,9’unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.”

Öte yandan aynı çalışmada “Denizli ilinde 1.239 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Denizli ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 70,1’i bu sektörde gerçekleşmiştir” tespiti yer almaktadır.

Denizli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin “Tesis ve Makine Operatörleri” ve “Montajcılar” olduğu tespit edilmiştir. Bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 51,3’tür.

Denizli ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında ise çoğu meslek için ilk sırada; “Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması” olduğu görülmektedir.³⁵

2. Talebin geçmişteki büyüme eğilimi

İŞKUR tarafından yapılan Denizli ili İşgücü Piyasası Araştırmasına göre; 2011 yılında 25.220 kayıtlı işsiz varken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 39 bin 218 kişiye ulaşmıştır.³⁶

Denizli ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Denizli ilinde Kuruma kayıtlı 5 bin 467 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Denizli ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %13,9’unu oluşturmaktadır. Beden işçilerinin kalifiye olmaması işsizliklerinde en büyük nedenlerdendir.

Görüldüğü üzere yıllar itibari ile hem işgücü talebi hem de işsiz sayısı artmaktadır. Her iki talebin kesiştirilmesi için mesleki eğitim önemli bir anahtar rolü oynayacaktır.

³⁵ Denizli İli İşgücü Piyasası Araştırması, İŞKUR,2019,sf.4,5,6

³⁶ Denizli İli İşgücü Piyasası Araştırması, İŞKUR,2019,sf.7,8

3. Mevcut talep düzeyi hakkında bilgiler

Mevcut talep düzeyinin belirlenmesi amacı ile fizibilite kapsamında 2020 yılında bir anket çalışması yapılmıştır.

Anket çalışmasına %35'si OSB'den, %42 Merkezefendi, % 19 Pamukkale, %2,5 OSB dışında Honaz ilçesinden olan; %79 İmalat, %19 Hizmet, %11 Ticaret, %3 İnşaat ana faaliyetinde olan 325 işletme katılmıştır. Yapılan anket çalışması sonunda firmalardan %25'ini sadece kanunen zorunlu eğitimleri aldığı, %18 ise hiç eğitim aldırmadığı, zorunlu eğitimler dışındaki eğitimleri de aldırarak firma oranının sadece %57 olduğu tespit edilmiştir. Aynı kitlenin %88'i merkezdeki eğitimlere katılmak istemektedir. DOSB önderliğinde DTO, Pamukkale Üniversitesi, DOSTEK ve ABİGEM ile Danışma Kurulu oluşturularak saha ziyaretleri yapılmış, çalıştay düzenlenmiştir. Bu süreçte yapılan analizlerle ilimizin mesleki eğitim ve test ihtiyacına binaen hizmetlerin iki farklı kitleye dönük olması ile ihtiyacın daha iyi karşılanabileceği tespit edilmiştir. Niteliksiz ve/veya işsiz kişilere yönelik Meslek Edindirme Kursları ile temel bilgi/beceri kazandırma eğitimlerinin verilmesi, firmaları çalışan personele güncel teknolojiler, verimli çalışma ve profesyonel işgücü oluşturmaya dönük Meslek Geliştirme Kursları verilmesi istenmektedir. Ayrıca firmalar ortak ihtiyaçları olan testlerin de yapılması, cihazların ortak kullanma açık olması talebini iletmışlerdir.(Ek iii.1. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Talep Araştırması)

4. Mevcut kapasite ve geçmiş yıllar kapasite kullanım oranları

Mevcutta DOSB' ye ait bir mesleki eğitim merkezi bulunmamaktadır. Halen DOSAV' a ait DOSTEM Akademi, MEB onaylı özel sektör MEM olarak bir ilktir. DOSTEM Akademi sınırlı imkanları ile mesleki eğitimler vermektedir. Bugüne kadar kurum tarafından verilen mesleki eğitimler;

- Elektrik ve Otomasyon Pano Montörlüğü
- AutoCad
- Proje Yönetimi
- Bilgisayar Destekli Armürlü ve Jakarlı Kumaş Desencisi Yetiştirme Eğitimi
- Pulse Nakış Desen Programı Temel Eğitimi
- Bilgisayar Destekli Modelistlik Eğitimi
- Photoshop ve İllustratör Eğitimi
- Dokum Konfeksiyon Makineci Eğitimi
- Yatak Odası Tekstili Hazırlama

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Projesi ile DOSB' ye ait olacak MEM, gerek DOSB'nin ve gerekse DOSTEM Akademi'nin de mevcut imkanlarından faydalanarak, Denizli Sanayicisinin ihtiyaçlarına göre, revize edeceği, hayat boyu öğrenme felsefesine

uygun meslek edindirme, meslek geliştirme, farkındalık seminerleri ve sertifika eğitim programları düzenleyebilecek bir yetkinliğe kavuşturulacaktır

Yine proje ile, DENİZLİ’ de bir ilk olacak tekstil ve makine sektörlerine hitap eden bir test merkezine sahip olunacaktır.

vi. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini

1. Bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ve talep tahminleri ile ilişkisi

GRAFİK 1- EN ÇOK İHTİYAÇ DUYULAN MESLEKLER

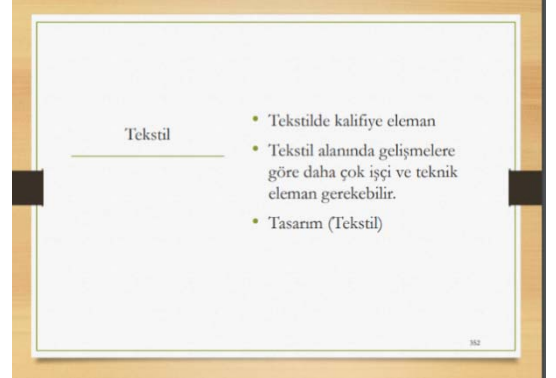
Yerel yönetimlerin bölge planları kaynak dokümanlarından; Nisan 2015 Tarihinde, Denizli Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, DSO ve İŞKUR işbirliği ile hazırlanan ve GEKA desteği ile yayınlanan “Denizli Mesleki Eğitimde Hedef 2023 Araştırma Raporu’na göre bölgede en fazla işgücüne ihtiyaç duyulacak ilk iki sektör; tekstil ve sanayi sektörüdür. Tekstil sektöründe teknik ve kalifiye eleman ile tasarımcı, Sanayi sektöründe ise Makine Teknikerliği ve teknisyenliği sayılmaktadır.³⁷

³⁷ Denizli Milli Eğitimde Hedef 2023 Araştırma Raporu, Nisan 2015, Sayfa 350- 353, Erişim Tarihi 10.10.2020

GRAFİK 3- DENİZLİ'DE SANAYİDE İHTİYAÇ DUYULAN MESLEKLER

GRAFİK 2- DENİZLİ'DE TEKSTİL SEKTÖRÜNDE İHTİYAÇ DUYULAN SEKTÖRLER

Bölgesel kalkınmayı planlamak ve desteklemek ile görevli Güney Ege Kalkınma Ajansının (GEKA) yayınlamış olduğu TR32-Düzy 2 bölgesi Bölge Planında (2014-2023) aşağıda belirtilen dört gelişme eksenini altında Denizli, Muğla ve Aydın'ı içeren bölge için hedeflenen gelecek aşğıdaki şekilde tarif edilmektedir:

- “Zengin Beşeri Sermaye, Güçlü Toplumsal Yapı
- Yüksek Katma Değer ve Yenilik Odaklı Üretim
- Dört Mevsim Turizm
- Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevre”

Planda ; “7.1.Zengin Beşeri Sermaye, Güçlü Toplumsal Yapı” gelişme ekseninde Bölge'nin beşeri sermayesinin ve bu sermayenin geliştirilmesi yönünde atılacak adımların Bölge'nin gelecekteki konumunda yadsınamaz önemine yönelik olarak; “İstihdam ve işgücü verimliliğinin artırılması, eğitim ve sağlık hizmetleri altyapısının geliştirilmesi ve bu hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, sosyal ve kültürel sermayenin geliştirilmesi, sosyal içermenin sağlanması hedeflenmiştir” ibaresine yer verilmiştir.

Planda geleceğe ulaşmak için alınacak tedbirlere ilişkin “Tedbirlerin mekânsal dağılımı” bölümü içeriğinde “7.1 Zengin Beşeri Sermaye, Güçlü Toplumsal Yapı” başlığı altında; “Mesleki eğitimin ortaöğretim içindeki payı AB ülkelerinde %60 iken bu oran Türkiye genelinde %40, Bölge'de ise %46'dır. Ancak Bölge'nin öne çıkan sektörleri için nitelikli ve kaliteli işgücü sağlanması açısından önem arz eden mesleki eğitim liseleri piyasanın gerekliliklerini karşılamada yetersiz kalmakta ve beklentiyi karşılayamamaktadır. Bölge'de turizm ve sanayi sektörlerinde nitelikli işgücü eksikliği bulunmaktadır.” saptaması yapılmaktadır.

Bu başlık altında plan dönemine ait olarak aşağıdaki hedefler yer almaktadır;

- “Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal hizmetler geliştirilerek yaygınlaştırılacak, ekonomik ve sosyal hayata katılımları artırılacaktır.
- “Göçle gelen bireylerin mesleki becerileri geliştirilerek toplumsal faaliyetlere ve işgücü piyasalarına katılımlarının kolaylaştırılması, kent kültürü ve kentlilik bilincinin oluşturulmasına yönelik faaliyetler teşvik edilecektir.”

“Tedbirlerin mekânsal dağılımı” bölümü içeriğinde diğer bir başlık olan “7.2.Yüksek Katma Değer ve Yenilik Odaklı Üretimi” altında ise

- “Yenilik, teknoloji, tasarım ve markalaşma kapasitesi yüksek sanayi sektörü dönüşümü sağlanacaktır.” Hedefi proje konumuz ile direkt bir hedef olarak dikkati çekmektedir. Bu hedef içinde “OSB ve KSS’lerin altyapıları güçlendirilerek işletmelerin bu alanlara taşınması teşvik edilecek ve üniversiteler ile işbirliği içerisinde bu alanlarda uygulamalı Ar-Ge, tasarım, test, eğitim çalışmaları yapmalarına olanak sağlayacak altyapıların oluşturulması desteklenecektir” ibaresi yer almaktadır.

Yine aynı planda 2023 yılında Aydın, Denizli ve Muğla illerinin nüfuslarında yaklaşık %6,24 artış beklentisi olduğu, bu artışın sebebinin de doğum ve ölüm gibi doğal nedenlerin yanı sıra göç nedeniyle olacağı tahmin edilmektedir.

Bu saptamalardan sonra bölge planında “6.1.5 İstihdam ve Çalışma Hayatı” başlığı altında “121. Nitelikli işgücüne sahip etkin bir işgücü piyasası oluşturulacaktır” hedefi yer almıştır.

Bölge planı ekleri içinde “Bölge Planının Hayata Geçirilmesine Yönelik Proje Örnekleri” başlığı altında Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi projesinde “Tekstil ve makine sektörlerine yönelik meslek yüksekokulları, özel sektör temsilcileri, Odalar, OSB’ler ortaklığında gerçekleştirecek işbirliği ve platform oluşturulması, işbaşı eğitim olanaklarının geliştirilmesi, yerel ihtiyaçların tespiti ile eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi” görevleri için OSB’lere sorumluluk yüklenmiştir.

Gerek üst planların yüklediği sorumlulukların gereği ve gerekse sanayicilerin talebi gereği olarak OSB’nin de planları arasında “Denizli’de girişimci ve sanayicilerin nitelikli işgücü ihtiyacının giderilmesine yönelik projeler geliştirmek” hedefi yer almıştır.

İşbu fizibilite kapsamında yapılan saha araştırması verilerinin değerlendirilmesi sonuçlarında da görüleceği üzere bölge sanayicilerinin de talebi işgücü niteliklerinin geliştirilmesidir.

Görüldüğü üzere; bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ile saha araştırmasıyla edinilen talep tahminleri birbiri ile gayet ilişkili ve tutarlıdır.

2. Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.

Talebin gelecekteki gelişim potansiyeline ilişkin olarak çeşitli kamu kurumlarının yapmış olduğu çalışmalar mevcuttur. Bunlardan ilki, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün başlatmış olduğu 2019 yılı Mesleki ve Teknik Eğitim Faaliyetleri kapsamında “Geleceğim Mesleğim” teması altında İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Güney Ege Kalkınma Ajansı işbirliği ile yapılan çalışmadır.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde firmaların yüzde 19,3’ü, Denizli’de ise firmaların yüzde 16,4’ü istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 iken Denizli’de ise yüzde 1,7 olarak gerçekleşmiştir.

Dolayısı ile halen mevcut durumda nitelikli işgücü bulmakta zorluk çektiğini ifade eden işverenlerin istihdam artışını durumunda bu ihtiyacının daha derinleşeceği barizdir.

Diğer bir araştırmada İŞKUR Denizli İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Denizli İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu 2019 Yılı Faaliyet Raporu dur. Raporda aşağıdaki bulgular yer almaktadır;

“Denizli’de işe yerleştirme oranı %65,4 olarak hesaplanmıştır. Yaş grupları açısından inceleme yapıldığında işsizlerin %58,34’ünün 20-34 yaş grubundaki işsizler olduğu görülmektedir. Bu grubun büyük çoğunluğu mesleksizdir. Bu nedenle bu kesime yönelik vasıf geliştirici Meslek Edindirme Kursları ve İşbaşı Eğitim Programlarının devamlılığının sağlanması gerekmektedir. İşe yerleştirilenlerin sektörel dağılımı incelendiğinde ise en fazla yerleştirmenin %60,5 ile imalat sektöründe olduğu görülmektedir

TÜİK verilerine göre ise; TR 32 Bölgesinde 15 yaş üstü, eğitimi nedeni ile istihdama katılamayan nüfus 2018 yılından bu yana azalış gösterse de 2019 yılı itibarı ile halen %2,54 düzeyindedir.”

TÜİK tarafından gerçekleştirilen nüfus projeksiyonu çalışması,TR32 Bölgesi illerinin nüfus yapılarında meydana gelecek değişimlerin tahmin edilmesi açısından önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Bu çalışmaya göre 2023 yılında Aydın, Denizli ve Muğla illerinin nüfuslarında yaklaşık %6,24 artış meydana gelmesi beklenmektedir, bu artışın sebebinin doğum ve ölüm gibi doğal nedenlerin yanı sıra göç nedeniyle olacağı tahmin edilmektedir. Denizli nüfusunun 2023’ de 1.001.981 kişiye yükselmesi beklenmektedir. Bu oranlar

incelendiğinde 2023 yılında TR32 Bölgesi nüfusunun yıllık ortalama artış hızının %0 7 olması beklenmektedir.³⁸

Artan nüfus ile birlikte istihdam talebi ve mesleki eğitime duyulacak ihtiyaç da artacaktır. Mevcut durumda dahi yapılan anket çalışmasının sonucuna göre çalışmaya katılan firmaların %44'ü yeni personele ihtiyaç duymaktadır. Yine 325 firmanın 286'sı (%88) düzenlenecek eğitimlerden faydalanmak istediklerini belirtmiştir. Bu durumda gelecekte de merkeze talebin artacağını planlamak hatalı bir varsayım değildir.

Günümüzde teknoloji çok hızla değiştiğinden, her firmanın bu gelişimi takip ederek makine parkını sürekli yenilemesi çok zordur. Ancak yeni gelişmeler, gerek verimliliği ve gerekse kaliteyi dolayısı ile firmaların rekabet gücüne de etkilemektedir.

Denizli ülkenin önemli sanayi kentlerinden birisi olmakla beraber girişimci niteliği ile dikkati çekmektedir. Ocak-Ekim 2020 periyodunda açılan firma sayısı 1331 iken, kapanan firma sayısı 417'dir.³⁹

Mevcut ve yeni açılan firmaların sürdürülebilirliği rekabet güçlerine bağlıdır.

Bu nedenle projenin hedef kitlesini oluşturan 25.942 firmanın hizmetine sunulacak bir test merkezi Denizli sanayinin gelecekteki rekabet gücünü pozitif etkileyecektir.

3. Talep tahminlerine temel teşkil eden varsayımlar, çalışmalar ve kullanılan yöntemler (basit ekstrapolasyon, model vb.)

Talep tahmini için saha araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma Kantitatif Araştırma Tekniklerinden “yüz yüze anket” yöntemi kullanılarak PAPI tekniği (kâğıt-kalem) yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Bu kapsamda DOSB' de yer alan firmaların %80,2' sini oluşturan 325 firma temsilcisi ile “Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Talep Araştırması” yapılmıştır (Ek iii. 1)

Mevcut talebin gelecekteki kestirimi için ise bölge planlarından faydalanılmıştır.

Ayrıca TÜİK nüfus, istihdam ve eğitim verileri de değerlendirilmiştir.

³⁸ GEKA TR32 DÜZEY 2 BÖLGESİ Bölge Planı 2014-2023, sf.29

³⁹ <http://www.dso.org.tr/images/file/istatistik/2009/gu.pdf>, Erişim Tarihi 10.10.2020

6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ - ÜRETİM PROGRAMI

6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ- ÜRETİM PROGRAMI

i. Üretim ve Satış Programı

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi 3 grup hizmet vermeyi planlamaktadır;

1. Mesleki ve Teknik Eğitim Hizmetleri
 - Meslek Edindirme/Meslek Geliştirme Eğitimleri,
 - Kapasite Arttırma ve Kanunen zorunlu eğitimler
2. Tekstil ve Makine Sanayicilerine Test Atölyelerinden faydalanma hizmeti
3. Mesleki Yeterlilik Kurumlarına yönelik belgelendirme hizmeti için yer tahsisi

Eğitim ve test hizmetleri, Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı (DOSAV) tarafından kurulan Denizli Organize Sanayi Bölgesi Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesine (DOSTEM Akademi) tahsis edilen binada yer alan 25 kişilik 4 sınıf ile 1 adet atölyede gerçekleştirilecektir. Eğitimlerin günleri ve saatleri DOSB’de bulunan firmaların talepleri ve merkezin iş programı doğrultusunda belirlenecektir.

DMETEM’ de 2021 yılında altyapı hazırlıklarının tamamlanması, makine-ekipman ve tefrişatın satın almalarının tamamlanarak yerleşimlerinin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Merkezde 2022 Mayıs ayında eğitimlerin ve test hizmetlerinin başlaması planlanmaktadır.

Merkez, 2022 Mayıs ayında hizmete açıldığından bu yılda 8 ay çalışılabilecektir. Diğer takip eden yıllarda ise 12 ay hizmet verecektir. 2022 yılının ilk yıl olması, gerek talep ve gerekse arz açısından deneyime ihtiyaç duyulması nedeni ile kapasitenin %57’sinin kullanılacağı tahmin edilmektedir.

Şöyle ki; 2022 Mayıs ayından yılsonuna kadar 167 iş günü mevcuttur. Merkezin günde 8 saat hizmet vermesi planlanmaktadır. Bu durumda ilk yılda tam kapasitede 5.344 saat hizmet verebilecektir. Kapasite hesabında, test hizmetleri uygulamalı eğitim sırasında verileceğinden ayrıca hesaplanmamıştır.

TABLO 40-DMETEM'İN KAPASİTE KULLANIM ORANLARI

KAPASİTE	YILLAR														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ÇALIŞMA GÜN	167	253	250	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251
ÇALIŞMA SAATİ	1.336	2.024	2.000	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008	2.008
SINIF SAYISI	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
TOPLAM SAAT	5.344	8.096	8.000	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032	8.032
KKO	0,57	0,75	0,82	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81

1. Bilgilendirme ve Mesleki ve Teknik Eğitim Hizmetleri

Merkezin 15 yılda kapasiteleri ve kapasite kullanım oranları Tablo 41'de sunulmuştur. Yıllar itibari ile 1. hizmet yılında 500 katılımcı ile başlayan kapasite on beşinci yılda 975 katılımcıya ulaşabilecektir. Böylelikle on beşinci yılın sonunda toplam 14.125 katılımcının eğitim görmesi hedeflenmektedir.

- Meslek Geliştirme / Edindirme Eğitimleri

Mesleki Geliştirme Eğitimleri özellikle DOSB firmaları olmak üzere Denizli'de yerleşik tüm sanayi firmaları çalışanlarının bilgi ve becerilerini arttırma, dönüştürme amaçlı düzenlenecektir.

Meslek Edindirme Eğitimleri ise Üniversite, ilgili STK'lar ve sanayicilerin talep ettikleri meslek ve becerilerini kapsayacak şekilde düzenlenecektir. Hedef kitleye ulaşma konusunda İŞKUR ve ilgili STK'lar ile iletişim kurulacaktır. Hedef kitlesi olarak işsizler ve dezavantajlı (engelliler, kadınlar, göçle gelenler, eski hükümlüler vb.) gruplar belirlenmiştir.

Bu kapsamdaki eğitimler için İŞKUR ve Halk Eğitim Merkezleri (HEM) ile iş birliği yapılacaktır. Kursiyerlerden ücret alınmaması veya sembolik bir ücret alınması planlanmaktadır. Ancak eğitim maliyetinin tamamının İŞKUR ve HEM tarafından karşılanması durumunda ücretlendirme yapılmayacaktır.

Bu kurumlar tarafından karşılanamayan kısmı olursa DOSAV desteği ile tamamlanacaktır.

DOSTEM Akademi, eğitim programlarını tamamlayan katılımcılara MEB onaylı sertifika verilebilme yetkisine sahiptir. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi (DMETEM) de DOSTEM Akademi tarafından işletileceğinden MEB modüllerine uygun olarak yapılan eğitimlerinde, katılımcılarına MEB onaylı sertifika verebilecektir.

Eğitimlerin finansmanı konusunda KOSGEB desteklerinden faydalanılması planlanmaktadır. Ancak maliyetin KOSGEB tarafından karşılanamayan kısmı için talep eden firmaların katkısı talep edilecektir.

- Kapasite Arttırma ve Kanunen zorunlu eğitimleri

Kapasite arttırma eğitimleri, kanunen alınması zorunlu eğitimlerin (Kişisel Verileri Koruma Kanunu, İlk yardım, İş Güvenliği vb. gibi) yanı sıra çalışanların kendisini geliştirmesi için faydalanacağı diksiyon, güvenli internet kullanımı, iletişim, yabancı dil, kalite, ihracat vb. konularda olacaktır.

Kapasite artırma eğitimlerinin 2022 yılında bir, takip eden yıllarda ise yılda iki kez yapılması planlanmıştır. Kapasite arttırma eğitimlerinde ortalama bir eğitim süresi 12 saat olarak belirlenmiştir.

TABLO 41- DMEMET' DE PLANLANAN MODÜL VE KURSİYER SAYISI

	YILLAR															TOPLAM
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
MODÜL SAYISI (ADET)	20	38	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	565
MODÜL SÜRESİ (SAAT)	3.068	6.112	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	6.528	94.044
KURSİYER SAYISI	500	950	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	975	14.125

2. Test Hizmetleri

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi'nde; makine ve cihazlar, Tekstil ve Makine sektöründeki şirketlerinin ve girişimcilerin hizmetine sunularak Tablo 42 ve 43'de belirtilen testleri yaptırabilmesi imkânı sağlanacaktır. Merkezdeki test hizmetleri çalışma saatleri, öğrencilerin ders programları ve şirketlerin önerileri doğrultusunda planlanacaktır.

Tekstil sektörü için hizmetler “adet” bazında, makine sektörü için ise “Sertlik Ölçme” testi dışında süre bazında verilmiştir. Bu nedenle adet başına verilen hizmetlerde adet, süre başına verilen hizmetlerde ise saat başına birim ücret belirlenmiştir.

Tekstil sektöründe numune üretimi ve 4 farklı başlıkta test yapılabilecektir. Makine sektöründe ise 5 farklı test yapılabilecektir. Atölyelerin kullanımı 1. Yılda Mayıs 2022 tarihinde başlayacağından bu yılda 8 aylık bir süre için toplam test adetleri/süreleri, takip eden yıllarda 12 ay çalışıldığından hali ile takip eden yıllara oranla daha az sayıda planlanmıştır

TABLO 42-TEKSSTİL SEKTÖRÜ İÇİN PLANLANAN TESTLER

TEST ADI	BİRİM	1.YIL (MAYIS-ARALIK)- 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
NUMUNE ÜRETİMİ ⁴⁰	ADET	42	80	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1422
TER VE SU HASLIĞI TESTİ	ADET	5	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	144
İPLİK SARIMI TESTİ	ADET	5	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	144
KURUMA ORANI KONFOR TESTİ	ADET	3	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	114
NEM YÖNETİMİ KONFOR TESTİ	ADET	3	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	114
UV KORUMA PERFORMANS TESTİ	ADET	3	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	114

⁴⁰ 1 adet numune 5m3 olarak hesaplanmıştır.

TABLO 43-MAKİNE SEKTÖRÜ İÇİN PLANLANAN TESTLER

TEST ADI	BİRİM	1.YIL (MAYIS-ARALIK)- 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
3D ÖLÇÜM CİHAZI	SAAT	20	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	440
3D MODELLEME	SAAT	10	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	290
SERTLİK ÖLÇME TESTİ	ADET	8	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	288
METAL MALZEME RÖNTGEN	SAAT	20	40	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	840
SPEKTROMETRE	SAAT	12	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	502

3. MYK Belgelendirme için sınav yeri sağlama hizmeti

5544 Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanununa göre belgelendirme hizmetleri için onaylanmış kuruluşlar sınavlar için donanımlı atölyelere ihtiyacı duymaktadırlar. DMETEM bu amaçla atölyelerini kullanıma tahsis etmeyi planlamaktadır.

Buna göre 1. Yılda hizmet üretim başlangıcı Mayıs 2022 olduğundan 8 aylık bir süre için toplamda 120 kişinin MYK belgesi alması için hizmet sunulması planlanmıştır. Takip eden yıllar 12 ay çalışılacağından hizmet sunulan kişi sayısı yılda 200'e kadar çıkabilecektir. Mesleki Yeterlilik Sınav Kurumlarının 15 yılda toplam 2920 kişinin mesleki yeterlilik belgesi için DMETEM' den faydalanması planlanmaktadır. (Tablo 44)

TABLO 44-PLANLANAN MYK BELGESİ HİZMET SUNUMU SAYISI

MYK SBELGESİ HİZMETİ	1.YIL (MAYIS- ARALIK)- 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
<i>Kişi SAYISI</i>	120	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2920

ii. Pazarlama Stratejisi

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi (DMETEM), kamu yararı gözetilen bir yapı olarak, satış stratejisini kar amaçlı oluşturmayacaktır. Ancak sürdürülebilirlik temelinde bir fiyatlama politikası gütmeyi esas almıştır.

DMETEM tarafından verilecek hizmetlerin DOSB üyelerine duyurulması için kurumun web sitesi, SMS ve e-posta ağının yanı sıra, DBB, DTO ve DSO'nun web siteleri, SMS ve e-posta hesapları ile sosyal medya hesaplarından da faydalanılacaktır.

Merkezin açılışı DOSB ve yukarıda sayılan STK'ların üyelerinin davet edileceği bir tören ile yapılacak, basın ve medya aracılığı ile geniş kitlelere duyurumu gerçekleştirilecektir. Ayrıca düzenlenecek olan geniş katılımlı konferans, çalıştay ve seminerler ile merkezin tanıtımı sağlanacaktır.

Merkez faaliyete geçtikten sonra ise; yapılan her bir eğitim gerek web sitesinde ve gerekse yerel basında haberleştirilecektir.

Test Hizmetleri, belirli periyodlar ile DOSB üyelerinin yanı sıra DTO ve DSO ve üyelerine e-posta yolu ile hatırlatılacaktır.

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

i. . Fiziksel ve coğrafi özellikler

- Coğrafi yerleşim

Proje, Denizli OSB ye ait 21U III pafta 131 ada ve 1 no.lu parselin (16.500 m2) 3300 m2'lik kapalı alanında uygulanacaktır. Uygulama alanı Gürlek Köyü Honaz İlçesi sınırları içindedir. Tanımlanan alan DOSB tarafından DOSTEM İktisadi İşletmesi' ne DOSTEK ve DOSTEM Akademinin işletilmesi amaçlı tahsis edilmiştir.

Proje uygulama yeri bulunan Denizli merkezinde yaklaşık 20 km. mesafededir.

ŞEKİL 2-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ'NİN DENİZLİ'DE BULUNDUĞU MEVKİİ

ŞEKİL 1-DOSB KROKİSİ

ŞEKİL 3-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ'NİN DOSB İÇİNDE KONUSU

ŞEKİL 4- DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİNİN BİNA İÇİNDEKİ KONUMU

- İklim (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgâr vb.)

DOSB Honaz ilçe sınırları içindedir. Honaz İlçesi, Honaz İlçesi, Gürlek Mahallesi sınırları içinde yer almaktadır. Honaz, Ege Bölgesi'nin en yüksek dağı olan Honaz Dağının (2.571 m) kuzey eteğinde yer alır. İlçenin, Ege Bölgesi'nin Akdeniz Bölgesi'ne yakın kısmında yer almasından dolayı iklim ve tarım çeşitlilik göstermektedir. Zengin bir flora ve faunaya sahip olan Honaz'ın iklimi yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlıdır.

- Toprak ve arazi yapısı ile ilgili bilgiler

Bölge, tarıma elverişsiz olduğundan sınai yerleşim için uygun bulunmuştur. Bölgenin toplam alanı 4.360.000 m², sanayi parseli alanı 3.019.000 m², Merkezi Atıksu Arıtma Tesisi alanı 28.836 m²'dir. Geri kalan 1.312.164 m² ise yeşil alan, yol, park ve sosyal tesislerden oluşmaktadır.

- Bitki örtüsü

DOSB yönetici şirketi yönetim kurulu, çevre bilincini en önemli prensip kabul etmiş ve bu doğrultuda yapmış olduğu çalışmalar neticesinde; 2008 yılında Çevre ve Orman Bakanlığı'nca ülkedeki tüm OSB'ler arasında düzenlenen "En Çevreci OSB" yarışmasına 24 OSB ile birlikte katılmış olup; DOSB, Türkiye ikincisi olarak Çevre ve Orman Bakanlığı'nca "Çevre Beratı" ile ödüllendirilmiştir.

DOSB'nin çehresini daha düzenli, temiz ve modern bir görünüme kavuşturmak amacıyla çevre düzenlemeleri ve yeşillendirme çalışmalarımız hızla devam etmektedir. Yeşile ve peyzaj çalışmalarına verilen önem sayesinde bölge adeta botanik bahçesine çevrilmiştir.

- Su kaynakları

Kullanma suyunun özellikle yaz aylarında yetersiz kalması neticesinde Bölge içinde muhtelif yerlerde 7 adet, Kaptaj Mahallinde ise 3 adet olmak üzere toplam 10 adet sondaj yapılarak su kuyusu açılmıştır. Bugün itibarı ile su deposu ve açılan sondaj kuyularıyla beraber toplam 420 lt/sn'lik kullanma suyu OSB şebekesine verilmektedir.

Bölgedeki bütün parsellerin önünden kullanma suyu, kanalizasyon, yağmursuyu drenaj şebekesi, doğalgaz ve içme suyu şebekesi, PTT yeraltı şebekesi geçmektedir ve bu şebekelerin parsel bağlantıları tamamlanmıştır.

- Diğer doğal kaynaklar

Bölgede mermer, traverten ocakları sayıca fazla olup rezerv açısından zengindir.

ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı

Bölgenin toplam alanı 4.800.000 m² olup sanayi parseli alanı 3.019.000 m², Merkezi Atık su Arıtma Tesisi alanı 28.836 m²'dir. Geri kalan alan ise yeşil alan, yol, park ve sosyal tesislerden oluşmaktadır.

DOSB ekonomik ve fiziksel altyapısı tamamlanmış bir oluşumdur. Bölgede firmalar birinci derece ağırlıklı olarak tekstil ile ikinci derecede ise metalik olmayan mineral ürünler imalatı ile iştigal etmektedirler. Bölgedeki toplam istihdam ortalama 25 000 kişidir.⁴¹

Bölgenin elektrik, su, arıtma vb. ihtiyaçlarının karşılanması ekonomik ve fiziksel altyapıyı güçlendirmiştir. Bu kapsamda;

- Kaptaj mahallinde açılan su kuyularının enerji ihtiyaçlarının karşılanması amacı ile bölge personeli tarafından 700 metre uzunluğunda ENH (Enerji Nakil Hattı) tesis edilmiş ve 160 KVA'lık direk tipi trafo tesis edilerek su pompaj istasyonuna enerji verilmiştir.
- DOSB'de kurulan arıtma tesisinin amacı bölgede yer alan sanayi kuruluşlarından kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atık suların arıtılarak Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği standartlarında deşarj etmektir.
- DOSB Merkezi Atık su Arıtma Tesisi İnşaatı Şubat-1997 tarihinde başlamış ve 31.12.1997 tarihinde tamamlanmıştır. Merkezi Atık su Arıtma Tesisinin kapasitesi 42.000 m³/gündür. Arıtma Tesisi fiziksel (mekanik), kimyasal, biyolojik arıtma ile çamursuzlaştırma ünitelerinden oluşmaktadır.
- Arıtma tesisi çıkış suyu, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen üst sınır değerlerinin altında olup, deşarj izni ve Arıtma Tesisi Belgesi Çevre Bakanlığı'ndan alınmıştır.

⁴¹ Emrah Çelik, Dilek Keleş, Güney Ege Bölgesi Organize Sanayi Bölgeleri Araştırma Raporu, GEKA, Ekonomik Araştırmalar Ve Planlama Birimi, Temmuz 2014, sf.6, Erişim Tarihi: 13.10.2020

- DOSB’ de faaliyette olan tesislerin bugün için kurulu elektrik gücü 120 MVA ve kullanılan fiili güç ise 65 MW’dır. Ayrıca tahsis edilmiş olan tesisler faaliyete geçtiğinde 5 MVA’lık ilave bir güce ihtiyaç olacağı hesaplanmakta ve bu konuda çalışmalar devam etmektedir. DOSB’de yüksek ve alçak gerilim enerji nakil hatları parsellerin arka sınırlarını takip ederek yayılmakta, tesislerin kuruluş sırasında gerekli A.G. ihtiyacı karşılandıktan sonra her kuruluş, kendi tekniği ve ihtiyacına göre 31,5 KV’lık kendi enerji transformatör merkezini kurmak suretiyle enerjiyi kullanmaktadır.

iii. Sosyal Altyapı

DOSB ve çevresinde bulunan fabrikalarda çalışan yaklaşık 25 bin kişinin sosyalleşme ihtiyaçları için gerekli altyapı oluşturulmuştur.

Bu amaçla bölgede; Kreş, Özel DOSTEK Koleji, PAÜ OSB Semt Polikliniği, 112 Acil Sağlık İstasyonu, eczane, gümrük müdürlüğü, DOHAŞ Antrepo, itfaiye, tır parkı, TSE Müdürlüğü, spor tesisleri, cami, ticaret merkezi, PTT ve Jandarma bulunmaktadır.

iv. Kurumsal Yapılar

• DOSB (Denizli Organize Sanayi Bölgesi)

Yüksek Planlama Kurulu'nun 23.12.1974 tarih ve 139 sayılı raporunun kabulü ve 28.07.1967 tarih ve 933 sayılı Kanun'un 2/c bendinin 13'üncü maddesine göre; 24.01.1975 tarih ve 7/9359 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile resmen kurulmuştur.

506 sayılı SSK ve 4857 sayılı İş Kanunu'na bağlı olarak 113 personel çalışmaktadır.

OSB'nin bölgedeki İştirakleri;

- Dohaş Antrepo
- DOSB Teknik Koleji (DOSTEK)
- DOSB Sanayicileri Vakfı (DOSAV)
- Denizli OSB Elektrik Enerjisi Tedarik Top. Sat.Tic.A.Ş.
- DOSTEM (Akademi) İktisadi İşletmesi
- DOSTEM İktisadi İşletmesi İlkyardım Merkezi

• DOSAV (Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı)

DOSAV, ülkemizin önemli sanayi merkezlerinden biri olan Denizli’de, Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı olarak 06.04.2018 tarih itibari ile kurularak Resmi Gazete’ de kararın yayınlanması sağlanmıştır. Kurulan vakfa, DOSB’de faaliyet gösteren ve katılımcı sıfatı kazanan tüm sanayiciler faaliyet gösterdikleri süre boyunca talepleri halinde 1 kişi ile temsil edilmek şartı ile üye olabilmektedir. Vakıf amacını gerçekleştirme kapsamında ilk aşamada Denizli Organize Sanayi Bölgesi Vakfı, Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi (DOSTEM Akademi) İktisadi İşletmesi

kurularak Denizli Ticaret Sicil Müdürlüğünün 05.06.2018 tarih ve 2018-GD-8264 sayı ile tescil ve ilan ettirilmiştir.

- **DOSTEM Akademi (DOSB Meslek Edindirme Ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi)**

DOSTEM Akademi, DOSAV tarafından Vakıf senedinde belirtilen amacını gerçekleştirmek ve bu kapsamda “Özel Okul Statüsüne” aldırılan ve 30 yıl süre ile bölgemize devri gerçekleştirilen bölgemizdeki İl Özel İdaresi 75.Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin eğitim-öğretim faaliyetleri ile sanayicilerin gereksinim duyduğu diğer yetişkin eğitimi faaliyetlerini yürütmek amacı ile 05.06.2018 kurulmuştur.

DOSTEM Akademi, Türkiye’de ilk özel mesleki eğitim merkezi olma özelliğine sahip bir kurum olarak T.C. Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika verme yetkisine de haizdir.

DOSTEM Akademi’de;

- 1 adet yönetici odası,
- 1 adet sekreteryaya,
- 1 adet eğitimci odası,
- 1 adet mutfak,
- 2 erkek 2 bayan WC,
- 1 adet malzeme odası,
- 2 adet giyinme/soyunma kabini,
- 4 adet teorik ve uygulama sınıfı,
- 2 adet toplam 25 bilgisayarlı bilgisayar laboratuvarı,
- 1 adet ilkyardım eğitim sınıfı,
- 1 adet ilkyardım müdür odası

yer almakta olup, kurumun eğitim ve uygulama/test laboratuvarlarına tahsis ettiği toplam açık-kapalı alan büyüklüğü yaklaşık 3300 m²’dir.

- **Denizli Organize Sanayi Bölgesi Teknik Koleji**

Denizli OSB içinde yer alan Teknik Kolejin ilk adımı, Denizli OSB Müdürlüğü ile Denizli Valiliği’nin imzaladığı 18.06.1999 tarihli protokol ile DOSB Müdürlüğü’nün arsa tahsisi sonucunda atılmış ve okul inşaatı iki yıl içinde tamamlanmıştır. Denizli Valiliğinin Bakanlık Makamına 01.08.2000 tarih ve B.08.4.MEM.4.20.00.09.311./19536 sayılı teklifi ile Milli Eğitim Bakanlığının 18.08.2000 Tarih ve 235/7780 sayılı olurları ile 2000-2001 Eğitim Öğretim yılında bünyesinde Bilgisayar, Boya-Apre, Dokuma, Elektrik, Konfeksiyon ve Örme Teknolojisi bölümleriyle Vali Yusuf Ziya Göksu 75. Yıl Tekstil Meslek Lisesi olarak öğretime açılmıştır. Daha sonra okulun adı Denizli Valiliğinin 18.09.2000 tarih ve 311/23866 sayılı oluru ile Denizli İl özel İdaresi 75. Yıl Tekstil Meslek Lisesi Olarak değiştirilmiştir. Aynı olur ile Honaz İlçesinden ayrılarak Merkeze bağlanmıştır. 2006 yılı Haziran ayında da okul bünyesinde Anadolu Lisesi açılmış olup adı

Denizli İl Özel İdaresi 75. Yıl Anadolu Meslek ve Tekstil Meslek Lisesi olarak değiştirilmiş, 12.04.2007 tarihinde de idari ve mali yönden yeniden Honaz İlçesine bağlanmıştır. 2007/2008 Eğitim Öğretim yılında Anadolu Teknik Lisesi açılmış olup, adı İl Özel İdaresi 75. Yıl Anadolu Teknik, Anadolu Meslek ve Tekstil Meslek Lisesi olarak değiştirilmiştir. 2018/2019 Eğitim Öğretim yılında ise Denizli Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, okulu kendi bünyesine dâhil etmiş ve Özel Denizli Organize Sanayi Bölgesi Teknik Koleji Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini (DOSTEK) kurmuştur. Böylece özel bir statüye kavuşturulmuştur.

Okulda Elektrik Elektronik Teknolojisi, Endüstriyel Otomasyon Teknolojisi, Makine Teknolojisi, Tekstil Teknolojisi ve Moda Tasarım olmak üzere beş farklı alanda eğitim öğretim hizmeti verilmektedir. Denizli Ekonomisine ve Sanayisine nitelikli ara eleman yetiştirmek amacı ile açılan okuldan mezun olan öğrencilerimiz bugün Denizli Tekstil Sanayi başta olmak üzere tüm sanayi dallarının nitelikli, yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamaktadır. Okul, Denizli Organize Sanayi Bölgesinde kurulmuş olmasının verdiği imkânları en iyi şekilde değerlendirmektedir.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Proje 17 Temmuz 2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek 1 listesinde bulunan işleri yapmayacağı için ÇED raporu alınmasına gerek yoktur.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti

Proje Denizli Organize Sanayi Bölgesinin DOSTEM Akademiye tahsis ettiği mevcut binada gerçekleştirileceği için alternatif yer önerisi yapılmamıştır. Arazi maliyeti ve kamulaştırma bedeli de söz konusu değildir.

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Mesleki Eğitim ve Test Merkezinin DOSB sahipliğinde, DOSTEM Akademi kullanımındaki bir binada, halen her biri 25 kişilik 4 sınıf ve 600 m² büyüklüğünde kapalı bir adet atölyenin bu işe tahsis edilmesi nedeni ile toplam öğrenci sayısı mevcut yapıya göre belirlenmiştir. Atölye ve test için gerekli makinelerin seçiminde ise yeni teknoloji olmalarının yanı sıra verimlilik ve maliyet unsurları dikkate alınmıştır.

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Mesleki Eğitim ve Test Merkezinin yeni faaliyete geçecek olması ve seçilen teknolojilerin mesleki eğitimde ve atölyelerde kullanılabilecek son teknoloji olması nedeniyle alternatif teknoloji belirlenmemiştir. Teknolojinin belirlenmesinde Tekstil sektörü makineleri için; Pamukkale Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri, Makine sektörü makineleri için ise aynı üniversitenin Makine Mühendisliği Bölümü öğretim üyeleri rehberliğinde, DOSTEK Koleji öğretmenlerinin görüşleri alınarak karar verilmiştir. Ancak yatırımın ilerleyen dönemlerinde ihtiyaç halinde gelişen teknolojinin adapte edilmesi mümkündür.

iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

- Faaliyetlerin gerçekleşeceği DOSTEM Akademi binasında oluşacak atık sular DOSB ye ait arıtma sistemine verilecektir.
- Oluşacak evsel nitelikli katı atıklar, sızdırmaz ve kapaklı çöp konteynerlerinde biriktirilecek olup, Denizli OSB aracılığı ile DBB tarafından toplanarak katı atık toplama sahasında Belediyenin tasarrufuna sunulacaktır.
- İdari bina, ofis ve atölye gibi birimlerden oluşan ambalaj atıkları toplama kumbarasında biriktirilerek, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından Çevre İzni ve Lisansı almış olan Belediyenin anlaşmalı olduğu veya Belediyenin toplama sisteminde yer alan lisanslı toplama ayırma tesislerine verilecektir.
- Tehlikeli atıklar; üstü kapalı, sızdırmaz kaplarda ve sızdırmaz zemin üzerinde geçici olarak depolanarak lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine verilecektir.
- Atölyelerden kaynaklı atık yağ oluşması durumunda atık yağlar; üstü kapalı, sızdırmaz kaplarda ve sızdırmaz zemin üzerinde geçici olarak depolanıp lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine verilecektir.

- Proje alanında yemek pişirilmeyecek olup bu hizmet dışarıdan satın alınacaktır. Bu nedenle faaliyetten kaynaklı bitkisel atık yağ oluşmayacaktır.
- Projenin işletme aşamasında atölyelerde kullanılacak makine-ekipmanların kapalı alanda bulunması nedeniyle hassas kullanım alanlarını etkileyecek seviyede gürültü oluşmayacaktır.
- Yukarıda projenin hayata geçirilmesi ile çevreye oluşabilecek etkileri ve alınacak tedbir önlemler irdelenmiştir.

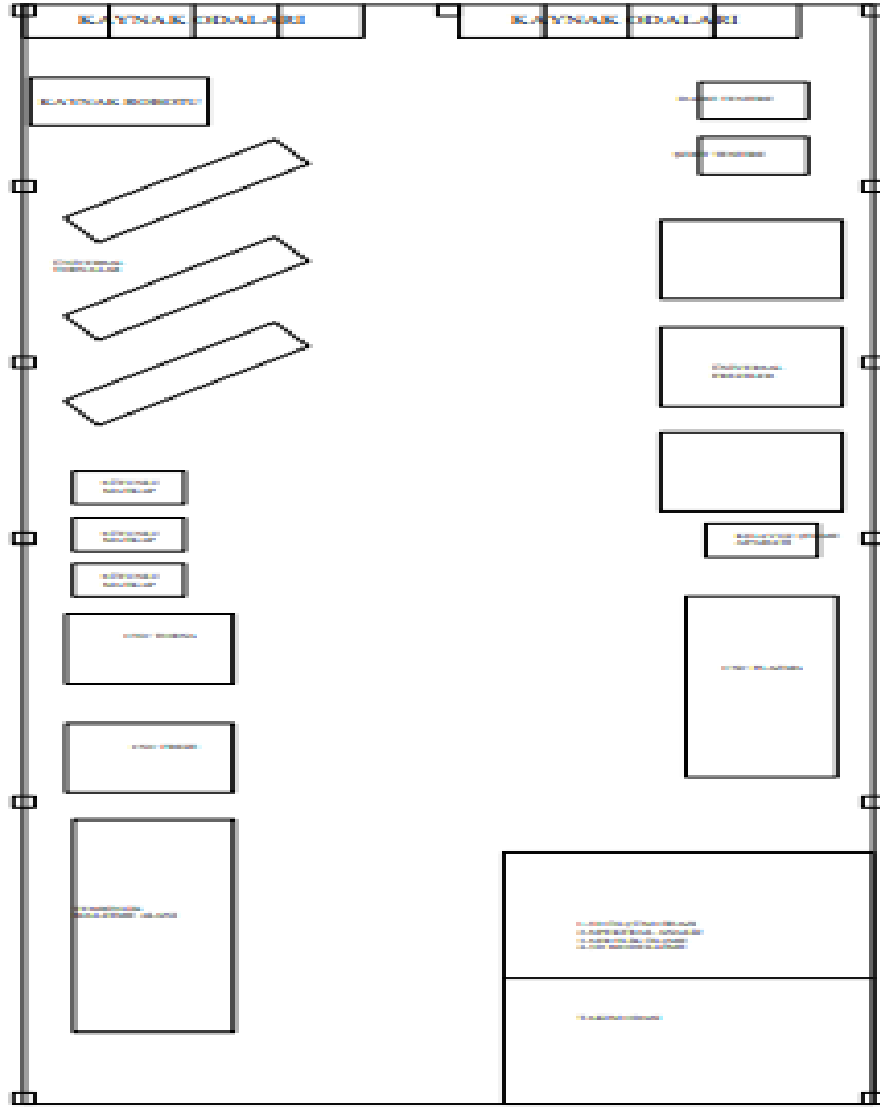
Yukarıda belirtilen çevresel etki ve koruma önlemlerine ilişkin maliyetler Denizli OSB Müdürlüğü tarafından karşılanacaktır.

iv. Teknik Tasarım

Mesleki Eğitim ve Test Merkezi DOSTEM Akademi açık ve kapalı alanlarının tamamını kullanabilecektir.

Bina tadilatında, makine-ekipmanların yerleşimi dikkate alınarak bina kolonlarının makine-ekipmanlarının yerleşimine engel olmayacak şekilde yerleştirilmesi sağlanacaktır.

ŞEKİL 5-MAKİNE YERLEŞİM PLANI

Merkez, mevcut bir binada konumlandırıldığından altyapı ve tesisat projelendirilmesi mevcuttur. Ancak elektrik tesisatı yeni kurulan makine ve ekipman için tekrar gözden geçirilerek değerlendirilecektir. Yangın çıkışı noktaları gözden geçirilecektir.

Elektrik kesintileri olması halinde, üretimdeki aksamaları en aza indirmek amacıyla OSB Müdürlüğü jeneratöründen istifade edilmesi sağlanacaktır.

v. Yatırım Maliyetleri

Tesis ömrü olarak 15 yıl belirlenmiştir. Sabit maliyetlerinin en büyük kalemini oluşturan, atölyelerin en önemli makine ve teçhizatlarının amortisman süresi ortalama 10 yıldır. Makine ve teçhizat ne kadar iyi kullanılırsa kullanılsın, nesnelerin interneti, Endüstri 4.0, yapay zekâ gibi gelişmeler sektördeki mevcut teknolojiyi hızla eskitmektedir. Ancak bu teknolojilerin ülkemizde yayılması ortalama 5 seneyi bulmaktadır.

Yatırım maliyetleri iki yıla yayılmıştır.

Projenin toplam maliyeti 8.844.821,03 TL'dir. Maliyetin 8.715.914,81 TL'si Sabit Tesis Yatırımını, 128.906,22 TL'sini ise işletme sermayesi oluşturmaktadır.

Sabit Tesis Yatırımının 88.000,00 TL'sini Etüt-Proje ve İnşaat giderleri, 8.402.829,25 TL sini Makine ve Teçhizat Giderleri, 190.845,24 TL sini Genel Giderler, 30.000,00 TL sini Demirbaşlar ve 4.240,32 TL sini Beklenmeyen Giderler oluşturmaktadır.

Yatırımın tamamı DOSB' de bulunan DOSTEM Akademi kullanımındaki kapalı alanlarda yer alacaktır.

10. PROJE GİRDİLERİ

9. PROJE GİRDİLERİ

i. Girdi İhtiyacı

Proje girdilerini, çalışanlar, eğitmenler, eğitim modülleri, makineler, genel giderler, temrinlik malzeme ve yönetim oluşturmaktadır.

ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Personel giderleri 10. Bölümde açıklanmıştır.

Eğitmen ücretleri: 2020 yılı ücretleri %10 enflasyon oranında arttırılarak kullanılmıştır. 2020 yılı usta öğretici saat ücreti 21,62 TL'dir. Enflasyon oranında arttırıldığında merkezin faaliyete geçeceği 2022 yılında 26,16 TL olması planlanmaktadır.

Test maliyetleri: Testler için kullanılacak temrinlik malzeme giderleri test gelirlerinin % 10' u olarak hesaplanmıştır.

Genel giderler: Kira, elektrik, su, yakıt ve nakliye giderleri DOSB tarafından aynı katkı olarak karşılanacaktır.

Haberleşme giderleri DMETEM tarafından ödenecektir. Merkezin faaliyete geçtiği 2022 yılı için 1000TL ayrılmıştır. Haberleşme daha çok SMS, e-posta ve sosyal medya hesapları ile yapılacağından, telefon ve posta giderlerinin yüksek olmayacağı varsayılmıştır.

Nakliye giderleri DOSB tarafından aynı katkı olarak karşılanacaktır.

Sigorta giderleri için yıl bazında makine-teçhizat giderinin 0,00006'sı ayrılmıştır.

Bakım-Onarım giderleri olarak 2023 yılından itibaren makine bedellerinin 0,002 si hesaplanmıştır. (Makineler 2022 Mayıs ayında hizmete sunulacaktır.)

Muhasebeci, mali müşavir, hukuk müşaviri, İSİG vb. danışmanlık giderleri için yatırım yılında 2022 yılı için 2000 TL ayrılmıştır.

Toplam giderlerin 0,02 si oranında beklenmeyen giderler hesaplanmıştır.

Tüm girdi fiyatları yıllar itibari ile %10 enflasyon oranında arttırılmıştır.

Tablolar KDV siz maliyetler ile hazırlanmıştır.

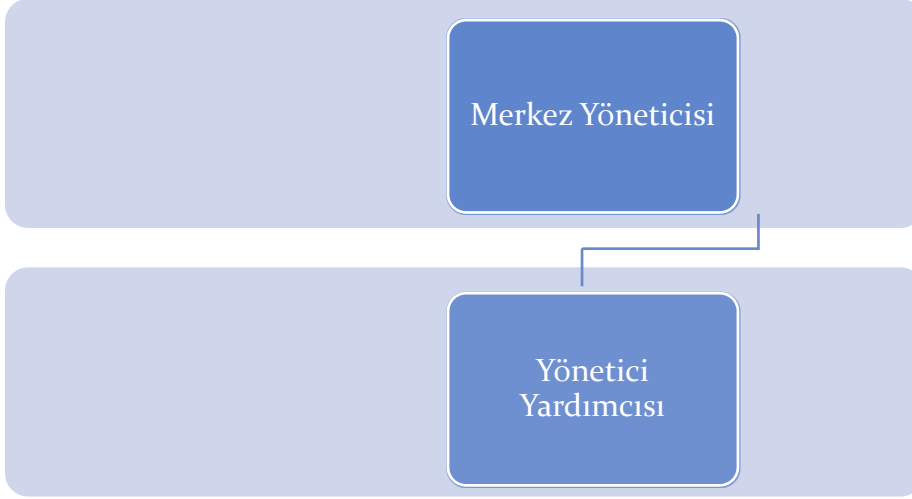

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLAR

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

ŞEKİL 6-DENİZLİ MESLEKİ EĞİTİM VE TEST MERKEZİ ORGANİZASYON ŞEMASI

Merkezin yönetimi bir Merkez yöneticisi ve 1 Yönetici Yardımcısı olmak üzere iki idari personel tarafından yapılacaktır.

Meslek edindirme/geliştirme eğitimleri için eğitmenler hizmet alımı yöntemi ile Halk Eğitim Merkezlerinden temin edilecektir. Kapasite arttırma ve kanunen zorunlu eğitimler için ise PAÜ’ den veya alanında uzman eğitmenlerden hizmet alınacaktır.

Güvenlik, temizlik ve ikram hizmetleri için DMETEM tarafından ek istihdam yapılmayacaktır. DOSB istihdam edeceği 3 kişiyi (3 vardiya) güvenlik için, 1 kişiyi de temizlik ve ikram hizmetleri için aynı katkı kapsamında görevlendirecektir. Bu unvanlar DMETEM bütçesinden karşılanmadığı için organizasyon şemasında gösterilmemiştir.

TABLO 45- İNSAN KAYNAĞI- GÖREV TABLOSU

UNVAN/KADRO	SAYI	GÖREV TANIMI
Merkez Yöneticisi	1	Proje kapsamında kurulacak olan DMETEM 'in ticari stratejisini (iş planı, pazarlama planı, vb.) geliştirmek, DOSB Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak, uygulanmasını sağlamak, Merkezin ticari başarısını ve sürdürülebilirliğini sağlamak, Sorumluluğunun gerektirdiği işlerin yürütülmesi için gerektiğinde kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak, Aktif ve dinamik şekilde belirlenen hedefleri gerçekleştirmeye çalışmak, Çalışmalar ve iş sonuçları hakkında DOSB ve DOSAV yönetimini bilgilendirmek Yeni yatırım ihtiyaçlarının ve çalışmaların gerektirdiği finansmanın sağlanabilmesi için hibe ve destek sağlayan kurumlara projeler hazırlamak, fonlar oluşturmak ve uygulamak. Genel olarak DMETEM'in yönetimi, organizasyonu, pazarlama, muhasebe, satın alma, idari-mali işler ve proje yürütme konularından sorumlu olmak. Merkez yöneticisinin en az lisans mezunu ve iş konusu ile ilgili deneyimli olması beklenmektedir.
Yönetici yardımcısı	1	Yönetici yardımcısı, eğitimlerin planlanması, eğitmenlerin organizasyonu, eğitimlerin değerlendirmesi ve duyuruların yapılmasından sorumludur. Merkez yöneticisinin işlerine de yardımcı olur. Yönetici yardımcısının en az Lisans mezunu olması gerekir.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri

İki idari personelinin ücret giderleri DMETEM tarafından karşılanacaktır. Proje süresince ise Proje bütçesinden ödenecektir.

Ancak temizlik ve ikram ile ilgilenen hizmetli personel (1 kişi) ile güvenliği sağlayan güvenlik görevlileri (3 kişi) DOSB bünyesinde yer alacak personellerdir.

Personelin yemek ve servis ihtiyaçları da DOSB tarafından aynı destek olarak karşılanacaktır.

Merkezin faaliyet göstereceği bina DOSB tarafından tahsis edileceğinden, elektrik, su ısıtma gibi diğer işletme giderleri de DOSB tarafından karşılanacaktır.

iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Merkezin İnsan Kaynağını 1 yönetici ve 1 yardımcı personel oluşturmaktadır. Her iki personel de projenin verimli ve kontrollü ilerlemesi için projenin ilk ayında görevlendirilecektir.

İnsan Kaynağı ücretleri Tablo 46' de görüldüğü gibi planlanmış olup, her yıl %10 enflasyon oranında artış ile hesaplanmıştır.

TABLO 46- İNSAN KAYNAĞI AYLIK ÜCRET MALİYETİ (TL)

ÜCRETLER	BRÜT AYLIK ÜCRET (2020)	BRÜT AYLIK ÜCRET 6.YIL (2021)- YATIRIM YILI	2021 AYLIK ÜCRET MALİYETİ	2021 YILI TOPLAM ÜCRET MALİYETİ	15 YILLIK TOPLAM ÜCRET MALİYETİ
YÖNETİCİ	5.042,18	5.546,40	6.517,05	78.205	2.811.434
YARDIMCI PERSONEL	3.800,00	4.180,00	4.911,52	58.938	2.118.815
TOPLAM	8.842,18	9.726,40	11.428,57	137.143	4.930.249

Ücret maliyetleri hesaplanırken %5 SGK indiriminden faydalanılacağı varsayılmıştır.

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

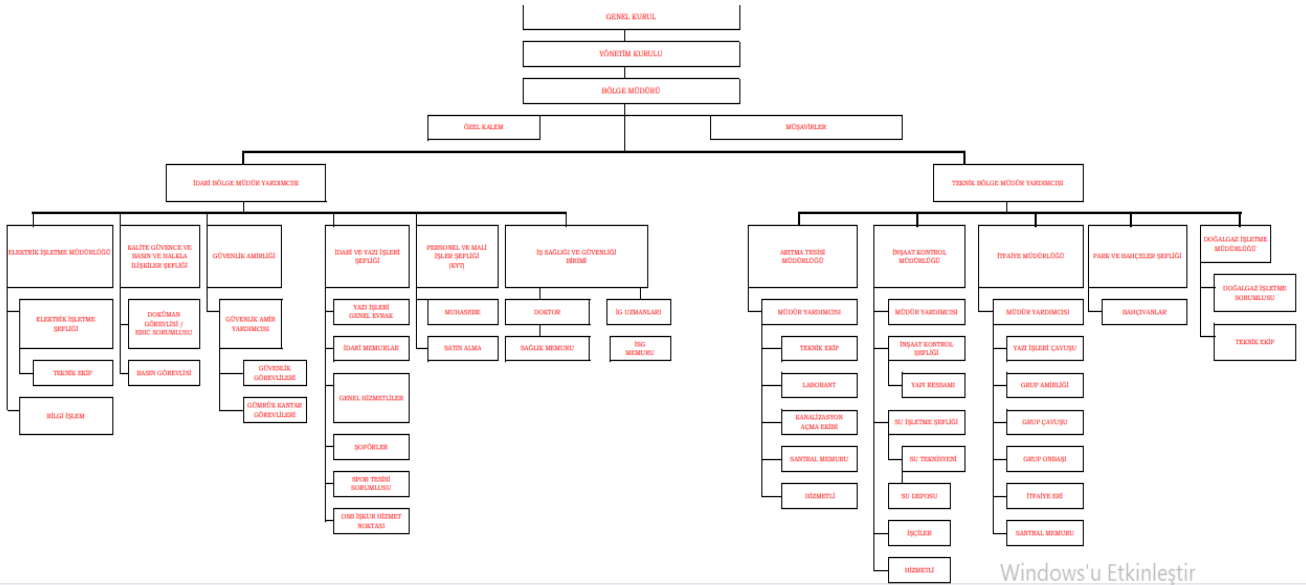
i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje sahibi kuruluş Denizli Organize Sanayi Bölgesi (DOSB), Yürütücü kuruluş ise. Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı (DOSAV) tarafından kurulan Denizli Organize Sanayi Bölgesi Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi (DOSTEM) Akademidir.

OSB organları; Genel Kurul, Yönetim kurulu ve Bölge müdürlüğünden oluşmaktadır.

OSB'nin organizasyon şeması aşağıdaki gibidir.

ŞEKİL 7-DOSB MÜDÜRLÜĞÜ ORGANİZASYON ŞEMASI

DOSAV, ülkemizin önemli sanayi merkezlerinden biri olan Denizli’de, Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı olarak 06.04.2018 tarih itibari ile kurularak Resmi Gazetede kararın yayınlanması sağlanmıştır. Vakıf amacını gerçekleştirme kapsamında ilk aşamada “Denizli Organize Sanayi Bölgesi Vakfı (DOSTEM Akademisi) Meslek Edindirme ve Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi kurularak Denizli Ticaret Sicil Müdürlüğünün 05.06.2018 tarih ve 2018-GD-8264 sayı ile tescil ve ilan ettirilmiştir.

DOSTEM Akademi, Denizli Organize Sanayi Bölgesi Sanayicileri Vakfı tarafından Vakfın senedinde belirtilen amacını gerçekleştirmek ve bu kapsamda “Özel Okul Statüsüne” aldırılan ve 30 yıl süre ile bölgemize devri gerçekleştirilen bölgemizdeki İl Özel İdaresi 75.Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere 05.06.2018 kurulmuştur.

25 Haziran 2020 tarihi itibarı ile T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nca ‘Özel DOSTEM Mesleki Eğitim Merkezi’ adı altında işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmiştir. Bu ruhsat Türkiye’de Özel Mesleki Eğitim Merkezi konusunda ilk olma özelliği taşımaktadır.

i. Proje Organizasyonu ve Yönetim

KURUMSAL YAPI

Mesleki Eğitim ve Test Merkezinin mülkiyeti DOSB ye ait olacaktır. Ancak işletilmesi DOSAV vakfının iktisadi işletmesi olan Denizli OSB Sanayicileri Vakfı DOSTEM Meslek Edindirme ve Mesleki Eğitim Merkezi İktisadi İşletmesi tarafından yapılacaktır.

Bu yapılanmanın en önemli avantajı, projenin gerek yatırım ve gerekse işletme aşamasında mali yükünün paydaşlar (DOSB ve DOSAV) tarafından paylaşılması, finansman açısından daha az düzeyde dış kaynağa ihtiyaç duyulması, paydaşların yatırımı daha fazla sahiplenmesi ve işletme aşamasında daha fazla desteklenmesidir.

Öte yandan DOSTEM Akademi’nin hâlihazırda mevcut eğitim kurumları işletme deneyiminden faydalanılacaktır.

Yatırımın konusunda yetkin kişilerden oluşan profesyonel bir yönetim ekibi ile yönetilmesi öngörülmüştür. Bu şekilde daha hızlı yol almak mümkün olabileceği gibi denetim ve hesap verilebilirlik gibi birçok konuda daha şeffaf bir yönetim tarzı ortaya konulabilecektir.

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi (DMETEM), Hayat Boyu Öğrenme felsefesine, ulusal ve uluslararası eğitim ve öğretim otoritelerinin yetkisine dayanan yeterlilikler temel ilkelerine uygun, ulusal ve sektörel yeterlilik çerçeveleri ve sistemleri arasındaki bağlantıyı kolaylaştırmak için Sürekli Eğitim ve Uygulama Merkezi olarak tasarlanmıştır. Merkezde eğitim paketleri ihtiyaca göre uyarlanabildiği gibi, tamamen yeni eğitim programları ve paketleri de tasarlanıp uygulanabilecek şekilde yapılandırılmıştır. Tüm eğitim hizmetlerinde Hayat Boyu Öğrenme ihtiyacını esas alacaktır.

DMETEM yönetimi tarafından yıl bazında gereksinim duyulan meslek edindirme ve geliştirme ihtiyaçları araştırılarak planlamalar yapılacaktır. Yıllık faaliyet planları DMETEM yönetimi icrası ile hayata geçirilecektir. Yıl içinde değişen kanunu yükümlülükler veya diğer acil gereksinimler nedeni ile ortaya çıkan

eğitim gereksinimleri de DOSTEM Akademi, DOSB, DOSAV, DTO, DSO, DBB ve PAÜ öğretim üyeleri ile işbirliği yapılarak planlanacaktır.

DOSB içinde yer alan firmaların test talepleri DMETEM yönetimi tarafından değerlendirilerek planlanacaktır.

Merkezde verilecek meslek edindirme, mesleki gelişim ve kapasite arttırma eğitimlerin içerikleri, MEB eğitim modülleri kapsamında ve doğrultusunda hazırlanacaktır. Eğitimci, referansları araştırılarak belirlenecektir. Her bir eğitim programı bitiminde eğitmenin performansı değerlendirilerek, eğitmen havuzunda kalıp kalmaması kararı verilecektir.

Test cihazlarının kalibrasyonu, bakım ve onarımı DMETEM tarafından takip edilecektir.

Merkezde sunulan hizmetlerin çeşitlendirilmesi ve ücretlendirme kısıtları DOSB tarafından belirlenecektir.

Merkezin personel, temizlik, güvenlik, bakım-onarım, elektrik, su vb. ihtiyaçlarına ilişkin olarak karar merci DOSB Müdürlüğü'dür.

ii. Proje Uygulama Programı

TABLO 47- PROJE UYGULAMA PLANI

No	Faaliyet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Uygulama Birimleri
1	Proje Yönetim Faaliyetleri																									DOSB
1.1	Proje Ekibinin Faaliyetleri																									DOSB
1.2	Proje Danışma Kurulu Faaliyetleri																									DOSB, DTO, PAÜ, DSO,
1.3	Satın Almaların ve Görünürlüğün Yürütülmesi																									DOSB
2.	Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Kurulması																									DOSB
2.1	Tekstil Teknolojisi Mesleki Eğitim ve Test Atölye/ Sınıflarının Oluşturulması																									DOSB
2.2	Makine ve Metal Mesleki Eğitim ve Test Atölye/ Sınıflarının Oluşturulması																									DOSB
3.	Merkezin Hizmete Açılması																									DOSB
3.1	Açılış																									DOSB

108

12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

.

12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Fiyatlandırmada prensip olarak merkezin sürdürülebilirliğini sağlamak amaç edinmiş olup giderleri karşılayacak şekilde bir fiyatlandırma politikası güdülmesi planlanmıştır.

Fiyatlar KDV hariç olarak mali tablolara yansıtılmıştır.

Bilgilendirme ve Eğitim Hizmetleri

- Meslek edindirme eğitimleri ve meslek geliştirme eğitimleri MEB Hayat boyu eğitim modülleri kapsamında veya merkezin kendi geliştireceği modüller bazında aynı/benzer içeriklere sahip olacağından süre olarak da aynı sürede tamamlanacaktır. Bu nedenle aynı birim fiyatlar ile ücretlendirilmişlerdir. İşsizlere yönelik olmasından ötürü ücretinin İŞKUR programları ve/veya DOSAV tarafından karşılanması öngörülmüştür. Bu kapsamda kursiyerlerin devamlılığını sağlamak amacı ile sembolik bir fiyatlandırma da düşünülebilir. Ancak mali hesaplamalar, bu eğitimler için kursiyerlerden herhangi bir ücret alınmayacak şekilde bir planlama ile yapılmıştır.

Eğitim ücretlerinin kişi başına bir modül için 2020 yılı fiyatı olarak 550 TL olması planlanmıştır. Bir meslek geliştirme/edindirme eğitim modülünün 416 saat (günde 8 saatten 52 gün) sürdüğü düşünüldüğünde fiyatın son derece uygun olduğu görülmektedir.

- Kapasite Arttırma ve Kanunen zorunlu eğitimleri için 2020 yılı fiyatı olarak kursiyer başına 350 TL ücret uygun bulunmuştur. Kapasite arttırma eğitimlerinin bir program süresinin ortalama 12 saat (1,5 gün) sürdüğü dikkate alındığında satış birim fiyatlarının piyasa fiyatlarının altında olduğu görülmektedir. Ortalama eğitim süresi için 48'de sunulmuştur. bazı eğitimlerin çok uzun süreli olduğu (örneğin bilgisayarlı muhasebe), bazılarının ise çok kısa sürdüğü (6 saat gibi) dikkate alınmalıdır.

Eğitim fiyatları, 2011 ve takip eden her bir yılda %10 tahmini enflasyon oranında arttırılarak mali tablolara yansıtılmıştır.

Yıllara göre Eğitim birim ücretleri Tablo 48'de sunulmuştur.

TABLO 48-PLANLANAN EĞİTİM BİRİM ÜCRETLERİ (TL/MODÜL)

EĞİTİM MODÜL ADI	1.YIL (MAYIS- ARALIK) 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL
MESLEK GELİŞTİRME EĞİTİMLERİ	665,50	732,05	805,26	885,78	974,36	1.071,79	1.178,97	1.296,87	1.426,56	1.569,21	1.726,14	1.898,75	2.088,62	2.297,49	2.527,24
MESLEK EDİNDİRME EĞİTİMLERİ	665,50	732,05	805,26	885,78	974,36	1.071,79	1.178,97	1.296,87	1.426,56	1.569,21	1.726,14	1.898,75	2.088,62	2.297,49	2.527,24
KAPASİTE ARTIRMA VE KANUNEN ZORUNLU EĞİTİMLER	423,50	465,85	512,44	563,68	620,05	682,05	750,26	825,28	907,81	998,59	1.098,45	1.208,29	1.329,12	1.462,04	1.608,24

Tekstil ve Makine Sanayicilerine Test Atölyelerinden Faydalanma Hizmeti

Tekstil imalat sektöründe planlanan testler için 2020 yılı birim fiyatlar aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup, takip eden yıllarda planlanan enflasyon oranına göre arttırılmıştır (Tablo 49).

Numune üretimi; 200 TL/Adet (1 adet numune 5m³)
 Ter ve su haslığı; 200 TL/Adet,
 İplik Sarımı Testi; 200 TL/Adet,
 Kuruma Oranı Konfor Testi; 650 TL/Adet,
 Nem Yönetimi Konfor Testi; 650TL/Adet,
 Ultraviyole Koruma Performansı Testi; 650 TL/Adet

TABLO 49-PLANLANAN TEKSTİL SEKTÖRÜ TEST BİRİM FİYATLARI (TL/BİRİM)

TEST ADI	BİRİM	1.YIL (MAYIS-ARALIK) - 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL
NUMUNE ÜRETİMİ	TL/M TÜL (1 NUMUNE 5 MTÜL)	242	266	293	322	354	390	429	472	519	571	628	690	759	835	919
TER VE SU HASLIĞI TESTİ	TL/ADET	242	266	293	322	354	390	429	472	519	571	628	690	759	835	919
İPLİK SARIMI TESTİ	TL/ADET	242	266	293	322	354	390	429	472	519	571	6289	690	760	835	919
KURUMA ORANI KONFOR TESTİ	TL/ADET	787	865	952	1.047	1.152	1.267	1.393	1.533	1.686	1.855	2.040	2.248	2.468	2.715	2.987

NEM YÖNETİMİ KONFOR TESTİ	TL/ADET	787	865	952	1.047	1.152	1.267	1.393	1.533	1.686	1.855	2.039,98	2.243,98	2.468,37	2.715,21	2.986,73
UV KORUMA PERFORMANS TESTİ	TL/ADET	787	865	952	1.047	1.152	1.267	1.393	1.533	1.686	1.855	2.040	2.244	2.468	2.715	2.987

Makine imalat sektöründe planlanan testler için 2020 yılı birim fiyatlar aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup, takip eden yıllarda %10 enflasyon oranına göre arttırılmıştır. (Tablo 50)

3D Ölçüm Cihazı; 600 TL/Saat,
 3DModelleme: 350 TL/Saat,
 Sertlik Ölçme; 300 TL/Adet,
 Metal Malzeme Röntgen: 550 TL/Saat
 Spektrometre; 550 TL/Saat

TABLO 50-PLANLANAN MAKİNE SEKTÖRÜ TEST BİRİM FİYATLARI (TL/BİRİM)

TEST ADI	BİRİM	1.YIL (MAYIS-ARALIK)- 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL
3D ÖLÇÜM CİHAZI	TL/SAAT	726	799	878	966	1.063	1.169	1.286	1.415	1.556	1.712	1.883,06	2.071,36	2.278,50	2.506,35	2.756,98
3D MODELLEME	TL/SAAT	424	466	512	564	620	682	750	825	908	999	1.098	1.208,29	1.329,12	1.462,04	1.608,24
SERTLİK ÖLÇME TESTİ	TL/ADET	363	399	439	483	531	585	643	707	778	856	941,53	1.035,68	1.139,25	1.253,17	1.378,49
METAL MALZEME RÖNTGEN	TL/SAAT	605	666	732	805	886	974	1.072	1.179	1.297	1.427	1.569,21	1.726,14	1.898,75	2.088,62	2.297,49
SPEKTROMETRE	TL/SAAT	666	732	805	886	974	1.072	1.179	1.297	1.427	1.569	1.726,14	1.898,75	2.088,62	2.297,49	2.527,24

Mesleki Yeterlilik Kurumlarına yönelik belgelendirme hizmeti için yer tahsisi

DMETEM Mesleki Yeterlilik Kurumu(MYK) Belgelendirme hizmetleri derslik-atölye kullanımı için ücretlendirmeyi sınava katılacak aday başına yapılacaktır. 2020 yılı için kişi başı ücret 85 TL olarak belirlendiğinden, takip eden yıllarda % 10 enflasyon oranında arttırılmıştır. (Tablo 51)

TABLO 51-PLANLANAN MYK BELGELENDİRME HİZMETİ BİRİM FİYATI (TL/KİŞİ)

MYK BELGELENDİRME HİZMETİ	BİRİM	1.YIL (MAYIS- ARALIK) - 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL
BİRİM FİYAT	TL/KİŞİ	103	113	124	137	151	166	182	200	220	243	267	293	323	355	391

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

TABLO 52- YILLAR İTİBARI İLE GELİRLER (TL)

GELİRLER	1.YIL (MAYIS- ARALIK)- 2022	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL
EĞİTİM GELİRLERİ	254.100,00	535.727,50	609.431,63	670.374,79	737.412,27	811.153,49	892.268,84	981.495,73
TEST GELİRLERİ	661.083,50	1.394.222,50	1.903.110,39	2.093.421,42	2.302.763,57	2.533.039,92	2.786.343,91	3.064.978,31
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU SERTİFİKALANDIRMA HİZMET GELİRLERİ	12.342,00	22.627,00	24.889,70	27.378,67	30.116,54	33.128,19	36.441,01	40.085,11
TOPLAM GELİRLER	927.525,50	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14

GELİRLER	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
EĞİTİM GELİRLERİ	1.079.645,30	1.187.609,83	1.306.370,81	1.437.007,89	1.580.708,68	1.738.779,55	1.912.657,51	15.734.743,81
TEST GELİRLERİ	3.371.476,14	3.708.623,75	4.079.486,13	4.487.434,74	4.936.178,21	5.429.796,03	5.972.775,64	48.724.734,15
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU SERTİFİKALANDIRMA HİZMET GELİRLERİ	44.093,62	48.502,98	53.353,28	58.688,61	64.557,47	71.013,22	78.114,54	645.331,95
TOPLAM GELİRLER	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68	65.104.809,91

DMETEM'in faaliyete geçtiği ilk yıl geliri 927.525,50 TL olarak hesaplanmıştır. Merkezin ömrü olan 15.yılsonunda ise gelirleri 65.104.809,91 TL' ye ulaşacaktır.

TABLO 53-YILLAR İTİBARI İLE GİDERLER (TL)

GİDERLER	0.YIL (2021)- YATIRIM YILI	1.YIL (OCAK- MAYIS 2022)- YATIRIM YILI	1.YIL - 2022 (MAYIS- ARALIK)	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL
EĞİTİM HİZMET ALIM GİDERLERİ	0,00	0,00	80.259,49	175.880,26	206.636,28	227.299,91	250.029,90	275.032,89	302.536,18	332.789,80
PERSONEL GİDERİ	137.142,86	50.285,71	100.571,43	165.942,86	182.537,14	200.790,86	220.869,94	242.956,94	267.252,63	293.977,90
AMORTİSMAN	0,00	0,00	0,00	991.084,05	991.084,05	991.084,05	736.425,30	736.425,30	619.484,62	619.484,62
PAZARLAMA GİDERİ	0,00	21.170,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KREDİ ANA PARA ÖDEMESİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KREDİ FAİZ ÖDEMESİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ELEKTRİK (*)										
SU (*)										
KİRA (*)									0,00	0,00
YAKIT (*)										
TELEFON, İNTERNET	500,00	183,33	816,67	1.100,00	1.210,00	1.331,00	1.464,10	1.610,51	1.771,56	1.948,72
MUHASEBECİ, MALİ MÜŞAVİR, HUKUK MÜŞAVİRİ, ISIG VB DANIŞMANLIK GİDERLERİ	2.000,00	733,33	1.466,67	2.420,00	2.662,00	2.928,20	3.221,02	3.543,12	3.897,43	4.287,18
TEMLİK MALZEME	0,00	0,00	66.108,35	139.422,25	190.311,04	209.342,14	230.276,36	253.303,99	278.634,39	306.497,83
NAKLİYE (*)										
SİGORTA	0,00	0,00	4.272,63	4.699,89	5.169,88	5.686,86	6.255,55	6.881,11	7.569,22	8.326,14
BAKIM-ONARIM GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	14.242,08	15.666,29	17.232,92	18.956,21	20.851,83	22.937,02	25.230,72
ARA TOPLAM	139.642,86	72.373,13	253.495,23	1.494.791,39	1.595.276,69	1.655.695,95	1.467.498,38	1.540.605,69	1.504.083,05	1.592.542,89
BEKLENMEYEN GİDERLER (%2)	2.792,86	1.447,46	5.069,90	29.895,83	31.905,53	33.113,92	29.349,97	30.812,11	30.081,66	31.850,86
TOPLAM	142.435,72	73.820,59	258.565,14	1.524.687,22	1.627.182,22	1.688.809,87	1.496.848,35	1.571.417,80	1.534.164,71	1.624.393,75

GİDERLER	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
EĞİTİM HİZMET ALIM GİDERLERİ	366.068,78	391.729,48	419.956,25	451.005,70	485.160,10	522.729,94	564.056,76	5.051.171,71
PERSONEL GİDERİ	323.375,69	355.713,25	391.284,58	430.413,04	473.454,34	520.799,78	572.879,75	4.742.820,14
AMORTİSMAN	611.539,70	372.337,90	372.337,90	877,12	877,12	877,12	877,12	7.044.795,97
PAZARLAMA GİDERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KREDİ ANA PARA ÖDEMESİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
KREDİ FAİZ ÖDEMESİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ELEKTRİK (*)								
SU (*)								
KİRA (*)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
YAKIT (*)								
TELEFON, İNTERNET	2.143,59	2.357,95	2.593,74	2.853,12	3.138,43	3.452,27	3.797,50	31.589,15
MUHASEBECİ, MALİ MÜŞAVİR, HUKUK MÜŞAVİRİ, İSİG VB DANIŞMANLIK GİDERLERİ	4.715,90	5.187,48	5.706,23	6.276,86	6.904,54	7.595,00	8.354,50	69.166,13
TEMLİK MALZEME	337.147,61	370.862,38	407.948,61	448.743,47	493.617,82	542.979,60	597.277,56	4.872.473,41
NAKLİYE (*)								
SİGORTA	9.158,75	10.074,63	11.082,09	12.190,30	13.409,33	14.750,26	16.225,29	135.751,90
BAKIM-ONARIM GİDERLERİ	27.753,79	30.529,17	33.582,09	36.940,30	40.634,33	44.697,76	49.167,53	398.422,05
ARA TOPLAM	1.681.903,81	1.538.792,24	1.644.491,50	1.389.299,90	1.517.196,01	1.657.881,72	1.812.636,01	22.346.190,46
BEKLENMEYEN GİDERLER (%2)	33.638,08	30.775,84	32.889,83	27.786,00	30.343,92	33.157,63	36.252,72	446.923,81
TOPLAM	1.715.541,88	1.569.568,09	1.677.381,33	1.417.085,90	1.547.539,93	1.691.039,36	1.848.888,73	22.793.114,27

(*) DSOB tarafından aynı katkı olarak karşılanacaktır.

Merkezin yatırım yılında giderleri 142.435,72 TL, ilk faaliyet yılında 73.820,59 TL olurken, 15.yılsonunda toplam 22.793.114,17 TL' ye ulaşacaktır.

13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

i. Toplam Yatırım Tutarı (iç ve dış para olarak)

1. Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri): Yatırım DOSTEM Akademi' ye ait mevcut binanın 4 eğitim sınıfı ve atölye yeri için ayrılmış kısmına yapılacağından arsa bedeli söz konusu değildir
2. Sabit Sermaye Yatırımı
 - 0 Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri: İnşaat giderleri ile birlikte bütçelenmiştir.
 - 0 Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri: Projede ihtiyaç duyulmamıştır.
 - 0 Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.): Projede ihtiyaç duyulmamıştır.
 - 0 Hazırlık Yapıları (şantiye vb.): Projede ihtiyaç duyulmamıştır.
 - 0 İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.): Etüt-Proje ve inşaat işleri de sadece (4) sınıf ve (1) atölyelerin tadilatı için gereklidir ve bina inşaat gideri yapılmayacaktır.
 - 0 Çevre Koruma Giderleri: Alanın genel olarak çevre koruma giderlerinden DOSB sorumlu olduğundan ihtiyaç duyulmamıştır
 - 0 Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler: Projede ihtiyaç duyulmamıştır.
 - 0 Makine-donanım giderleri: Makine ve Teçhizat: Makine – Teçhizat gideri için 8.402.829,25TL hesaplanmıştır. Bu tutarın tamamı yatırım yılına (2021) aittir. Makine – techizatın 3.455.335,00 TL lik kısmı yabancı para karşılığıdır. Döviz kurları; 1 \$: 7,35 TL, 1 €: 8,75TL olarak hesaplamalara alınmıştır.

TABLO 54-MAKİNE-TEÇHİZAT LİSTESİ

SIRA NO	GİDER KALEMİ (MAKİNE -TEÇHİZAT ADI)	MİKTAR	BİRİM	BİRİM MALİYET (KDV DÂHİL)	PARA BİRİMİ	BİRİM MALİYET (YP)	TOPLAM MALİYET (KDV DÂHİL)
1	Hızar Kesiminde Kullanılan Çelik Eldiven	1	Adet	3.500,00	TL		3.500,00
2	Dik Bıçaklı Kesim Motoru	1	Adet	15.000,00	TL		15.000,00
3	Yuvarlak Bıçaklı Kesim Motoru	1	Adet	1.700,00	TL		1.700,00
4	Otomatik Biye Kesme Makinası	1	Adet	6.000,00	TL		6.000,00
5	3 Boyutlu Kıyafet Tasarım Simülasyonu	1	Adet	15.000,00	TL		15.000,00
6	22occm Enli Plotter	1	Adet	12.862,00	TL		12.862,00
7	Kıyafet Değiştirme Arabası Ve Tekerlekli Stand	3	Adet	500,00	TL		1.500,00

8	Elektronik Düz Dikiş Makinası	15	Adet	12.000,00	TL		180.000,00
9	4 İplikli Overlok Dikiş Makinası	2	Adet	18.000,00	TL		36.000,00
10	5 İplikli Overlok Dikiş Makinası	2	Adet	20.000,00	TL		40.000,00
11	Bant Reçme Makinası 3 İğneli.	1	Adet	17.000,00	TL		17.000,00
12	Etek Reçme Makinası	1	Adet	43.000,00	TL		43.000,00
13	Fermuar Ayakları, Biye, Büzgü, Kıvrırma, Katlama, Çıma, Gaze, Köprü, Lastik Ve Yan Çatma Aparat Ayakları	1	Adet	5.500,00	TL		5.500,00
14	Tek Kafa 15 İğne Kasnaklı Nakış Makinesi	1	Adet	91.000,00	TL		91.000,00
15	Kilit Dikiş Düz İlik Makinesi	1	Adet	60.600,00	TL		60.600,00
16	Elektronik Kilit Dikiş Düğme Dikme Makinesi	1	Adet	44.700,00	TL		44.700,00
17	Çıt Çıt Makinası	1	Adet	3.558,75	TL		3.558,75
18	Kuşgözü Çakma Makinası	1	Adet	3.558,75	TL		3.558,75
19	Düğme Kaplama Makinası Pinomatik	1	Adet	3.193,75	TL		3.193,75
20	Klapa Etek Baskı Kör Dikiş Makinesi	1	Adet	19.600,00	TL		19.600,00
21	Paskaralı Vakumlu Isıtmasız Kendinden Kazanlı Tek Ütülü Ütü Masası	1	Adet	9.000,00	TL		9.000,00
22	Buhar Kazanlı Model Terzi Ütüsü	2	Adet	1.500,00	TL		3.000,00
23	Manken	20	Adet	300,00	TL		6.000,00
24	Punteris	1	Adet	45.000,00	TL		45.000,00
25	Piko Makinesi	1	Adet	48.160,00	TL		48.160,00
26	Gramaj Numune Alma Aparatı	3	Adet	500,00	TL		1.500,00
27	Hassas Gramajlı Terazî	3	Adet	700,00	TL		2.100,00
28	Kompresör	6	Adet	1.000,00	TL		6.000,00
29	Bilgisayar Destekli Kalıp Hazırlama Yazılım Sistemi	10	Adet	7.743,00	TL		77.430,00
30	Bilgisayar Destekli Desen Hazırlama Sistemi	10	Adet	33.670,00	TL		336.700,00
31	Adet Graphic Drawing Tablets	12	Adet	2.000,00	TL		24.000,00
32	Bilgisayar	12	Adet	8.000,00	TL		96.000,00
33	Bilgisayar Masaları Ve Sandalyeleri	12	Adet	2.000,00	TL		24.000,00
34	40cm 8 Çerçevesi Tezgâh	3	Adet	2.500,00	TL		7.500,00
35	60cm 8 Çerçevesi Tezgâh	2	Adet	4.000,00	TL		8.000,00
36	80cm 8 Çerçevesi Tezgâh	1	Adet	5.500,00	TL		5.500,00

37	40cm 16 Çerçevesi Tezgâh	3	Adet	3.750,00	TL		11.250,00
38	60cm 16 Çerçevesi Tezgâh	2	Adet	5.500,00	TL		11.000,00
39	80cm 16 Çerçevesi Tezgâh	1	Adet	6.500,00	TL		6.500,00
40	55 Cm Dokuma Tezgâhı Otomatik	4	Adet	40.000,00	TL		160.000,00
41	80 Cm Dokuma Tezgâhı Otomatik	1	Adet	48.000,00	TL		48.000,00
42	Jakarlı Dokuma Tezgâhı Otomatik	1	Adet	110.000,00	TL		110.000,00
43	Çözü Çözme Aparatı	2	Adet	550,00	TL		1.100,00
44	Çözü Çözme Makinesi	1	Adet	60.000,00	TL		60.000,00
45	Çuval Ağzı Dikme Makinesi	1	Adet	2.500,00	TL		2.500,00
46	Yatay Fulard	1	Adet	80.000,00	TL		80.000,00
47	Perspirometer	1	Adet	4.500,00	TL		4.500,00
48	Çıkırık	1	Adet	15.000,00	TL		15.000,00
49	Mini Ramöz	1	Adet	495.650,00	TL		495.650,00
50	Bobin Boya Makinası	1	Adet	247.250,00	TL		247.250,00
51	Pad Steam-4 Adet Yıkama	1	Adet	495.650,00	TL		495.650,00
52	Ht Numune Boyama Makinesi	1	Adet	75.000,00	TL		75.000,00
53	Ahtapot Numune Baskı Makinası	1	Adet	45.000,00	TL		45.000,00
54	Tamburlu Parça Yıkama Ve Boyama Makinesi	1	Adet	70.000,00	TL		70.000,00
55	Kuruma Oranı Konfor Test Cihazı	1	Adet	131.688,00	TL		131.688,00
56	Nem Yönetimi Konfor Test Cihazı	1	Adet	395.065,00	TL		395.065,00
57	Uv Koruma Performans Test Cihazı	1	Adet	292.262,00	TL		292.262,00
58	Üniversal Torna	3	Adet	127.872,00	TL		383.616,00
59	Üniversal Freze	3	Adet	95.904,00	TL		287.712,00
60	Sütunlu Matkap	3	Adet	10.266,00	TL		30.798,00
61	Cnc 5 Eksen Freze	1	Adet	845.250,00	\$	115.000,00	845.250,00
62	Cnc 4 Eksen Torna	1	Adet	771.750,00	\$	105.000,00	771.750,00
63	Şerit Testere	1	Adet	32.000,00	TL		32.000,00
64	Daire Testere	1	Adet	4.130,00	TL		4.130,00
65	Kılavuz Çekme Aparatı	1	Adet	25.000,00	TL		25.000,00
66	Açık Ağız Anahtar Takımı	3	Takım	160,00	TL		480,00
67	Yıldız Anahtar Takımı	3	Takım	400,00	TL		1.200,00
68	İmbus Anahtar Takımı	3	Takım	60,00	TL		180,00
69	Oksijen Kesme Takımı	1	Adet	1.100,00	TL		1.100,00
70	Kaynak Makinesi Gaz Altı	3	Adet	7.500,00	TL		22.500,00
71	Kaynak Makinesi Örtülü Elektrot	3	Adet	1.200,00	TL		3.600,00

72	Tig Kaynak Makinesi	1	Adet	4.600,00	TL		4.600,00
73	Ölçü Aletleri (Kumpas Mikrometre vb.)	3	Takım	21.875,00	€	2.500,00	65.625,00
74	Kaynak Robotu	1	Takım	297.360,00	€	33.984,00	297.360,00
75	3 D Ölçüm Cihazı	1	Adet	105.000,00	€	12.000,00	105.000,00
76	3 D Modelleme Cihazı	1	Adet	87.500,00	€	10.000,00	87.500,00
77	Çok Eksenli Robot	1	Adet	237.475,00	€	27.140,00	237.475,00
78	Sertlik Ölçme Cihazı	1	Adet	21.875,00	€	2.500,00	21.875,00
79	Metal Malzeme Röntgen Cihazı	1	Adet	87.500,00	€	10.000,00	87.500,00
80	Simülasyon Sistemi	12	Adet	17.500,00	€	2.000,00	210.000,00
81	Temrinlik Malzeme Sac/Profil/Yuvarlak	15000	Kg.	6,00	TL		90.000,00
82	Otomasyon Programlama Cihazları	12	Adet	8.750,00	€	1.000,00	105.000,00
83	Spektrometre	1	Adet	437.500,00	€	50.000,00	437.500,00
84	CNC Plazma	1	Adet	218.750,00	€	25.000,00	110.000,00
85	Çekme Deneyi Cihazı	1	Adet	73.500,00	\$	10.000,00	73.500,00
TOPLAM							8.402.829,25

- Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri: Makine tedarikçilerine ait olarak anlaşma yapılacaktır.
- Montaj Giderleri: Tedarikçi firma veya DOSB personel tarafından ücretsiz yapılacağından aynı katkı olarak sağlanacaktır.
- Taşıt Araçları ve Demirbaşlar: Projede taşıt ihtiyacı duyulmamıştır. Ancak sınıflar için demirbaşlara ihtiyaç vardır. Sınıfların 2' si hazır durumdadır. Ancak diğer 2 sınıf için 1'er adet masa, 25'er adet sıra takımı, 1'er adet yazı tahtası ve 1'er projeksiyon makinesi gerekmektedir. Planlanan maliyet 30 000,00 TL'dir.
- Genel Giderler: 190.845,24 TL olarak hesaplanmıştır. Proje döneminde (2021-2022 Mayıs ayına kadar olan sürede)projenin gerçekleşmesi için gerekli olan personel giderleri, haberleşme, kira ve hukuk, İSİG vb. yasal işlemlere ilişkin giderlerden oluşmaktadır.
- İşletmeye Alma Giderleri: Makine teçhizat yatırım maliyetlerine işletmeye alma giderleri dâhil olup, herhangi bir harcama öngörülmemiştir
- Beklenmeyen Giderler: Yatırım döneminde yapılan çalışmalara ve tespitler dışında oluşabilecek hataları giderebilmek ve öngörülemeyen harcamaları karşılamak için toplam giderlerin % 2'si öngörülmüştür.

3. Yatırım Dönemi Faizleri: kredi kullanılmayacağı için oluşmayacaktır.

4. İşletme Sermayesi: 2021 yılı için, 2022 yılında yapılacak görünürlük giderleri bedeli (21.170,75 TL) hesaba alınmıştır. 2022 yılı için ise 5 aylık gider tutarı (107.735,47 TL) kadar işletme sermayesi planlanmıştır.

TABLO 55-TOPLAM YATIRIM TUTARI (TL)

GİDERLER	TOPLAM YATIRIM TUTARI (2021)	İÇ (2021)	DIŞ (2022)	TOPLAM YATIRIM TUTARI (2022)	İÇ (2022)	DIŞ (2022)	KÜMÜLATİF YATIRIM TUTARI (2021+2022)
A. Arsa Bedeli	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. Sabit Sermaye Yatırımı	8.663.264,97	5.207.929,97	3.455.335,00	52.649,84	52.649,84	0,00	8.715.914,81
1. Teknik Yardım ve Lisans	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Etüt proje ve İnşaat İşleri	88.000,00	88.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	88.000,00
3. Makine ve Teçhizat	8.402.829,25	4.947.494,25	3.455.335,00	0,00	0,00	0,00	8.402.829,25
4. Taşıma ve Sigorta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. İthalat ve Gümrükleme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Montaj Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Genel Giderler	139.642,86	139.642,86	0,00	51.202,38	51.202,38	0,00	190.845,24
8. Taşıt ve Demirbaşlar	30.000,00	30.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.000,00
9. İşletmeye Alma Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
10. Beklenmeyen Giderler	2.792,86	2.792,86	0,00	1.447,46	1.447,46	0,00	4.240,32
Sabit Yatırım Tutarı (A+B)	8.663.264,97	5.207.929,97	3.455.335,00	52.649,84	52.649,84	0,00	8.715.914,81
C. İşletme Sermayesi İhtiyacı	21.170,75	21.170,75	0,00	107.735,47	107.735,47	0,00	128.906,22
Toplam Yatırım Tutarı (A+B+C)	8.684.435,72	5.229.100,72	3.455.335,00	160.385,32	160.385,32	0,00	8.844.821,03

Toplam yatırım maliyetinin 8.800.000,00 TL olan kısmının GEKA GÜDÜMLÜ proje kapsamında gerçekleştirilmesi, 44.821,03 TL kısmını ise DOSB proje dışında kendi öz kaynakları ile karşılaması planlanmıştır.(Tablo 56)

8.800.000,00 TL proje bedelinin %75'inin GEKA tarafından finanse edilmesi, %25' inin ise DOSB tarafından karşılaması öngörülmüştür.(Tablo 57)

TABLO 56-YATIRIM MALİYETİ-PROJE MALİYETİ (TL)

	YILLAR	2021	2022	TOPLAM
TOPLAM YATIRIM MALİYETİ		8.684.435,72	160.385,32	8.844.821,03
PROJE MALİYETİ	İNŞAAT	88.000,00	0	88.000,00
	MAKİNE	8.402.829,25	0,00	8.402.829,25
	İNSAN KAYNAĞI	137.142,86	150.857,14	288.000,00
	GÖRÜNÜRLÜK	21.170,75	0,00	21.170,75
	GEKA PROJESİ TOPLAM MALİYETİ	8.649.142,86	150.857,14	8.800.000,00
KALAN YATIRIM BEDELİ		35.292,86	9.528,17	44.821,03

TABLO 57-PROJE MALİYETİ VE GEKA KATKISI (TL)

YILLAR	2021	2022	TOPLAM
GEKA	6.486.857,14	113.142,86	6.600.000,00
DOSB 1	2.162.285,71	37.714,29	2.200.000,00
PROJE MALİYETİ	8.649.142,86	150.857,14	8.800.000,00
DOSB2	35.292,86	9.528,17	44.821,03
YATIRIM MALİYETİ	8.684.435,72	160.385,32	8.844.821,03

15. PROJENİN FİNANSMANI

14. PROJENİN FİNANSMANI

i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı

OSB Bölge Müdürlüklerinin gelirleri OSB Kanunu 12. Maddesine göre aşağıdakilerden oluşmaktadır;

- Müteşebbis heyete katılan kurum ve kuruluşların verdikleri iştirak payları.
- Arsa tahsisi yapılan veya satışı yapılan ve OSB’de faaliyet gösterecek olan ve gösteren katılımcıların ödedikleri aidatlar ile arsa ve alt yapı katılım payları ve hizmet karşılıkları.
- OSB alt yapı ve sosyal tesislerinin ihalesi için hazırlanan dosyaların satış bedelleri ile bölge içinde kurulacak olan işletmelerin projelerinin tasdik ve vize bedelleri.
- Yönetim aidatları.
- Su, elektrik, doğalgaz, sosyal tesis, arıtma ve benzeri işletme gelirleri ile iştirak gelirleri.
- Arsa satışından sağlanan gelirler.
- Bağışlar.
- Bölge ortak mülklerinin kira ve hizmet gelirleri.
- Banka faizleri.
- Gecikme cezaları.
- İlan ve reklam gelirleri.
- Diğer gelirler.

Giderleri ise yaptıkları yatırım harcamaları ile Bölge Müdürlüğü yönetim giderleri ve DOSB’ye bağlı diğer kurumların giderlerinden oluşmaktadır.

DOSAV’ın gelirleri üye aidatlarından oluşmaktadır. Giderleri ise vakıf olması nedeni ile yaptığı hibe ve katkılardır.

ii. Finansman Yöntemi

Belirlenen yatırımın 8.800.000 TL’lik miktarı güdümlü proje tutarıdır. Bu tutarın %25’i DOSB öz kaynakları, %75’i ise GEKA Güdümlü Proje hibesi ile finanse edilmesi öngörülmektedir. Yatırımın diğer maliyetleri (elektrik, su, iklimlendirme, kırtasiye vb. genel giderleri ile destek insan kaynakları vb.) DOSB öz kaynakları ile makine-ekipman sigortası, danışmanlık, hukuki destek, İş güvenliği tedbirleri vb. ile temrinlik malzemeleri giderleri ise yatırımın gelirleri ile karşılanacaktır.

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Belirlenen yatırım finansmanı için GEKA Güdümlü Proje hibesi ile DOSB öz kaynağının birlikte kullanımı planlanmaktadır.

GEKA' dan sağlanacak finansmanın ön koşulu öncelikle GEKA'nın proje başvurusunu ve maliyetini uygulamaya değer bulmasıdır. Hibe kullanım şartları Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği' nde belirtilmiştir.

DOSB finansmanı için ise önkoşul Yönetim Kurulunun onayının alınmasıdır. Mevcut Yönetim Kurulu yatırım konusunda mutabıktır

Yatırımın işletme döneminde ise finansman kaynaklarını; DOSB bütçesinde Merkeze ayrılacak pay dışında, proje sonucunda yapılacak yatırım ile sürekli hale getirilen uygulamalı mesleki eğitim kursları ve test hizmetlerinin gelirleri oluşturacaktır.

iv. Finansman Maliyeti

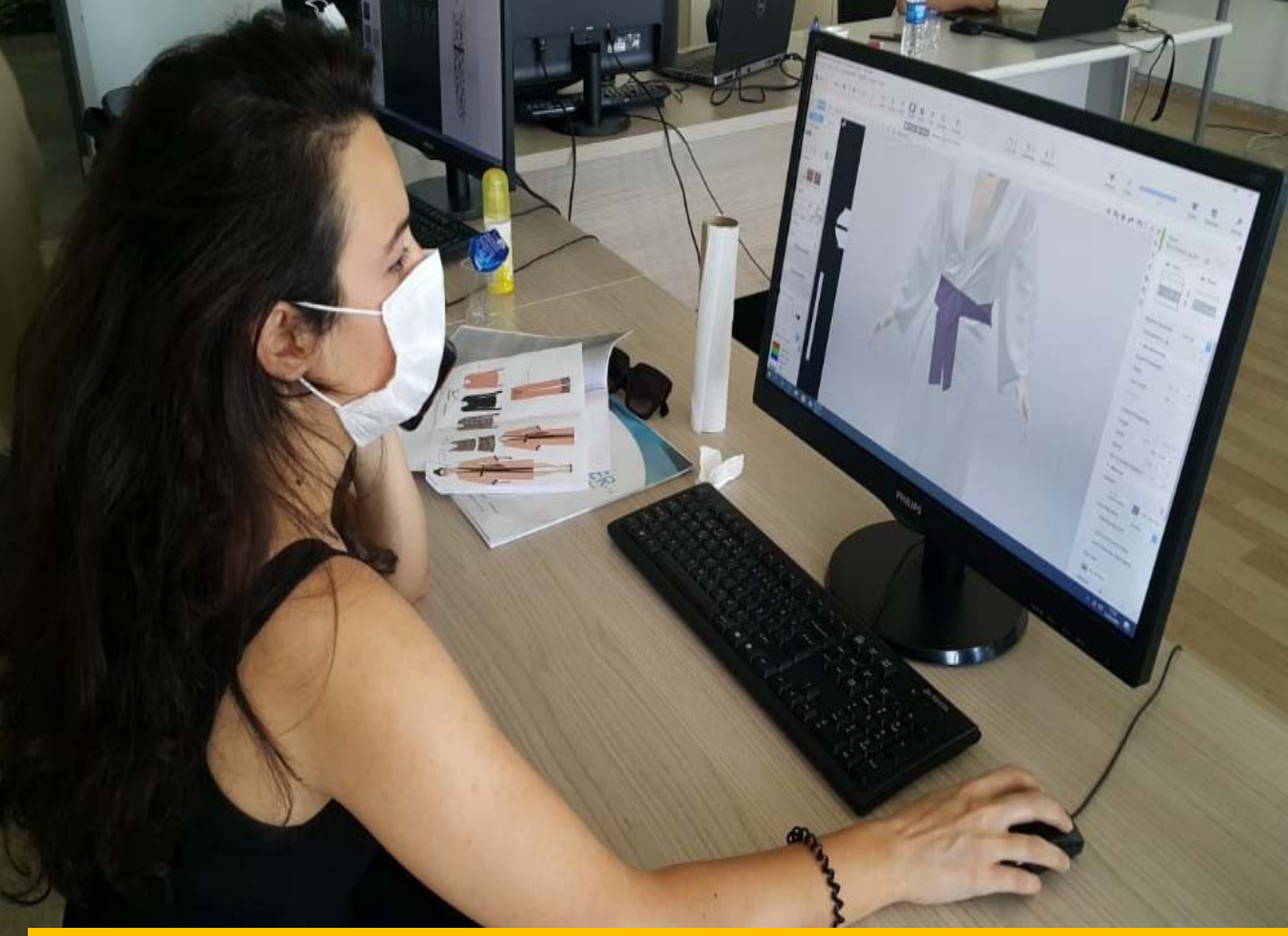
Projede kredi kullanılmayacaktır. Bu nedenle finansman maliyeti söz konusu olmayacaktır.

v. Finansman Planı

Proje için GEKA'nın güdümlü proje hibesi ile DOSB'nin öz kaynaklarından faydalanılacaktır. Yatırımın ilk yılında 8.684 435,72, ikinci yılında ise 160.384,32 TL tutarında bir bütçeye ihtiyaç olacaktır. (Tablo 58)

TABLO 58-TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI (TL)

FİNANSMAN İHTİYACI	0.YIL (2021)-YATIRIM YILI			1.YIL (2022)-YATIRIM YILI			KÜMÜLATİF (TL)
	İÇ PARA (TL)	DIŞ PARA (TL)	TUTAR (TL)	İÇ PARA (TL)	DIŞ PARA (TL)	TOPLAM TUTAR (TL)	
FİNANSMAN GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SABİT YATIRIM TOPLAMI	5.207.929,97	3.455.335,00	8.663.264,97	52.649,84	0,00	52.649,84	8.715.914,81
İŞLETME SERMAYESİ YATIRIMI	21.170,75	0,00	21.170,75	107.735,47	0	107.735,47	128.906,22
TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI	5.229.100,72	3.455.335,00	8.684.435,72	160.385,32	0	160.385,32	8.844.821,03
BANKA KREDİSİ			0,00			0,00	0,00
GEKA PROJE KATKI PAYI			6.486.857,14			113.142,86	6.600.000,00
DOSB PROJE KATKI PAYI			2.162.285,71			37.714,29	2.200.000,00
DOSB YATIRIM KATKISI			35.292,86			9.528,17	44.821,03
TOPLAM FİNANSAL KAYNAKLAR			8.684.435,72			160.385,32	8.844.821,03

16. PROJE ANALİZİ

15. PROJE ANALİZİ

i. Finansal Analiz

1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

TABLO 59-KARLILIK HESABI TABLOSU (TL)

YILLAR	1.YIL	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL
1.İŞLETME GELİRLERİ	927.525,50	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14
2.ÜRETİM GİDERLERİ	258.565,14	1.524.687,22	1.627.182,22	1.688.809,87	1.496.848,35	1.571.417,80	1.534.164,71	1.624.393,75
3.AMORTİSMAN	0,00	991.084,05	991.084,05	991.084,05	736.425,30	736.425,30	619.484,62	619.484,62
4.FİNANSMAN GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.SATIŞ GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.BRÜT KAR (1-2-3-4-5)	668.960,36	-563.194,27	-80.834,56	111.280,96	837.018,72	1.069.478,51	1.561.404,44	1.842.680,77
7.MATRAHTAN İNDİRİLECEKLER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.VERGİ MATRAHI (6-7)	668.960,36	0,00	0,00	111.280,96	837.018,72	1.069.478,51	1.561.404,44	1.842.680,77
9.VERGİ VE STOPAJLAR	147.171,28	0,00	0,00	24.481,81	184.144,12	235.285,27	343.508,98	405.389,77
10.NET KAR (6-9)	521.789,08	-563.194,27	-80.834,56	86.799,15	652.874,60	834.193,23	1.217.895,46	1.437.291,00
11.TEMETTÜLER (DAĞITILACAK KARLAR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12. KULLANILABİLİR KAR (10-11)	521.789,08	-563.194,27	-80.834,56	86.799,15	652.874,60	834.193,23	1.217.895,46	1.437.291,00
EBİTDA (FAVÖK)	668.960,36	427.889,78	910.249,49	1.102.365,01	1.573.444,02	1.805.903,80	2.180.889,05	2.462.165,39
EBİTDA/FAVÖK MARJİ	72,12	21,91	35,87	39,49	51,25	53,47	58,70	60,25

Projenin ikinci ve üçüncü yıllarında zarar görülmesinin nedeni amortismanların bu yıllarda gelirlere oranla yüksek kalmasındandır

YILLAR	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
1.İŞLETME GELİRLERİ	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68	65.104.809,91
2.ÜRETİM GİDERLERİ	1.715.541,88	1.569.568,09	1.677.381,33	1.417.085,90	1.547.539,93	1.691.039,36	1.848.888,73	22.793.114,27
3.AMORTİSMAN	611.539,70	372.337,90	372.337,90	877,12	877,12	877,12	877,12	7.044.795,97
4.FİNANSMAN GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5.SATIŞ GİDERLERİ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.BRÜT KAR (1-2-3-4-5)	2.168.133,47	3.002.830,57	3.389.490,99	4.565.168,22	5.033.027,32	5.547.672,33	6.113.781,84	35.266.899,67
7.MATRAHTAN İNDİRİLECEKLER	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8.VERGİ MATRAHI (6-7)	2.168.133,47	3.002.830,57	3.389.490,99	4.565.168,22	5.033.027,32	5.547.672,33	6.113.781,84	35.910.928,50
9.VERGİ VE STOPAJLAR	476.989,36	660.622,73	745.688,02	1.004.337,01	1.107.266,01	1.220.487,91	1.345.032,00	7.900.404,27
10.NET KAR (6-9)	1.691.144,11	2.342.207,85	2.643.802,97	3.560.831,21	3.925.761,31	4.327.184,42	4.768.749,83	27.366.495,40
11.TEMETTÜLER (DAĞITILACAK KARLAR)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12. KULLANILABİLİR KAR (10-11)	1.691.144,11	2.342.207,85	2.643.802,97	3.560.831,21	3.925.761,31	4.327.184,42	4.768.749,83	27.366.495,40
EBİTDA (FAVÖK)	2.779.673,18	3.375.168,48	3.761.828,89	4.566.045,34	5.033.904,44	5.548.549,45	6.114.658,95	42.311.695,64
EBİTDA/FAVÖK MARJİ	61,84	68,26	69,16	76,32	76,49	76,64	76,78	64,99

TABLO 6a- AMORTİSMAN TUTARLARI (TL)

YIL	AMORTİSMAN TUTARI (TL)
1	991.084,05
2	991.084,05
3	991.084,05
4	736.425,30
5	736.425,30
6	619.484,62
7	619.484,62
8	611.539,70
9	372.337,90
10	372.337,90
11	877,12
12	877,12
13	877,12
14	877,12
15	7.044.795,97
Artık Değer	3.707,63
Toplam	7.048.503,60

Başa baş Noktası Analizi

TABLO 61-BAŞABAŞ NOKTASI ANALİZİ

YILLAR	1	2	3	4	5	6	7	8
TOPLAM GELİRLER (TL)	927.525,50	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14
SABİT GİDERLER (TL)	104.844,05	1.161.726,80	1.178.791,07	1.197.561,78	963.550,79	986.263,34	894.306,47	921.788,65
DEĞİŞKEN GİDERLER (TL)	153.721,08	362.960,42	448.391,14	491.248,09	533.297,56	585.154,46	639.858,24	702.605,10
BAŞABAŞ NOKTASI	125.671,98	1.426.986,27	1.431.806,50	1.453.352,50	1.166.097,24	1.192.954,55	1.080.385,49	1.113.178,19

YILLAR	9	10	11	12	13	14	15
TOPLAM GELİRLER (TL)	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68
SABİT GİDERLER (TL)	944.074,14	738.125,78	774.704,57	443.480,46	487.740,79	536.427,16	589.982,16
DEĞİŞKEN GİDERLER (TL)	771.467,74	831.442,30	902.676,76	973.605,45	1.059.799,14	1.154.612,20	1.258.906,57
BAŞABAŞ NOKTASI	1.139.662,80	887.327,12	928.854,83	529.671,25	581.355,51	638.213,14	700.761,01

TABLO 62-PROFORMA NAKİT AKIM TABLOSU (TL)

YILLAR	1.YIL - 2022	2	3	4	5	6	7	8
Gelirler Toplamı	927.525,50	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14
Giderler Toplamı	258.565,14	1.524.687,22	1.627.182,22	1.688.809,87	1.496.848,35	1.571.417,80	1.534.164,71	1.624.393,75
Gelir-Gider Farkı	668.960,36	427.889,78	910.249,49	1.102.365,01	1.573.444,02	1.805.903,80	2.180.889,05	2.462.165,39
Amortisman	0,00	991.084,05	991.084,05	991.084,05	736.425,30	736.425,30	619.484,62	619.484,62
Vergi Matrahı	668.960,36	-563.194,27	-80.834,56	111.280,96	837.018,72	1.069.478,51	1.561.404,44	1.842.680,77
Kurumlar Vergisi	147.171,28	0,00	0,00	24.481,81	184.144,12	235.285,27	343.508,98	405.389,77
Net Kar/Zarar	521.789,08	-563.194,27	-80.834,56	86.799,15	652.874,60	834.193,23	1.217.895,46	1.437.291,00
KÜMÜLE KAR/ZARAR	521.789,08	-41.405,19	-122.239,75	-35.440,60	617.434,00	1.451.627,24	2.669.522,70	4.106.813,70
NET AKIM	521.789,08	427.889,78	910.249,49	1.077.883,20	1.389.299,90	1.570.618,53	1.837.380,08	2.056.775,62

YILLAR	9	10	11	12	13	14	15	TOPLAM
Gelirler Toplamı	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68	65.104.809,91
Giderler Toplamı	1.715.541,88	1.569.568,09	1.677.381,33	1.417.085,90	1.547.539,93	1.691.039,36	1.848.888,73	22.793.114,27
Gelir-Gider Farkı	2.779.673,18	3.375.168,48	3.761.828,89	4.566.045,34	5.033.904,44	5.548.549,45	6.114.658,95	42.311.695,64
Amortisman	611.539,70	372.337,90	372.337,90	877,12	877,12	877,12	877,12	7.044.795,97
Vergi Matrahı	2.168.133,47	3.002.830,57	3.389.490,99	4.565.168,22	5.033.027,32	5.547.672,33	6.113.781,84	35.266.899,67
Kurumlar Vergisi	476.989,36	660.622,73	745.688,02	1.004.337,01	1.107.266,01	1.220.487,91	1.345.032,00	7.900.404,27
Net Kar/Zarar	1.691.144,11	2.342.207,85	2.643.802,97	3.560.831,21	3.925.761,31	4.327.184,42	4.768.749,83	27.366.495,40
KÜMÜLE KAR/ZARAR	5.797.957,81	8.140.165,66	10.783.968,63	14.344.799,84	18.270.561,15	22.597.745,56	27.366.495,40	116.469.795,22
NET AKIM	2.302.683,81	2.714.545,75	3.016.140,87	3.561.708,33	3.926.638,43	4.328.061,53	4.769.626,95	34.411.291,37
SERBEST NAKİT AKIMI		14.809.115,25	17.825.256,13	21.386.964,46	25.313.602,89	29.641.664,42	34.411.291,37	189.503.509,10

TABLO 63-TİCARİ NAKİT AKIM TABLOSU

YILLAR	O. YIL YATIRIM YILI- 2021	1.YIL	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL
A. NAKİT GİRİŞLERİ	8.684.435,72	1.087.910,82	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14
- İşletme Gelirleri	0,00	927.525,50	1.952.577,00	2.537.431,71	2.791.174,88	3.070.292,37	3.377.321,61	3.715.053,77	4.086.559,14
- Diğer Nakit Girişleri	8.684.435,72	160.385,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B. NAKİT ÇIKIŞLARI	8.684.435,72	566.121,73	1.524.687,22	1.627.182,22	1.713.291,68	1.680.992,47	1.806.703,07	1.877.673,69	2.029.783,52
-Yatırım Harcamaları	8.684.435,72	160.385,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
-İşletme Giderleri	0,00	258.565,14	1.524.687,22	1.627.182,22	1.688.809,87	1.496.848,35	1.571.417,80	1.534.164,71	1.624.393,75
-Borç Anapara Geri Ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
-Vergi ve Stopaj	0,00	147.171,28	0,00	0,00	24.481,81	184.144,12	235.285,27	343.508,98	405.389,77
-Dağıtılan Kar Payları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit Farkı-Nakit Akımı)	0,00	521.789,08	427.889,78	910.249,49	1.077.883,20	1.389.299,90	1.570.618,53	1.837.380,08	2.056.775,62

YILLAR	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
A. NAKİT GİRİŞLERİ	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68	73.949.630,94
- İşletme Gelirleri	4.495.215,06	4.944.736,56	5.439.210,22	5.983.131,24	6.581.444,37	7.239.588,80	7.963.547,68	65.104.809,91
- Diğer Nakit Girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.844.821,03
B. NAKİT ÇIKIŞLARI	2.192.531,25	2.230.190,81	2.423.069,35	2.421.422,91	2.654.805,94	2.911.527,27	3.193.920,73	39.538.339,57
-Yatırım Harcamaları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.844.821,03
-İşletme Giderleri	1.715.541,88	1.569.568,09	1.677.381,33	1.417.085,90	1.547.539,93	1.691.039,36	1.848.888,73	22.793.114,27
-Borç Anapara Geri Ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
-Vergi ve Stopaj	476.989,36	660.622,73	745.688,02	1.004.337,01	1.107.266,01	1.220.487,91	1.345.032,00	7.900.404,27
-Dağıtılan Kar Payları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit Farkı-Nakit Akımı)	2.302.683,81	2.714.545,75	3.016.140,87	3.561.708,33	3.926.638,43	4.328.061,53	4.769.626,95	34.411.291,37

2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

İskonto edilmiş indirgeme oranı olarak % 14,1 alınmıştır.(31.12.2020 yılı 10 yıllık hazine tahvil faizi ortalaması; %12,5 ve 19.12.2020 tarihi itibari ile reeskont faizi 15,75'dir.Ortalaması %14,1'dir.)

TABLO 64-İNDİRGENMİŞ NAKİT AKIM TABLOSU

YILLAR	SABİT YATIRIM (TL)	SERBEST NAKİT AKIMI (TL)	İNDİRGE ME ORANI	İSKONTO EDİLMİŞ SABİT YATIRIM (TL)	İSKONTO EDİLMİŞ NAKİT AKIMI (TL)
0	8.684.435,72		1	-8.684.435,72	
1	160.385,32	521.789,08	0,8588	-140.534,78	457.208,40
2		427.889,78	0,7375		328.526,45
3		910.249,49	0,6333		612.375,88
4		1.077.883,20	0,5438		635.401,95
5		1.389.299,90	0,4670		717.615,90
6		1.570.618,53	0,4011		710.863,10
7		1.837.380,08	0,3444		728.674,33
8		2.056.775,62	0,2958		714.727,66
9		2.302.683,81	0,2540		701.143,95
10		2.714.545,75	0,2181		724.251,26
11		3.016.140,87	0,1873		705.119,83
12		3.561.708,33	0,1608		729.606,79
13		3.926.638,43	0,1381		704.807,69
14		4.328.061,53	0,1186		680.710,36
15		4.773.334,58	0,1019		657.824,46
TOPLAM	8.844.821,03	34.414.999,00		-8.824.970,50	983.887,51
NET BUGÜNKÜ DEĞER					

Net bugünkü değer hesabında yatırımın ekonomik ömrü olarak kabul edilen 15. yılsonunda 3.707,63 TL makine teçhizatın atık değeri olarak (15. Yıl içine) değerlemeye katılmıştır

NBD: 983.887,51 TL

Tek proje mevcut ise NBD'nin artı (pozitif) olması kabul için zorunludur. Yukarıda yapılan hesaplamada görüleceği üzere proje uygulanabilir ve kabul edilebilir bir proje olarak değerlendirilebilir.

3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Projenin fayda maliyet oranı **1,647,** indirgenmiş olarak ise 1,08 olarak hesaplanmıştır. Değerin 1' den büyük olması yatırımın yapılabilir olduğunu göstermektedir.

TABLO 65-FAYDA/MALİYET ORANI HESAPLAMASI

İSKONTO ORANI	0,141
FAYDA (İŞLETME GELİRLERİ) TOPLAMI (TL)	65.104.809,91
MALİYET (YATIRIM MALİYETİ+GİDERLER) TOPLAMI (TL)	39.538.339,57
F/M ORANI	1,647
İNDİRGENMİŞ FAYDA (İŞLETME GELİRLERİ) TOPLAMI (TL)	11.604.542,20
İNDİRGENMİŞ MALİYET (YATIRIM MALİYETİ+GİDERLER) TOPLAMI (TL)	10.747.607,86
İNDİRGENMİŞ F/M ORANI	1,080

İç Karlılık Oranı

TABLO 66-İÇ KARLILIK ORANI HESAPLAMA TABLOSU

YILLAR	SERBEST NAKİT AKIMI (TL)	İNDİRGEME ORANI	İSKONTO EDİLMİŞ NAKİT AKIMLARI (TL)
0	-8.824.970,50	1	-8.824.970,50
1	521.789,08	0,8442	451.443,73
2	427.889,78	0,7126	320.294,28
3	910.249,49	0,6016	589.503,45
4	1.077.883,20	0,5078	603.957,31
5	1.389.299,90	0,4287	673.502,45
6	1.570.618,53	0,3619	658.752,88
7	1.837.380,08	0,3055	666.744,51
8	2.056.775,62	0,2579	645.737,48
9	2.302.683,81	0,2177	625.477,97
10	2.714.545,75	0,1838	637.945,40
11	3.016.140,87	0,1552	613.262,77
12	3.561.708,33	0,1310	626.558,99
13	3.926.638,43	0,1106	597.631,06
14	4.328.061,53	0,0933	569.920,54
15	4.777.042,20	0,0788	544.237,67
	34.414.999,00		0,00
NET BUGÜNKÜ DEĞER			

İç karlılık oranı **% 1558** olarak bulunmuştur. İskonto oranından büyük olduğundan yatırım finansal açıdan uygundur.

Yatırımın Geri Dönüş Süresi

TABLO 67-YATIRIMIN GERİ DÖNÜŞ SÜRESİ TABLOSU (TL)

SABİT YATIRIM TUTARI	NET KAR +AMORTİSMAN	KALAN TUTAR	YILLAR
8.844.821,03	0,00	8.844.821,03	1.YIL
	521.789,08	8.323.031,95	2.YIL
	427.889,78	7.895.142,17	3.YIL
	910.249,49	6.984.892,68	4.YIL
	1.077.883,20	5.907.009,47	5.YIL
	1.389.299,90	4.517.709,57	6.YIL
	1.389.299,90	3.128.409,67	7.YIL
	1.570.618,53	1.557.791,14	8.YIL
	1.837.380,08	-279.588,94	9.YIL
	2.056.775,62	0,00	10.YIL

Yukarıda yapılan çalışmaya göre yatırımın geri dönüş süresi **9. Yıldadır.**

4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi

Projenin devlet bütçesi içinde ölçülebilir ve ölçülemeyen olmak üzere iki türlü katkısı vardır. Ölçülen katkılar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

TABLO 68-YATIRIMIN DEVLET BÜTÇESİNE ÖLÇÜLEBİLİR KATKISI (TL)

ÖLÇÜLEBİLİR KATKILAR	TL DEĞERİ
GELİR VERGİSİ	592.852,52
KURUMLAR VERGİSİ	7.900.404,27
MAKİNE KDV Sİ	1.256.363,78
ÖDENEN HİZMET FATURALARI KDV'Sİ	49.302,49
SGK+İŞSİZLİK	1778557,552
TOPLAM	11.577.480,61

Ölçülemeyen katkılar ise,

- Tedarikçilerin gelirlerinde, dolayısı ile vergilerinde artış,
- Projeden etkilenen üçüncü şahısların gelirlerindeki artıştan ötürü direkt ve dolaylı vergilerindeki artış,
- Ücreti artan kursiyerlerin ücret gelirlerindeki yükselmeden ötürü SGK ve vergi gelirlerinde artış,
- Test laboratuvarı ve nitelikli çalışan sayesinde ürünlerdeki katma değer artış,
- Katma değerli ürünün değerindeki vergisel artış şeklinde sayılabilir.

ii. Ekonomik Analiz

1. Ekonomik Maliyetler ve analizler

- Projenin genel ekonomiye katkılarının hesaplanması için katma değer hesabı yapılmış olup tablo aşağıda yer almaktadır. Katma değer hesabında; işçilik ve personel giderleri ile vergiler gibi doğrudan katkılar genel ekonomik katkı olarak değerlendirilmiş ve projenin nakit akımlarına ilave edilmiştir.

TABLO 69- YILLARA GÖRE EKONOMİK KATMA DEĞER

YILLAR	1.YIL	2.YIL	3.YIL	4.YIL	5.YIL	6.YIL	7.YIL	8.YIL
VERGİ ÖNCESİ KAR	668.960,36	-563.194,27	-80.834,56	111.280,96	837.018,72	1.069.478,51	1.561.404,44	1.842.680,77
İŞÇİLİK VE PERSONEL GİDERLERİ	165.942,86	182.537,14	200.790,86	220.869,94	242.956,94	267.252,63	293.977,90	323.375,69
FAİZ ÖDEMELERİ	0	0	0	0	0	0	0	0
NET KATMA DEĞER	834.903,22	-380.657,13	119.956,30	332.150,90	1.079.975,66	1.336.731,14	1.855.382,33	2.166.056,46
AMORTİSMANLAR	0,00	991.084,05	991.084,05	991.084,05	736.425,30	736.425,30	619.484,62	619.484,62
BRÜT KATMA DEĞER	834.903,22	610.426,93	1.111.040,35	1.323.234,96	1.816.400,96	2.073.156,44	2.474.866,95	2.785.541,08
İSKONTO EDİLMİŞ NET KATMA DEĞER	731.569,09	-292.262,02	80.701,33	195.799,82	557.840,47	605.005,50	735.813,72	752.702,66
İSKONTO EDİLMİŞ BRÜT KATMA DEĞER	731.569,09	468.675,34	747.459,15	780.034,49	938.226,66	938.312,13	981.491,00	967.973,00

YILLAR	9.YIL	10.YIL	11.YIL	12.YIL	13.YIL	14.YIL	15.YIL	TOPLAM
VERGİ ÖNCESİ KAR	2.168.133,47	3.002.830,57	3.389.490,99	4.565.168,22	5.033.027,32	5.547.672,33	6.113.781,84	35.266.899,67
İŞÇİLİK VE PERSONEL GİDERLERİ	355.713,25	391.284,58	430.413,04	473.454,34	520.799,78	572.879,75	4.742.820,14	9.385.068,85
FAİZ ÖDEMELERİ	0	0	0	0	0	0	0	0,00
NET KATMA DEĞER	2.523.846,73	3.394.115,15	3.819.904,02	5.038.622,56	5.553.827,10	6.120.552,08	10.856.601,98	44.651.968,51
AMORTİSMANLAR	611.539,70	372.337,90	372.337,90	877,12	877,12	877,12	877,12	7.044.795,97
BRÜT KATMA DEĞER	3.135.386,43	3.766.453,06	4.192.241,93	5.039.499,68	5.554.704,21	6.121.429,20	10.857.479,09	51.696.764,49
İSKONTO EDİLMİŞ NET KATMA DEĞER	768.485,83	905.563,00	893.025,28	1.032.148,87	996.878,15	962.630,31	1.496.173,84	10.422.075,83
İSKONTO EDİLMİŞ BRÜT KATMA DEĞER	954.693,49	1.004.904,18	980.071,23	1.032.328,54	997.035,59	962.768,26	1.496.294,72	13.981.836,86

Değerlendirmede sermaye maliyeti olarak %14,1 indirgeme oranı kullanılmıştır.

2. Ekonomik Faydalar

Ekonomik kalkınma, üretimi artıracak teknolojinin gelişmesi, doğal kaynakların ve sermayenin en iyi ve akılcı bir şekilde kullanılması ile mümkündür. Bunu sağlayan ise eğitilmiş insan gücüdür.

Proje ile özellikle kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması ve yaratacağı istihdam ile Denizli’de kişi başına düşen gelirin artacağı, test atölyelerinin girişimci ve sanayiciler tarafından etkin bir şekilde kullanımı ile ilin gayri safi hasılasının yükseleceği, ticaret hacminin geliştirileceği, üretim miktarı ve kapasite kullanım oranlarının artacağı, İlin ihracat kapasitesinin geliştirileceği, özel sektör işletmeciliğinin güçleneceği, Denizli ekonomisinin büyümesine katkı sağlanacağı öngörülmüştür.

Proje ile yılda yaklaşık olarak 500 kişinin eğitim alması hedeflenmektedir. Eğitim alan kişilerden en az %20sinin işyerlerinde daha iyi koşullarda istihdam edilmesi varsayımından hareketle, yılda yaklaşık 100 kişinin artacak geliri, yıllık verilen eğitim sayısı kadar eğitmenlerin alacakları ücret, test ücretleri, sabit yatırım maliyetler ve işletme giderleri, ilin gayrisafi milli hasılasına katkıda bulunacaktır.

Bu noktadan hareketle; 100 kişinin asgari ücret gelirinin en az %10 artacağı varsayımından hareketle;

Ücrette varsayılan artış: $2325 \text{ TL} \times 1,10 \times 100 \times 12 = 3.069.000 \text{ TL/yıl}$

Mevcut ücret toplamı: 2.790.000 TL/yıl

Artan ücretten dolayı yaratılan katma değer: 279.000 TL/yıl olacaktır.

Ek olarak, Eğitmen ücretlerinden dolayı yaratılan katma değer de dikkate alınmalıdır.

Test ücretlerinden dolayı elde edilen katma değer, Yıllık işletme giderlerinden dolayı ve sabit yatırım maliyetlerinden dolayı piyasaya giren para ekonomide az da olsa canlılık sağlanmasında rol oynayacaktır.

Dolaylı olarak ise artan üretimdeki üründe kalite artışından, azalacak makine bakım giderleri dolaylı düşecek maliyetler, yeni girişimcilerin yaratacağı katma değer, artacak yurtiçi/yurtdışı satış miktarı da ek unsurlar olarak dikkate alınmalıdır

3. Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)

Tablo 69'da verilmiştir.

4. Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)

Maliyet etkinlik analizi, projenin faydalı ömrü boyunca katlanacağı toplam üretim ve işletme maliyetinin üreteceği üretim/hizmet miktarına bölünmesi ile ve toplam birim yatırım maliyetinin yıllar itibarıyla karşılaştırmalı olarak verilmesi; alternatif yatırım modelleri varsa karşılaştırmalı olarak sunulması anlamına gelmektedir.

Proje kapsamında birden fazla hizmet üretileceği için hesaplanmamıştır.

5. Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Projenin ekonomik katma değeri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

TABLO 70-YARATILAN EKONOMİK KATMA DEĞERİN BUGÜNKÜ DEĞERİ

YARATILAN EKONOMİK KATMA DEĞER(TL)	RAKAMSAL İFADE
İSKONTO EDİLMİŞ NET KATMA DEĞERLERİN TOPLAMI	10.422.075,83
İSKONTO EDİLMİŞ BRÜT KATMA DEĞERLERİN TOPLAMI	13.981.836,86
NET KATMA DEĞERE GÖRE CİRO/SERMAYE ORANI	1,18
BRÜT KATMA DEĞERE GÖRE CİRO/SERMAYE ORANI	1,58

iii. Sosyal Analiz

1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Düşük gelirli kişilerin eğitim yoluyla gelir düzeyinin artması, yoksulluk ve eşitsizliğin azalmasına neden olmakta ve böylece sosyal refah ve adalet sistemine üzerine etki etmektedir. Bu nedenle özellikle düşük gelirli kişilerin daha iyi bir eğitim almaları sonucu gelir seviyelerinin artması, özel faydaya yol açmaktadır. Eğitim seviyesinin düşüklüğü, ortalama gelir düzeyinin düşüklüğünü açıklayan önemli bir nedendir.

Çalışmaya elverişli olan kişinin, iş bulamayarak üretim sürecine katılamaması kişiyi, yoksulluk, sosyal dışlanmışlık ve gelecek kaygısıyla mücadele etmek durumunda bırakmaktadır.

Öte yandan niteliklerinin elvermemesi nedeni ile düşük vasıflı veya vasıfsız işlerde çalışanların da, genelde sürekli arayış içinde olması ve sık firma değiştirmeleri gerek kendileri ve gerekse firmalar açısından zaman kaybı ortaya çıkarmaktadır. Çalışanlar her iş değişikliğinde uyum süresi için çaba harcamakta, firmalar ise yeni bir çalışan yerleştirme sürecini tekrarlamaktadırlar.

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezinde uygulamalı mesleki eğitim kurslarından faydalanan, işyerlerinde istihdam edilen ve niteliksiz - düşük ücretle çalışan veya işsiz en az 500 (yılda) kişinin mesleki eğitim alması ile bu kişilerin nitelikli işlerde istihdam edilebilirlikleri arttırılacak, ekonomik ve sosyal şartlarını iyileştirilecektir. Üstelik eğitime katılanlar açısından, yetkinliklerini herhangi bir ücret ödemediği imkânı sağlanacaktır.

Düzenlenecek olan mesleki eğitimler, katılımcıya niteliklerini yükselterek iş hayatında başarısını arttıracak daha yüksek ücretle çalışma fırsatını sağlayacaktır. Nihayetinde katılımcının gelirlerinin artması ile ekonomik sıkıntıları azalacaktır.

Eğitmenler için ise emeklerini kiralayabilecekleri yeni bir oluşum gerçekleşecektir.

2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)

Eğitimin, bireyin yaşadığı toplumun ekonomik, sosyal, politik ve kültürel gelişimi üzerine etkisi önemlidir. Bilimsel araştırmalar eğitim düzeyi ile kalkınmanın unsurları olan ekonomik büyüme, siyasal ve toplumsal gelişme arasında doğrusal ilişkiler olduğunu ortaya çıkarmıştır. İnsan kaynağının, kalkınan bir ekonomi için yetiştirilmesi eğitimin, ekonomik etkisinin olduğu kadar toplumsal, kültürel ve psikolojik etkilerinin de olduğunu gösterir. Toplumsal uyum kapsamında eğitimin sosyal faydaları; bireyin daha fazla gelir etmesi, daha az suç oranı, demokratikleşme ve yönetime katılma, bireysel sağlığını koruma olarak özetlenebilir. Eğitim bu özelliği ile sadece bireye değil, topluma da yararlar sağlamakta ve kamu refah maliyetlerini düşürmektedir.

Eğitimin sosyal faydaları ile birey arasındaki ilişkiyi; bireyin aldığı eğitim ile ailesi ve kendisinin sağlık durumu, suça eğilimi, evlilik kararı, meslek tercihi vb. ile ilişkilendirmek mümkündür. Eğitim bu özelliği ile sadece bireye değil, topluma da yararlar sağlamakta ve kamu refah maliyetlerini düşürmektedir.

Sosyo- kültürel açıdan: İşgücüne katılım oranı Türkiye’ de ortalama %50,5 iken Denizli’de 56,4’dür. Ancak Türkiye'nin yaşanılabilir illeri sıralamasında da 52. sıradadır. Çünkü kişi başı gelir düzeyi, çalışanların sosyo-kültürel düzeyini arttıracak seviyede değildir. Projemiz ile ilin ortalama gelir seviyesinde artışa katkıda bulunulacaktır. Özellikle engelli, göç ile gelen kişiler ve kadınlar gibi dezavantajlı grubun gelirlerinde pozitif etkilenme sağlanacaktır. Böylelikle; aşağıdaki ekonomi kaynaklı sorunların azalmasında etkisi olacaktır;

- Gerek boşanmaların ve gerekse intiharların önemli bir kısmının ana nedeninin ekonomik sıkıntılar olduğu dikkate alındığında bireylerin istihdam edilebilirliklerinin ve/veya ücretlerinin artması bu oranların düşmesine katkı sağlayacaktır. (Tüm ülkede boşanma oranı ortalaması % 01,6 iken Denizli de % 0 2,2’dir. İntiharlar açısından da Denizli Türkiye’de 10. sırada olup yaklaşık TR ortalamasının iki katıdır.)
- Demografik ve sosyo-ekonomik eşitsizliğe maruz kalan gruplar, WHO 2008 raporunda belirtildiği üzere, artan bir ivmeyle daha kötü sağlık koşullarıyla yüz yüze kalmaktadır. Denizli 2018 yılında yayınlanan bir araştırmaya göre sağlık hizmeti kullanımı açısından 81 il içinde 14. Sırada yer almıştır.⁴² Bu sıralamada kötü sağlık koşullarına maruziyetin yansırı sosyal güvenlik şemsiyesi altındaki kişi sayısının çokluğu da oynamaktadır. Projemizin kişilerin istihdam edilebilirliğine olumlu etkisi nedeni ile kişilerin sağlık hizmetlerinden faydalanma oranında artış sağlanacaktır.
- Günümüz insanların karşı karşıya oldukları önemli bir sorun, sosyal yapılarıdaki bozulmalardır. Bunun en çarpıcı göstergelerinden birisi de yasalara aykırı davranışlardaki büyük artıştır. Suç oranlarının düzeyi ile bireylerin eğitim düzeyi arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Denizli’de 2019 yılında 5056 kişi hüküm giymiş iken bu konudaki Türkiye ortalaması 281 605 kişidir. Dolayısı ile düz orantı ile nüfusa göre hükümlü sayısını oranladığımızda karşımıza çıkacak rakamdan (3519) % 43 fazladır. İnsanların nitelik ve becerilerinin artması, işlerine duydukları saygıyı da arttıracak, kendilerini gerçekleştirme yönünde de olumlu etki sağlayacaktır. Kendisine ve çevresine saygı duyan kişilerin suça karışma eğilimleri daha düşüktür.

⁴² F. Şantaş, G.Şantaş, Türkiye’nin, Bölgelerin ve İllerin Sağlık Değişkenleri Açısından Mevcut Durumu ve Sıralanması, , Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi – Yıl 11 Sayı 3 2018, sf.2429, Erişim Tarihi 10.10.2020

- Denizli’ de 2017 itibari ile net göç hızı %3,33 olarak belirtilmiştir.⁴³ Göç eden insanların büyük çoğunluğu memleketlerinde beceri veya nitelik uyumsuzluğu ya da eksikliğinden ötürü hayatlarını idame ettirecek geliri sağlayamayan kişilerdir. Bu kişilerin göç ettikleri çevreye uyum kazanması için gerekli becerileri kazanmaların onları sosyal hayata adaptasyonunu kolaylaştıracağı gibi, ilin de kültürel yaşam ahengini korumasını sağlayacaktır. Projemiz ile dezavantajlı kişilere verilecek eğitimler bu kişileri de kapsayacaktır. Böylelikle ilin sosyo-kültürel yapısının zayıflamamasına katkıda bulunulacaktır.

3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)

Denizli’de SGK 4/a’lı çalışan sayısı toplam 186 613’dür⁴⁴. Toplam 45.291 çalışan içinde nitelik gerektirmeyen işlerde çalışan sayısı 15819 kişidir.⁴⁵ Yerleştirme yapılmayan özel sektördeki açık iş sayısı 28 102’dir. Kayıtlı işsiz sayısı ise 45.261 kişi mevcuttur.

Mesleki eğitim merkezlerinden mezun olan ustaların kendi mezuniyet alanlarında istihdam edilme oranları oldukça yüksektir (%88). İşbaşı eğitim yoğunluğunun yüksek olduğu mesleki eğitim merkezlerinde öğrencilerin mezun olduktan sonra istihdamı çoğunlukla işbaşı eğitimlerini tamamladıkları işletmelerde gerçekleşmektedir (%75). Mesleki eğitim merkezlerinde gerçekleştirilen ağırlıklı işbaşı eğitimlerinin, OSB’lerde üretime destek olacak nitelikli insan kaynağını geliştirme açısından yüksek potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir⁴⁶

Yapılan araştırma sonuçları, firmaların ihtiyaç duyduğu nitelikli çalışanın yetiştirilmesinde mesleki ve teknik eğitimin niteliği, kazandırdığı bilgi, beceri ve deneyimlerin önem kazandığını göstermektedir. Mesleki ve teknik eğitimin işletmelerin talepleri doğrultusunda geliştirilmesi istihdamın arttırılması açısından da olmazsa olmazdır.

Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi, Denizli’de iş piyasası şartlarını dikkate alarak talep edilen veya talep edilmesi muhtemel insan kaynağını ve ara elemanı yetiştirecek uygulamaya dönük eğitimler ile işsiz veya niteliksiz işgücünü dönüştürecektir.

Denizli; ihracata yönelik sanayi yapısı ile ülkenin önemli üretim merkezlerinden birisidir. Türkiye’nin en ihracatçı yedinci ili olan Denizli kişi başına düşen ihracat

⁴³ <http://www.geka.gov.tr/GEKA> TR 32 Bölgesi- Aydın, Denizli, Muğla Sosyo-Ekonomik Göstergeleri: Erişim tarihi: 30.10.2020

⁴⁴ <http://www.sgk.gov.tr> Erişim Tarihi 30.10.2020

⁴⁵ <http://www.iskur.gov.tr/kurumsal-bilgi/istatistikler/> Erişim tarihi 30.10.2020

⁴⁶ Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi Haziran 2019 No: 6, Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim, Erişim Tarihi 10.08.2020

miktarı (2.877 \$) itibarıyla beşinci sıradadır. Konumunu ileriye taşıması veya en azından koruması nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması ile de çok yakından ilgilidir. Tekstil, Mermer, Kablo ve bu sektörlerle hizmet eden makine sektöründe kendisini kanıtlamış yatırımcıların, rekabet gücünü arttırması büyük ölçüde insan kaynağına bağlıdır. Yetişmiş insan gücü maliyetlerin düşmesi konusunda anahtar bir rol üstlenebilir. Bu amaçla projemiz ile geliştirilecek becerilerin yatırımcı ve girişimcilerin rekabet gücünü arttırıcı etkisi olacaktır.

iv. Bölgesel Analiz

Proje kapsamında kurulacak olan Mesleki Eğitim Merkezi ile bölgesel olarak sürdürülebilir bir kalkınmaya katkı sağlamış olacaktır. Farklı sektörlerde açılan programlar sayesinde bölgedeki sanayicinin ihtiyacı olan nitelikli ara elemanlar sektörlerle iş gücü olarak kazandırılacak böylelikle sanayi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücü açığı da karşılanmış olacaktır. Geliştirilen kalıcı çözümler sayesinde sanayi kuruluşlarının dolaylı olarak üretim kalitesi artış gösterecek ve iş geliştirme modelleri geliştirilebilecektir. Nitelikli ara eleman probleminden kaynaklı olarak makine parkuru ve sisteminin teknolojik düzeyini düşük seviyelerde tutmak zorunda kalarak Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum sağlamakta problem yaşayan sanayi kuruluşları nitelikli operatörler ve ara elemanlar sayesinde teknoloji seviyesi yüksek makine ve üretim parkurları kurabilecektir. Böylelikle sektöre bağlı olarak optimum düzeylerde üretim hızı ve üretim verimliliği sağlanabilecektir.

v. Duyarlılık Analizi

Belirlenen sabit yatırım maliyetleri, işletme gelir ve giderleri ile uygulama programına bağlı olarak Mesleki Eğitim ve Test Merkezi kurulumu için ekonomik ve finansal analiz yapılmıştır. Sabit yatırım tutarı, benzer projelere olan talepler ve beklenen talep öngörülerine bakılarak risk değerlendirmesi ve duyarlılık analizleri yapılmıştır. Projede en yüksek maliyet kalemlerini personel ücretleri ile amortisman giderleri oluşturmaktadır. Bu giderler sabit giderler olup, azaltılması mümkün değildir. Değişken giderler içinde ise en büyük maliyet kalemi hizmet alım giderleridir. Hizmet alımları büyük çoğunlukla Halk Eğitim Merkezlerinden yapılacağından, bu merkezlerde de karlılık değil sürdürülebilirlik amaçlandığından söz konusu giderin proje sonuçlarına etkisi oldukça sınırlı kalacaktır. Öte yandan; eğitim birim fiyatı, verilen eğitim sayısı, eğitim verilen kişi sayısı ve yapılan test adeti ile test fiyatları proje sonuçlarını etkileyebilecek kalemler olarak görülebilir.

Bu nedenle duyarlılık analizleri gelirler ve giderler temelinde yapılmıştır.

Bu temelde 2 farklı senaryoda yapılan duyarlılık analizleri karşılaştırmalı olarak Tablo 71'de verilmiştir.

1. Senaryo – Gelirler projede öngörülenden % 10 daha düşük olacaktır.

2. Senaryo - Giderler projede öngörülenden % 10 daha yüksek olacaktır. Aynı oranda gelir artışı ve azalmasına yönelik yapılan duyarlılık analizi sonuçları aşağıdaki tabloda karşılaştırmalı olarak verilmiştir. Tablodan görüleceği üzere proje gelirlerin düşmesi durumuna karşı daha duyarlıdır. Her iki durumda da projenin iç karlılık oranı iskonto oranından düşüktür. Ancak projenin kar amaçlı olmadığı ve sosyal faydaları düşünüldüğünde bu durum göz ardı edilebilir.

TABLO 71-DUYARLILIK ANALİZİ

	PROJE	GELİRLER (-%10)	GİDERLER (+%10)
Net Bugünkü Değer	983.887,51	-690.367,89	257.857,71
Fayda Maliyet Oranı	1,647	1,53	1,57
İç Karlılık Oranı	15,58	-0,9	3,4

vi. Risk Analizi

Proje konusu yatırımın riski ve alınan önlemler aşağıdaki şekilde özetlenmiştir;

Risk 1: Eğitimlere Talep yetersizliği.

Önlem 1; Eğitim programlarının DOSB üyelerinin talepleri doğrultusunda hazırlanması, duyurulara özel önem verilmesi

Risk 2: Eğitim kalitesinin istenilen seviyede olmaması.

Önlem 2: Eğitim referanslarının iyi araştırılarak eğitimcilerin seçilmesi ve deneme eğitimleri istenmesi

Risk 3: Testlere sanayici ve girişimcilerin ilgisizliği.

Önlem 3: Tanıtım ve tutundurma faaliyetlerine özel önem verilmesi

Risk 4:Yönetimde problemler yaşanması

Önlem 4.1: Yönetici Personelin Yardımcı personel ile yedeklenmesi

Önlem 4.2: Görev ve sorumluluklar ile merkezin işleyişine ait tüm prosedür ve tanımlamaların yazılı olarak hazırlanması ve duyurulması

Önlem 4.3: Gerekğinde hukuki destek alınması

Risk 5: Proje maliyet bileşenlerinde artış veya azalış olması

Önlem 5: Proje maliyetleri değişimler doğrultusunda güncellenmesi

Risk 6: Proje süresinin uzaması

Önlem 6: Projenin belirtilen sürede tamamlanması için DOSB' de gerekli teknik ve idari desteklerin alınması

Risk 7: Likidite ve sermaye yetersizliği

Önlem 7: Mali hesaplamalarda dikkatli davranılması, yıllık bütçe hazırlanması sırasında bütçeyi fazla aşacak maliyetlerden kaçınılması

16. KAYNAKÇA

11. Kalkınma Planı (2019-2023)

MEB 2023 Eğitim Vizyonu

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2019, Sanayi ve Teknoloji Stratejisi, 2019-2023

Mesleki Eğitim Kanunu, Kanun Numarası: 3308 Kabul Tarihi: 5.6.1986 Yayımlandığı
Resmî Gazete: Tarih: 19.6.1986 Sayı: 19139

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği, Resmi
Gazete Tarihi: 2 Şubat 2019, Resmi Gazete Sayısı: 30674

Mesleki Eğitim Kanunu, Kanun Numarası: 3308 Kabul Tarihi: 5.6.1986 Yayımlandığı
Resmî Gazete: Tarih: 19.6.1986 Sayı: 19139

Özel Öğretim Kurumları Kanunu Kanun Numarası: 5580 Kabul Tarihi: 8.2.2007
Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 14.2.2007 Sayı: 26434

Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi:
20.03.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28239

<https://www.oecd.org/turkey/33705673.pdf>

<http://ookgm.meb.gov.tr>

<http://2023vizyonu.meb.gov.tr/>

<https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/performans-programlari>

<http://www.denizli.gov.tr/>

<https://www.sanayi.gov.tr>

<https://www.tuik.gov.tr/>

<http://sanayi.tobb.org.tr/>

<http://www.honaz.gov.tr/>

<https://osbuk.org/turkiyede-ve-dunyada-osb-uygulamalari>

<http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik>

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020, Performans Programı

UNDP, 2019, 2023'e Doğru Türkiye'de OSB'lerin Dönüşümü

Sanayi Genel Müdürlüğü, 2018, Türkiye Tekstil, Hazır giyim ve Deri Ürünleri sektörleri Strateji Belgesi ve Eylem Planı, Ankara

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Organize Sanayi Bölgelerinde Mesleki ve Teknik Eğitim Raporu, 2019, Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No: 6

MEB, 2019, OSB'lerde Mesleki ve Teknik Eğitim

GEKA, 2009, Güney Ege İlçelerinde Genel Sosyo-Ekonomik Durum, Denizli

GEKA, TR32 Düzey 2 Bölgesi, 2014, 2014-2023 Bölge Planı Denizli

GEKA, 2017,Denizli İli Yatırım Destek Ve Tanıtım Stratejisi (2017-2023)

GEKA, 2018, TR 32 Bölgesi- Aydın, Denizli, Muğla Sosyo-Ekonomik Göstergeleri

TUSİAD, Mayıs 2008, Türkiye Sanayiine Sektörel Bakış, İstanbul

Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü,2018, Denizli İl Sanayi Durum Raporu, Denizli

İŞKUR,2019,Denizli İli İşgücü Piyasası Araştırması,

Denizli Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2018, Denizli İl Sanayi Durum Raporu

DTO, 2020, Ekonomik Yönüyle Denizli, Denizli

TEPAV, Ekim 2006,Organize Sanayi Bölgeleri ve Kamusal Yetkiler: Faydalar ve Sorunlar Nelerdir?

MEB, 2018, Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki Eğitim Haritası

Türk Makine sanayii, Kalıp Sektörü Notu 2019

Denizli MEM, Nisan 2015, Milli Eğitimde Hedef 2023 Araştırma Raporu

MEB, 2019, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim, 2018/2019

TOBB, 2019, Ekonomik Raporu

Şantaş F. Şantaş G., Türkiye'nin, Bölgelerin ve İllerin Sağlık Değişkenleri Açısından Mevcut Durumu ve Sıralanması, , Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi – Yıl 11 Sayı 3, 2018, İstanbul

Cansız, M. Türkiye'de OSB Politikaları ve Uygulamaları, DPT Yayın No: 2808

THINKSTOCK

17. EKLER

17. EKLER

i. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu

Proje 17 Temmuz 2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek 1 listesinde bulunan işleri yapmayacağı için ÇED raporu alınmasına gerek yoktur.

ii. Diğer Destek Etütler (rezerv etüdü, zemin etüdü vb)

Proje için gerekli değildir.

iii. Diğer Ekler

1. Denizli Mesleki Eğitim ve Test Merkezi Talep Araştırması
2. Makine Yerleşim Planı

